

št. 260 (20.888) leta LXIX.

PIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vsasi Žakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

SREDA, 6. NOVEMBRA 2013

Primorski mobile

Spletne novice
Primorskoga dnevnika
vedno s seboj

**Snamo aplikacijo
s spletni trgovine**

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

3 1 1 0 6

9 771124 666007

1,20 €

*Lager,
ki se
imenuje
»center«*

DUŠAN UDOVIČ

O centru za nezakonite priseljence v Gradišču (CIE) smo v našem dnevniku veliko pisali. V glavnem s kritičnimi komentarji, kajti ta struktura je prišla na slab glas že kmalu potem, ko je nastala. Trdoroki zakon Bossi-Fini je iz prvotno zamislenega centra dejansko naredil zapor, kar je v hipu razumeti že po njegovem zunanjem videzu, ki spominja bolj na lager, kot na kaj drugega. Kdor pa je kdaj imel priložnost pogledati, kaj se dogaja za tistimi zidovi, kot se je zgodilo tudi podpisancemu, je lahko porazne vte same še potrdil.

Položaj v centru je postal čedalje bolj nevzdržen za same priseljence in vse, ki so kakorkoli imeli opraviti z njim. Na to so pogosto oposzarjali parlamentarci in drugi institucionalni predstavniki, ki so ga obiskovali, vendar brez optipljivih rezultatov. Ni slučaj, da so si nasilni upori priseljencev sledili drug za drugim, dokler ni prišlo v prejšnjem tednu do skoraj popolnega razdejanja notranje opreme. Tako so izpraznите centra dejansko povzročili priseljenci sami, ker so jih morali odpeljati drugam.

S tem pa seveda problem še zdaleč ni rešen. Glavni zalogaj čaka rimska vlado, ki je po nedavni tragediji pri Lampedusi morala priznati, da se njena politika do priseljencev ni obnesla, medtem ko evropske sploh ni. Zakon Bossi-Fini je za v smeti, potreben je nov. Najmanj, kar je od njega pričakovati je, da ne bo obnavljal lagerjev z imenom »centri«.

RIM - Ministrica za pravosodje poročala v parlamentu o »zadevi Ligresti«

Vladna večina potrdila zaupnico Cancellierijevi

TRST - Predstavitev uvodne produkcije SSG

Plemena

Premiera sodobne družinske drame bo na sporedu v petek

TRST - Slovensko stalno gledališče vstopa v sezono 2013/2014 z družinsko dramo Plemena, ki jo je napisala mlada angleška avtorica Nina Raine. Predstavo, ki bo prvič uprizorjena v slovenskem jeziku, režira Mari Borčan Matjaž Latin, premiero pa bo doživelva v petek.

Kot je bilo slišati na včerajšnji predstavitvi v tržaškem Kulturnem domu, gre za predstavo, v kateri je gluhost metafora za drugačnost, za odnos se med tako ali drugačno manjšino oziroma različnimi »plemeni«. V njej nastopajo člani igralskega ansambla SSG; nekateri bodo na odrvu uporabljali tudi jezik gluhih - tako imenovano kretanje.

Novi sezoni SSG je bil posvečen tudi tokratni ponedeljkov večer v Društvu slovenskih izobražencev.

Na 10. strani

RIM - Pravosodna ministrica Annamaria Cancellieri je včeraj v dvjeteminutnem posegu v senatu in poslanski zbornici pojasnila okoliščine telefonskega pogovora z družino Ligresti, zaradi katerega jo je opozicija postavila na zatožno klop in zahtevala njen odstop. Povedala je, da ni nikoli vplivala na sodstvo za izpuštitve Giulie Ligresti. Prijateljski družini da je le izrazila svojo človeško solidarnost, ko je končala v zaporu zaradi podjetja Fonsai. Ministrica je sicer priznala, da nima vsakdo možnosti, da potrka na vrata ministrstva za pravosodje in je obenem zagotovila, da ona sama prva občuti to krvico. Povedala je, da je ravnalna po občutku, ne da bi se kakorkoli odpovedala svoji ministrski vlogi in dolžnosti, ki iz nje izhaja.

Na 11. strani

TRST - Pogledi **Kaj narediti s starim pristaniščem?**

TRST - Da se mora staro pristanišče po zaključenem sporu med Pristaniško oblastjo in družbo Portocittà začeti razvijati, pravijo domala vsi. Kdaj, kako in ali bo sploh do tega prišlo, sicer ni znano. Kakorkoli že, postavlja se vprašanje, kakšen naj bo ta razvoj. Kaj bo nastalo oz. bi moralno nastati v prihodnosti, smo torej vprašali nekatere osebnosti, ki se z usodo stara pristanišča pobliže ukvarjajo.

Na 4. strani

Blažinova in Russo
gosta SKGZ

Na 3. strani

Ne Zanonata za
terminal v Žavljah

Na 4. strani

Perspektive deželnega
znanstvenega sistema

Na 5. strani

V Gorici zlomljena
čeljust zaradi psičkov

Na 12. strani

GORIŠKA - Po obilnem deževju

Narasla Vipava grozila, tudi Rupa bo dobila nasip

GRADIŠČE - Večino priseljencev odpeljali v Trapani

Izpraznili center CIE

Za zagovornike pravic priseljencev je ukrep prava priložnost za dokončno zaprtje

13

12

SLOVENIJA - Prihodnji teden v DZ

O proračunu in najbrž tudi o zaupnici premierki Bratuškovi

LJUBLJANA - Predsednik Državnega zborna (DZ) Janko Veber je za prihodnji teden sklical izredno sejo, na kateri bo DZ obravnaval predlog sprememb proračuna za prihodnje leto, dopolnjen predlog proračuna za leto 2015 ter med drugim zakon o davku na nepremičnine. Z odločanjem o proračunu bodo poslanci predvidoma odločali tudi o zaupnici premierki Alenki Bratušek. Poslanci bodo proračunsko izredno sejo začeli v ponedeljek, sklenili pa predvidoma v četrtek. Odbor DZ za finance in monetarno politiko bo proračunske dokumente obravnaval predvidoma v petek in soboto.

Kolegij predsednika DZ je včeraj določil časovni okvir razprave na izredni seji oz. maksimalni možni čas razprave. Na dnevnem redu je 18 točk. Najprej se bodo poslanci predvidoma lotili obravnavi predloga sprememb

proračuna za prihodnje leto, nato dopolnjenega predloga proračuna za leto 2015.

Zakon o davku na nepremičnine še vedno razburja opozicijo in tudi nekatere skupine državljanov. Slovenska demokratska stranka in Slovenska ljudska stranka sta na včerajšnjem kollegiju predsednika DZ predlagali, da se obravnavata tega predloga umakne z dnevnega reda oziroma preloži. A je predsednik DZ opozoril, da je odločanje o tem zakonu na dnevnem redu zahtevane izredne seje, ki mora biti izpeljana v poslovniskem roku.

Sicer pa se bodo poslanci na izredni seji z odločanjem o proračunu odločili tudi o zaupnici predsednici vlade Alenki Bratušek, ki je ta korak napovedala že pred časom. Kako bo to storila in na kateri dokument točno bo vezala zaupnico, še ni znano. Jasno pa je, da mora DZ v postopku glasovanja

Alenko Bratušek (in z njo vlado) čaka prihodnji teden glasovanje o zaupnici ARHIV

o zaupnici upoštevati 117. člen ustanove ter 257. in 258. člen poslovnika DZ. Glede na te določbe lahko predsednica vlade vprašanje zaupnice veže tudi na sprejem zakona ali druge odločitve v državnem zboru. Če odločitev ni sprejeta, se šteje, da je bila tudi vladi izglasovana nezaupnica.

Za potrditev proračuna je potrebna navadna večina v DZ, torej v tem primeru tudi za zaupnico. To večino Bratuškova načeloma ima, saj se je koalicija uskladila o proračunu in nazadnje tudi o davku na nepremičnine, katerega finančni doprinos je že vključen v proračun. (STA)

SPLETNA ANKETA

www.primorski.eu

Neumno »igračkanje« z anketo

Ankete z občutljivo politično vsebino so velikokrat predmet poskusa manipulacij. Tej se, žal, ni izognila niti naša zadnja anketa, s katero smo spraševali naše spletne bralce o tem, kdo naj pravzaprav predstavlja slovensko narodno skupnost v Italiji v odnosu do Slovenije. Dober teden se je bila izenačena »bitka« med opcijama »SKGZ-SSO« in »predstavništvo naj bo izvoljeno« (prva je bila precej časa v vodstvu), dokler ni prišlo v nedeljo do sumljivega vroglavega zasuka v prid druge opcije, ki pa je bil rezultat večkratnega glasovanja (okrog 130 glasov) preko istega računalnika. To vrstno manipulacijo naša tehnična služba hitro zasledi, zato ni le nekorrektna, temveč predvsem neumna. Škoda!

BENEČIJA - Pred spomeniki po beneških vaseh in v Reziji

Hvaležen spomin na padle partizane

Antifašizem ni več nezaželen - Slovensko delegacijo je vodil državni sekretar Jesih - Ministrica Komelova se bo srečala z županom Rezije

ČEDAD - V četrtek, 31. oktobra, so se v Benečiji spomnili slovenskih partizanov, ki so v boju proti nacifašizmu padli na beneških tleh, kjer so bili še v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja na po-

budo Anpija postavljeni spomeniki na kopališčih v Topolovem, pri Sv. Štolbalku, v Gorenjem Tarbiju in Černetičih, v Podutani in Oborči, v Matatjurju, Čeneboli in na Solbici v Reziji. Tri desetletja po kon-

cu vojne je bilo po drugi strani treba počakati tudi, da so po beneških dolinah začeli uradno proslavljati 25. april, ker »časi še niso bili zreli«, kot je dejal takratni špertske župan.

Včetve let je slovenska delegacija ob spremstvu beneških partizanov in predstavnikov slovenskih organizacij sama potovala od spomenika do spomenika. Sedaj so marsikje prisotni župani, tudi s trobojnico, zgodi se tudi, da kdo izmed njih spregovori po slovensko kot je letos storil podžupan v občini Dreka Michele Qualizza.

Osrednja svečanost je bila pred spomenikom Rezistenc v Čedadu. Prisotne je najprej nagovoril čedajski župan Stefano Balloch, ki je svoje razmišljanje osredotočil na prijateljstvo med Slovenijo in Italijo, na skupne vrednote in interesne v združeni Evropi, a omenil je tudi sodelovanje občinske uprave s slovensko manjšino v Čedadu.

Slavnostni govornik je bil državni sekretar Republike Slovenije Boris Jesih, ki se je uvodoma spomnil čedajskoga borca divizije Garibaldi Natisone Manfredija Mazzocce. Boril se je z ramo ob rami s slovenskimi partizani in padel v Rovtah v Sloveniji. To je bila iztočnica za razmišljanje o vrednotah odporništva, o mejah, ki jih ni več, o prijateljstvu in sodelovanju v skupni Evropi.

Jesih se je v popoldanskih urah udeležil tudi svečanosti na Solbici v Reziji, kjer se je srečal z županom Sergiom Chinesejem in se z njim dogovoril za obisk ministrici Tine Komel v dolini pod Kaninom.

Dve delegaciji, ki sta ju spremljali pevski zbor Golobar iz Bovca in Justin Kogoj iz Dolenje Trebuše, sta obiskali vse spomenike v Benečiji in Reziji, ustavili sta se tudi na Lesah, kjer je nov spomenik z dvojezičnim napisom »Padlim za svobodo« in pred katerim je v imenu Anpija spregovoril Vladi Predan. (NM)

KRIMINAL - Koprski policisti ob sodelovanju italijanskih kolegov uspešno preiskala lanski oboroženi rop v banki v Sežani

Za zapahi italijanska roparja

KOPER - Policia je minule dni uspešno preiskala lanski oborožen rop banke v Sežani. Potem ko so ob sodelovanju z italijanskimi organi prišli na sled četverici italijanskih državljanov z območja Bergama, so minuli teden v Kopru aretirali dva izmed njih. Za mlajšega med njima je analiza DKN potrdila, da je bil za volanom vozila, ki so ga uporabili pri ropu.

Trije zamaskirani moški, ki so lanskega septembra oropali sežansko banko, so s strelnim orožjem in noži v času ropa zadrževali kar 15 bančnih uslužbencev in najmanj devet strank. Po ropu je trojica zbežala z ukradenim twingom bele barve z nameščenimi ukradenimi registrskimi tablicami, ki so ga zapustili v Sežani, od tod pa so prek Fernetičev odšli v Italijo, je potek ropa na včerajšnji novinarski konferenci povzel vodja sektorja kriminalistične policije Policijske uprave Koper Dean Jurič.

Na to, da roparji izhajajo iz Italije, je nakazovalo več indicev, med drugim dej-

stvo, da so roparji med seboj komunicirali v italijanščini. V sodelovanju s policijskimi organi iz Trsta in Bergama je polica prišla na sled 62-letniku z območja Bergama, cigar avtomobil so opazili na sežanskem območju tako v času tativne twinga kot na to na dan ropa.

Italijanska polica je možakarja preverjala v družbi z Italjanoma, starima 49 oz. 39 let, ki sta bila tamkajnjim organom že znana zaradi vpletosteni v več kaznivih dejanjih, vključno z oboroženimi ropi. 39-letnika so v preteklosti obravnavali za kazniva dejanja v sostorilstvu z več osebami, med katerimi je bil tudi 24-letni Eugenio Russo. Ta je avgusta 2011 s pajdašem Mattio Zambettijem oropal banko v Luciji, med begom, ki je sledil, pa je streljal na polici-

Tudi pridobljeni izpisi telefonskih govorov osumljениh so potrdili, da sta vsaj dva izmed osumljencev ropa v Sežani bila v Sloveniji na dan kraje twinga in ob tat-

Posnetek roparjev, kot so jih ujele kamere v prostorih sežanske banke

P.U. KOPER

vini registrskih tablic. Policia je marca pri Fernetičih obravnavala eno od vozil, ki so jih roparji uporabili, poleg 39-letnika iz Bergama pa so kot sopotnika identificirali njegovega 46-letnega rojaka, ki je bil italijanskim organom v preteklosti prav tako znan zaradi ropa. Vpleteten 46-letnika pri ropa v Sežani je potrdila tudi analiza telefonskih komunikacij med ostalimi osumljenci.

Vtragični nesreči pri Cerknici umrl ustanovitelj Britanske mednarodne šole v Ljubljani

LJUBLJANA - Žrtvi prometne nesreče, ki se je v noči na pondeljek zgodila pri Cerknici, sta bila ustanovitelj in ravnatelj Britanske mednarodne šole v Ljubljani Jeremy Hibbins ter sodelavec šole Tadej Prijatelj, so včeraj sporočili iz omenjene šole. Nesreča, o kateri smo poročali včeraj, se je po ugotovitvah policije zgodila, ko je 27-letni voznik avtomobila porsche carrera 911 domnevno zaradi neprilagojene hitrosti zletel s ceste. Voziло je zdrelalo s ceste po nasipu, kjer je trčilo v drevo. Voznik in njegov 48-letni sodelnik sta umrli na kraju nesreče.

Za Hibbinsa so v šoli zapisali, da je verjetelj v človekov neomejeni potencial, v pomembnost varnega in hkrati stimulativnega učnega okolja, ki ceni in daje prostor individualizmu, različnosti, motivaciji in skrbji za sodeljude. »Njegovi neusahljiva energija, pozitivna naravnost in humor nas bodo vedno spremljali, «še poudarjajo v šoli in zagotavljajo, da bodo nadaljevali njegovo vizijo. Britanska mednarodna šola v Sloveniji deluje od leta 2008. Sprva jo je obiskovalo 23 otrok, danes pa se na njej izobražuje že 180 učencev in dijakov 32 načrnosti v starosti od treh do 18 let.

Državni sekretar Boris Jesih (v sredini) in čedajski župan Stefano Balloch (desno) na slovesnosti v Čedadu

NM

30. oktobra so koprski kriminalisti na parkirišču v Kopru opazili avtomobil, ki so ga roparji uporabili tudi v ropu banke v Sežani, istega dne pa so pri avtu prijeli 49- in 62-letna Italijana. V času 48-urnega odzema prostosti so preiskali vozilo in analizirali njun DNK. Nacionalni forenzični laboratorij je naslednji dan potrdil ujemanje DNK profila 49-letnika z zavarovanimi DNK sledmi iz volana že omenjenega twinga.

1. novembra v večernih urah so oba osumljencja s kazensko ovadbo privedli pred preiskovalnega sodnika Okrožnega sodišča v Kopru, ki je zoper oba odredil pripor. Za kaznivo dejanje ropa je sicer zagrožena kazen od treh do 15 let zapora.

Na območju koprskih policijskih uprave so v prvih devetih mesecih letašnjega leta obravnavali 22 ropov, lani v enakem obdobju pa 26. Letos beležijo tudi boljšo preiskanost ropov, ki je bila 45-odstotna, je načel Jurič.

SKGZ - Na izvršnem odboru zveze gosta parlamentarca DS Tamara Blažina in Francesco Russo

Obravnavanje perečih vprašanj, ki pobliže zadevajo Slovence v Italiji

Govor še o odnosih med Italijo in Slovenijo ter krizi EU - Tudi o financiranju Primorskega dnevnika

TRST - Sistem financiranja slovenske narodne skupnosti v Italiji, italijansko vladno omizje za Slovence v Italiji, nova sestava paritetnega odbora, slovenska šola v Italiji, sistem financiranja javnih uprav za uveljavljanje dvojezičnosti, vprašanja o morebitni spremembni zaščitnega zakona, zajamčeno zastopstvo manjšinskih narodnih skupnosti v italijanskem parlamentu in vprašanja glede financiranja tiskanih medijev v Italiji, v katerega sodi tudi Primorski dnevnik: o vsem tem se je na ponedeljkovem srečanju pogovarjal Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki je zasedel v Trstu. Gosta večera sta bila tržaška predstavnika Demokratske stranke, poslanka Tamara Blažina in senator Francesco Russo.

Predsednik SKGZ Rudi Pavšič je v uvozu izpostavil ugoden politični trenutek krizi navkljub, saj so bili predstavniki Slovencev v Italiji prisotni na rimskem srečanju Letta - Bratusek, omenil pa je tudi pozitivne stike s predsednico dežele FJK Debora Serracchiani.

Senator Russo je v svojem pozdravu omenil specifičnost političnega položaja v Italiji, kjer je Demokratska stranka prisiljena, da z veliki težavami vlada z desnico. Russo je izrazil pripravljenost stranke, da prisluhne potrebam Slovencev. Poleg tega je tudi pozitivno ocenil odnose med Italijo in Slovenijo ter dobre namene italijanske vlade. »Podministrica Dassùjeva namerava posvetiti veliko dela čezmejnem tematikam, poživiti Srednjeevropsko pobudo ter razmisli o ustavnostivosti agencije za jugovzhodno Evropo v Trstu,« je še dejal.

Tamara Blažina je uvodoma poudarila, da je vlada Enrica Lette kot prva po številnih letih udi v finančnem smislu namenila pozornost italijanski šoli in kulturi. V pozitivnih odnosih med Italijo in Slovenijo pa vidi Blažinova tudi priložnost, da slovenska narodna skupnost razmisli sama o sebi in uvede potrebne spremembe, še zlasti na področju financiranja, kjer je treba po njenem mnenju nagrađiti projektno in inovativne pristope.

Sledila je razprava, ki je segala od krize Evropske unije, ki jo naslednje leto čaka zahtevne evropske volitve, do čezmejnega sodelovanja, ki še ni dalo pravih rezultatov. O tem priča položaj sosednjih pristanišč, ki kljub številnim dobrim namenom in spodbudam gledata na Jadran vsako v svojo smer. Srečanje je bilo tudi priložnost za oceno delovanja Paritetnega odbora in priprav na evropske volitve.

S ponedeljkovega srečanja med SKGZ in parlamentarcema DS Tamaro Blažina in Francescoom Russom

KROMA

KOMEN - V petek spominski večer, v ponedeljek slovesnost

Primorski padalci in spomin na Johna Earla

KOMEN - V ponedeljek, 11. novembra, bo v Škrbini pri Komnu že 16. žalna slovesnost v spomin na padle in pomorjene primorske padalce. Ob 10. uri bo maša zadušnica v cerkvi sv. Antona, ob 11. uri pa slovesnost z nagovori in poleganjem vencev pred ploščo na Fakinovi domačiji. Letos med govorniki ne bo padalca iz skupine SOE Stanka Simčiča, ki je preminil 11. februarja, in tudi ne pobudnika teh proslav, angleškega veterana in časnikarja Johna Earla iz Trsta, ki je preminil 19. septembra.

92-letni Earle je tako s komemoracijami v Škrbini, za katere že vrsto let skrbí Občina Komen in ki se iz leta v leto bogatijo z dodatnimi pobudami, kot s knjigo, ki je izšla v angleščini in v italijanskem ter slovenskem prevodu, bistveno priporočil k širšemu poznavanju junaške in tragične zgodbe primorskih padalcev, a tudi polpreteklosti primorskih ljudi.

Njemu bo posvečen kulturni večer, ki se zadnja leta prireja v Komnu kak dan pred komemoracijo v Škrbini. Srečanje v spomin na Johna Earla bo v petek ob 18. uri v Kulturnem domu v Komnu. Nastopil bo domači zbor Cominum, o liku in delu Johna Earla pa bodo spregovorili njegovi prijatelji in znanci iz Slovenije, Italije in Velike Britanije.

John Earle na arhivskem posnetku iz leta 2010

KROMA

KOROŠKA - Korupcijska afera

Bivši deželni glavar Dörfler pred sodnika

GERHARD
DÖRFLER

CELOVEC, DUNAJ - Zaradi suma zlorabe javnega denarja za izdajo razkošne volilne brošure leta 2009 se bo moral bivši deželni glavar Gerhard Dörfler zagovarjati pred sodiščem. Včeraj so si ceri vsi avstrijski časopisi, ki so se sklicevali na informacije iz državnega tožilstva za boj proti korupciji, o tem samo ugibali, zvezcer pa je prišlo potrdilo državnega tožilstva, da se bo moral Dörfler zagovarjati zaradi neupravičene porabe javnega denarja. Skupaj z njim bodo pred sodnico stopili tudi nekdanja člana koroške deželne vlade Uwe Scheuch in Harald Döbernik ter nekdanji Haiderjev sekretar Stefan Petzner.

Kot je znano, je Dörfler s svojimi soširjeniki osumljen neupravičene porabe javnega denarja, ker se je razkošna volilna brošura, ki je stala skoraj pol milijona evrov, plačala iz deželne blagajne, ne pa iz blagajne stranke BZÖ, kateri so takrat pripadali vsi zdaj osumljeni politiki.

ČUFARJEVI DNEVI V tekmovalnem sporedu tudi F. B. Sedej iz Števerjana

JESENICE - Na letošnjih, 26. Čufarjevih dnevih, ki bodo na Jesenicah potekali od 13. do 20. novembra, bo v tekmovalnem programu nastopilo šest ljubiteljskih gledališč iz Slovenije in zamejstva. Selektor Branko Kraljevič ugotavlja, da kakovost predstav ljubiteljskih gledališč iz leta v leto raste. Dramska skupina F.B. Sedej iz Števerjana bo nastopila s komedioj Umr v vili Roung, Uščip teater iz Slovenske Bistrike se bo predstavil s Satiričnim kabaretom ogledala, Gledališka skupina KPD iz Šmihela bo predstavila absurdno dramo Kdo čaka na konec v triku. KUD Zarja Trnovlje bo uprizoril dramo Nora Nora, KD Rudija Jedretiča iz Ribnega bo predstavil komedio Krčmarica, domaća igralska skupina pa bo nastopila s komedioj To imamo v družini. Skupna točka vseh šestih tekmovalnih predstav je, da držijo gledalce v napetosti od začetka do konca, je selektorjev izbor povzela direktorka Gledališča Toneta Čufarja Jesenice Branka Smole.

Visoko odlikovanje Stoisićevi

DUNAJ - Bivša državna poslanka avstrijskih Zelenih, gradičanska Hrvatica Terezija Stoisić ([na posnetku](#)), je prejela visoko odlikovanje Republike Avstrije - veliki srebrni častni znak na traku za zasluge za Avstrijo. Odlikovanje ji je predal sam zvezni predsednik Heinz Fischer, ki je poudaril zasluge gradičanske Hrvatice, katere si je pridobilila kot dolgoletna poslanka v državnem zboru in v zadnjih petih letih kot ljudski ombudsman. Na obeh funkcijah je Stoisićeva mnogo prispevala tudi k razrešitvi raznih odprtih vprašanj narodnostnih skupnosti v Avstriji ter se zavzela za socialno šibke ter za migrante in azilante. (il).

Nova deželna oblast na Koroškem bolj upošteva manjšince in ženske

CELOVEC - Nova vladna koalicija na Koroškem, ki jo sestavljajo socialdemokrati, ljudska stranka in Zeleni, pri sestavljanju deželnih posvetov in drugih posvetovalnih gremijev končno bolj upošteva tudi slovensko manjšino in tudi ženske. Tako je v novem sestavu deželnega kulturnega gremija, ki svetuje deželni vladni, znatno večji delež članov pripadnikov slovenske narodne skupnosti in žensk. Isto velja tudi za nov sestav posvetov za človekove pravice. Tako novemu deželnemu gremiju za kulturo prvič predseduje ženska - muzikologinja Walburga Litschauer. V 32-članskem odboru pa je kar sedem koroških Slovencev oz. Slovenk - Tonč Feinig, Andi Krištof, Martina Piko-Rustja, Lojze Wieser, Mirko Breitfuss, Fabjan Hafner in Marjan Sticker. V novem posvetu za človekove pravice, ki bo svetoval deželnemu glavarju, pa je kot zastopnik rimsko-katoliške cerkve koroški Slovenec generalni vikar Jože Marketz. V 12-članskem gremiju so poleg zastopnikov deželozborskih strank zastopani tudi predstavniki cerkva, sodstva, varnostnih služb in nevladnih organizacij. (il)

OBČINSKE VOLITVE Gabrovec za olajšano izvolitev

TRST - Zakaj ne bi zagotovili olajšane izvolitve Slovencev tudi v občinske svete? Predlog je deželni svetnik SSK Igor Gabrovec iznesel že ob začetku obravnavi reforme volilnega sistema za krajevne uprave, o katerem razpravlja ta čas 5. stalna komisija deželnega sveta. Kot piše v tiskovnem sporočilu, je Gabrovec svoj predlog osnoval na sistemu, ki že velja v volilnem zakonu za izvolitev deželne skupščine in bi omogočal slovenski listi, da samostojno nastopa tudi v občinah, kjer je narodno razmerje Slovencem, številčno gledano, skrajno nenaklonjeno.

Po eni strani Gabrovec predлага razpolovitev števila potrebnih podpisov za predstavitev slovenskih list, v drugi fazi pa zmanjšan volilni prag za sodelovanje pri porazdelitvi sedežev v občinskem svetu. »Popravek je mišljen predvsem za občinske volitve v Trstu, Miljah in Gorici, kjer je že danes slovensko samostojno nastopanje zelo tvegan, saj volilni sistem penalizira majhna politična gibanja. Narodni manjšini pa mora biti priznana osnovna pravica, da je vsaj minimalno samostojno zastopana v vseh javnih upravah na ozemlju, ki ga naseljuje. Ker je to načelo priznano v deželnem volilnem zakonu, potem ni razlogov, da bi slična logika ne veljala tudi za krajevne uprave. To nikar ne oškoduje Slovencev, ki so angažirani v italijanskih strankah in listah, temveč isto njihovo pravico skuša razširiti tudi na tiste, ki se odločajo za samostojno politično nastopanje s slovenskim predznakom,« v tiskovnem sporočilu še navaja Gabrovec, ki je predsedstvo komisije zaprosil, naj na predvidene avdicije povabi tudi obe krovni organizaciji Slovencev v Italiji, ki sta bili priznani na osnovi deželnega zaščitnega zakona.

Avdicija predstavnikov SKGZ in SSO bo danes poldne.

PRISTANIŠČE - Po zaključku spora med Pristaniško oblastjo in družbo Portocittà

Staro pristanišče: razvoj po delih ali globalna naložba?

Da se mora staro pristanišče po zaključenem sporu med Pristaniško oblastjo in družbo Portocittà začeti razvijati, pravijo domala vsi. Kdaj, kako in ali bo sploh do tega prišlo, sicer ni znano. Kakorkoli že, postavlja se vprašanje, kakšen naj bo ta razvoj.

Nekateri pravijo, da je pomembno dobiti vlagatelja, ki bo imel jasne pojme in načrte ter zna projekte izvajati. To spodbuja na primer tržaški župan Roberto Cosolini. Drugi so mnenja, da se lahko staro pristanišče tako rekoč proda po delih. To je mnenje Pristaniške oblasti, ki je že prejela nekaj ponudb, čeprav je zadeva še ovita v tajnost. Temu gre dodati še problem prostocarinskega območja, ki bi ga radi eni premaknili, drugi premaknili delno oziroma po potrebi, tretji pa zatrjujejo, da je - nasprotno - potrebno izkoristiti prostocarinsko območje, kjer bi lahko morebiti tudi odpravili davek na dodano vrednost.

Kaj bo nastalo oz. bi moral nastati v prihodnosti, smo torej vprašali nekatere osebnosti, ki se z usodo starega pristanišča posebno ukvarjajo. Med temi je poslanec Demokratske stranke **Ettore Rosato**, ki se je septembra lani udeležil že znanega »sprehoda« župana Cosolinija od Velikega trga do starega pristanišča in zagovarja stališča, da se lahko prostocarinsko cono premakne. Staro pristanišče je največja priložnost za razvoj, s katero razpolaga Trst, nam je povedal. Zato je nujno, da se vse pozitivne energije, ne glede na politično pripadnost, vloži v rast starega pristanišča, kjer se že preveč let ne dogaja nič. Zdaj je pred nami odlična priložnost, ki bo prinesla delo in razvoj za ves Trst in deželo FJK. Kaj pa predlogi o izdajanju številnih koncesij in torej o oddajanju starega pristanišča po delih, kot je to naman predsednica Pristaniške oblasti **Maria Monassi**? Problem je v tem, da je treba ukrepati hitro in pravilno, se pravi v nasprotju z običajnim obnašanjem Pristaniške oblasti, je dejal poslanec DS. Skratka, ali se spremeni obnašanje Pristaniške oblasti ali se nadomesti predsednico, pravi Rosato.

Da je treba preprečiti prodajo starega pristanišča po delih, poudarja tržaški občinski odbornik za razvoj in gospodarske dejavnosti **Edi Kraus**. Potrebno je ciljati ponovno na vlagatelja, ki bo prevzel vso zadevo in na osnovi investicijskega načrta ugotovil, kaj se da storiti. To bo moral nato izvajati, seveda ob upoštevanju dejstva, da mora biti naložba poplačana. Vsi predlogi in zanisli, od morskega parka do stanovanj, zavabiščnih središč itd. morajo biti pač finančno podkrepljeni, ker brez zagotovila, da se nekaj obrestuje, ne bo nič. Sicer je potrebno tudi storiti prave korake, da se reši problem prostocarinske cone, je še povedal Kraus. Problem je absolutno rešljiv in ni nobene prepreke, da se prostocarinsko cono premakne, tudi delno.

Predsednica Pristaniške oblasti **Maria Monassi** razmišlja drugače in je že povredala, da je prejela nekaj ponudb. Zanimalo nas je tudi njeno mnenje. Toda iz njenega urada so nam vljudno sporočili, da predsednica glede tega vprašanja ne daje izjav, pač pa bo o tem poročala na zasedanju pristaniškega odbora.

Obrnili smo se nato na deželnega svetnika stranke Forza Italia **Piera Camberja**, ki je poudaril, da tiči problem v načinu odajanja območij starega pristanišča. Če je na razpisu veljalo, da prevlada ponudba za največje območje, prihaja po novem do zbiranja ponudb, je razložil Camber. Vsak podjetnik vpraša za območje, ki ga zanima, in je torej mogoče izdajati koncesije več podjetjem ali po delih, kot se tega boji župan Co-

solini, je dejal Camber in poudaril, da je od vsej podpiral to možnost. V preteklosti sta bili namreč dve veliki skupini, ki sta predlagali projekte, a ni bilo »stanovalcev«, ki bi se vselili v razne prostore. Zdaj pa so sami podjetniki-stanovalci, ki lahko iznajajo lastne predloge in načrte. Na ta način lahko »povlečajo« še druge podjetnike in se bo staro pristanišče počasi »napolnilo«, je ocenil Camber. Prostocarinska cona je drugo vprašanje, je dodal: s tem problemom so bili seznanjeni podjetniki v preteklosti, in to velja tudi za nove.

Pokrajinski tajnik stranke Slovenske skupnosti **Peter Močnik** meni, da »je ura in čas, da se začne spet razvijati prostocarinsko pristanišče v prostorih, kjer je nastalo«. Potrebno bo poiskati investitorje, v starem pristanišču pa bo potrebno razvijati vse dejavnosti, od pristaniških do proizvodnih. Lepo bi bilo, da bi država odpravila davek na dodano vrednost, je predlagal Močnik in spomnil, da je Evropska unija že zatrila, da je to v Trstu mogoče. To bi bil pomemben prispevek, s katerim bi se povzela konkurenčnost, nastala bi nova de-

lovna mesta in bi bil denar spet v obtoku, je ocenil Močnik.

Pogled sindikatov je posredoval pokrajinski tajnik sindikata **Cgil Adriano Sincovich**. Cgil je mnenja, da je treba staro pristanišče ovrednotiti in razvijati, to pa mora potekati v skladu s pristaniškim splošnim regulacijskim načrtom. Sicer so bile glede dogajanja z družbo Portocittà nekatere senčne plati, s katerimi je Pristaniška oblast na koncu slabo upravljala. Pomembno je, da se zdaj razvijejo proizvodne in storitvene dejavnosti, med raznimi predlogi pa sindikat podpira stališče, da je potrebna enotna naložba (in ne po kosi), ki mora biti vezana na vizijo o razvoju mesta.

Poslanec Giban 5 zvezd **Aris Prodani** nam je še povedal, da mora predsednica Pristaniške oblasti obelodaniti ponudbe. Zgodba starega pristanišča se namreč začenja znova in je potrebna jasnejša slika, da razumemo, kam plovemo. Kar zadeva prostocarinsko cono, je Giban 5 zvezd nasprotoval lotizacijam in gradnji pretežno stanovanj. Ko pa bi se izkazalo, da bodo v prihodnosti še druge dejavnosti, se lahko na stvar gleda v drugačni luči. Temeljno je vsekakor, da se zadeva premakne z mrtve točke. Če lahko prodaja po delih (npr. 15-20 ponudb) prispeva k temu, zakaj to odkloniti? Bistvo pa je, kot rečeno, da prejete ponudbe pridejo na dan. Šele nato bo mogoče oceniti, kaj je najboljše za staro pristanišče in za Trst.

Aljoša Gašperlin

ŽAVLJE - Minister
Uplinjevalnik
dokončno
pokopan?

FLAVIO
ZANONATO

KROMA

»Mislim, da nam krajevna situacija ne bo dovolila gradnje plinskega terminala v Žavljah.« Tako je včeraj dejal minister za industrijo Flavio Zanonato, ki se je v Bruslju udeležil posvetu ob petdesetletnici tragedije v Vajontu, posvečenega okolju prijazni energetiki. Zanonato je spomnil, da krajevne uprave, v prvi vrsti Dežela Furlanija Julijske krajine, nasprotojejo gradnji žaveljskega uplinjevalnika, zaradi česar ga ne bo mogoče zgraditi. Podčrtal pa je, da Italija potrebuje nove terminalne za uvoz plina: nekje jih bodo pač morali postaviti ... v nasprotnem primeru mi bodo morali dokazati, zakaj v Italiji ne moremo imeti cene energije. Minister se je nanašal na tako imenovani »shale gas« oziroma plin, pridobljen z drobljenjem posebne gline, ki se nahaja globoko v podzemlju.

prej do novice

www.primorski.eu

OBČINA TRST - Sporazum o sodelovanju s Teritorialno službo za delo

Zajezitev sive ekonomije

Teritorialna služba za delo opravila 273 inšpekций, v 87 primerih odkrila nepravilnosti - Odstotek dela na črno letos nižji v primerjavi s preteklimi leti

Največ nepravilnosti opravljanja različnih oblik dela beležijo v terciarnem sektorju, še posebej v gostinstvu,

dela na črno nižji v primerjavi s preteklimi leti, za kar so zaslužne predvsem alternativne oblike delovnih pogodb. V porastu pa so neregularne delovne pogodbe, povezane predvsem s tako imenovanimi voucherji in z delovnimi praksami. Od januarja do junija letos je sicer Teritorialna služba za delo opravila 273 inšpekций, v 87 primerih so odkrili nepravilnosti. Preverili so tudi 534 delovnih pogodb, od katerih je bilo 170 neregularnih. Nekaj več kot četrtnina kršiteljev je bila deležna hudih sankcij,

največ sankcij pa so bili deležni zapošleni v terciarnem sektorju. Na splošno je največ nepravilnosti opravljanja različnih oblik dela prisotnih v terciarnem sektorju, še posebej v gostinstvu, je včeraj dejala Da Ronchova, ki je tudi poddarila, da se bosta podpisnici sporazuma o sodelovanju zavzemali za boljšo koordinacijo inšpekciij v Trstu.

O tem, da tržaška mestna policija ne bo posegala v pristojnosti Teritorialne službe za delo, je govoril poveljnik policije Sergio Abbate, ki je po-

udaril, da sta ti dve ustanovi že v preteklosti zgledno sodelovali, s podpisom sporazuma pa bosta to sodelovanje samo še formalizirali. Poveljnik je tudi dejal, da se nihče ne bo vmešaval v delo drugega in da nikar ne gre za prenos pristojnosti nadzora na koga drugega. Podpisani sporazum o sodelovanju, ki velja tri leta, po njegovem predstavljanju le korak naprej pri reševanju težav sive ekonomije, ki jo bo mogoče zajeti le s strožjim nadzorom in zaostrovanjem kazenskih sankcij. (sc)

AREA SCIENCE PARK - Vsakoletno srečanje koordinacije deželnih raziskovalnih ustanov (CER)

15 tisoč tujih raziskovalcev in docentov izbralo deželo FJK

Da je industrijski kapitalizem presezen in da je treba svet danes usmerjati raje v nek kulturni kapitalizem, kjer bi prevladovalo znanje in kjer bi veljalo vlagati v tehnologijo, inovacijo in raziskovanje, je bilo med drugim včeraj slišati na vsakoletnem, tokrat že dvanajstem srečanju koordinacije deželnih raziskovalnih ustanov (CER). V kongresnem centru znanstvenega središča Area Science Park na Padričah je dopoldan minil v znamenju poglobljene analize sedanje situacije in perspektiv teritorialnega oz. mednarodnega razvoja deželnega znanstvenega sistema zlasti v luči evropskega okvirnega programa Horizon 2020. To je finančni instrument, ki naj bi Evropi zagotovil konkurenčnost na področju raziskovanja oz. tehnične in inovacijske dejavnosti. Program se loteva družbenih izzivov, vprašanja podnebnih sprememb, razvoja trajnostnega prometa in mobilnosti, večje razpoložljivosti in dostopnosti obnovljivih virov energije, varnosti živil in državljanov ter izizza staranja prebivalstva.

Izobraževanje in povezovanje

»Rast je povezana z inovacijo, ki izvira iz raziskovanja, slednje pa iz izobraževanja. Če prekinemo to verigo, je poslom.« Predsednik koordinacije ustanov in hkrati gostujučega znanstvenega parka Adriano Di Maio je bil jasen: »raziskovanje ni strošek, pač pa investicija, katera pa se Italija in včasih tudi Evropa ne zavedata.« Za to vsaj na krajevnih ravni, znotraj deželnega združenja, vzdržujejo in spodbujajo sodelovanje in soočanje

Konferenčna dvorana padriškega znanstvenega parka je bila včeraj nabito polna

KROMA

med znanstvenimi inštitucijami za ustvarjanje novih razvojnih strategij. Pri pletenju odnosov med sorodnimi ustanovami zunaj deželnih oz. državnih meja pa dejansko pripomore tudi italijansko zunaj ministrstvo, ki ga je včeraj zastopal Andrea Meloni; dejal je, da lahko take priložnosti soočanja na znanstvenem in tehničnem področju le krepijo socio-ekonomske sisteme zunaj državnih meja.

V vlogo univerze se je pogobil predstavnik videmskoga univerzitetnega pola Roberto Pinton, ki je ocenil, da bi morala slednja aktivneje spodbujati

inovacije in ciljati na rast človeškega kapitala. »Pomembna je, a sama ne zadostuje za razvoj posameznega teritorija.« Za to potrebuje naš prostor kompetitivne strategije.

Privabili smo 15 tisoč tujcev

Na konferenci so predstavili tudi rezultate raziskave o t.i. znanstvenem mobilnosti leta 2012. Našo deželo je kot kraj študija izbralo 3.928 tujih študentov (+5,3% v primerjavi z letom 2011) in 11.037 tujih raziskovalcev (+1,02% v primerjavi z letom 2011). Tuji študentje so v lanskem akademskem letu predstavlja-

li 7,46% vseh univerzitetnikov (krepko nad državnim povprečjem 3,3%). Raziskava, ki je zaobjela 31 ustanov - 26 znanstvenih organov, 3 univerze in dva konservatorija, je pokazala, da še vedno raste število raziskovalcev in docentov, ki so redno zaposleni v FJK (4.563 na skupnih 8.221). Velik delež tujcev so zabeležili na konservatorijih Tartini in Trstu in Tomadini v Vidmu (11,72% tujhých študentov in 22,75% tujhých docentov). Pa še to velja zabeležiti: 55% tujhých univerzitetnikov je žensk, med tujimi raziskovalci pa so prešeli kar 29,84% ženskih predstavnici. (sas)

ČRNA KRONIKA - Nabrežje

Vinjen Tržačan padel v morje

Policista mobilnega oddelka tržaške kvesture sta včeraj rešila iz morja Tržačana, ki se ga je prej napisil, nato pa je očitno napak mislil, da nima težav z ravnotežjem. Kot so obrazložili na kvesturi, je bil potek dogodkov sledič. Moski je bil vinjen in se je namernaval vrnil na lastno plovilo, ki je zasidrano pri tržaškem nabrežju. Toda verjetno tudi zaradi dežja oz. slabega vremena je moškemu spodrsnilo in je padel v morje, kjer pa se mu je noga zapletla v vrv. Tržačan je začel klicati na pomoč, dokler ni nedokopkal policije. Pribitela sta policista in videla človeka, ki je bil v vodi med dvema ploviloma in je bil v težavah. Toda policistoma ni uspelo, da bi ga potegnila iz vode, zato sta se odločila, da skočita v morje. Sprva ni šlo, napisled pa sta vendar potegnila moškega na suho. Tržačan je utrel tudi nekaj ran na obrazu, zato sta policista poklical službo 118, moškega pa so nato zaradi hipotermije peljali v bolnišnico na Katinari.

Tatovi vdri v lokal in ukradli glasbila

V noči na pondeljek so neznanci vdri v lokal v ul. Madonna, ki ga uporabljajo za glasbene vaje. Tatovi so odnesli nekaj glasbil, med katerimi kitaro, pa tudi tri mikrofone. Tatovo preiskujejo policisti tržaške kvesture.

Vozili vinjeni, ob vozniško dovoljenje

Karabinjerji pokrajinskega poveljstva so med nadzorom proteta prijavili na prostoti tri osebe zaradi vožnje v vinjenem stanju. To so 34-letni Tržačan L. G., 21-letni K. A. s Kosova (a s stalnim bivališčem v Gorici) in 23-letni P. S., po rodu iz Sankt Peterburga (nekdanjega Leningrada) in s stalnim bivališčem v Trstu. Karabinjerji so odvzeli tri vozniška dovoljenja in zasegli dve vozili.

Kipu Umberta Sabe odlomili palico

Neznani storilci so včeraj odlomili palico kipu Umberta Sabe, ki je postavljen na križišču med ulicama Dante in San Nicolò. Vandali so se torej spet spravili na kip, ki ga je izdelal kipar Nino Spagnoli in kateremu so pred časom že izmaznili pipi. Tokrat pa so občinski policisti takoj našli odlomljeno palico, ki je ležala nekaj metrov stran.

REPENTABOR - 28. oktobra na Colu

Na občnem zboru Jusa Repen izpostavili sodelovanje z občino

Z Občino
Repentabor je bil
sklenjen dogovor
glede najema
kamnoloma
Petrovica

KROMA

V okviru delovanja Jusa Repen v letu 2012 je treba predvsem omeniti dogovor z Občino Repentabor, s katerim je le-ta prevzela pogodbo za najemnino kamnoloma Petrovica. Tudi o tem je bil govor na nedavnem 16. občnem zboru repenskega jusa, ki je preteklega 28. oktobra potekal v Kulturnem domu na Colu in na katerem so opravili obračun delovanja v lanskem letu ter sprejeli obračun in proračun. Ob pozdravu domačega župana Marka Pisanića, predsednika in koordinatorja Agrarne skupnosti Vladimirja Vremca in Karla Grgića ter odvetnika Petra Močnika je poročilo o opravljenem delu podal predsednik jusa Walter Milič, ki je bil na to mesto izvoljen na zadnjem lanskem občnem zboru.

V preteklem letu je bilo med agrarno skupnostjo in občinsko upravo več sestankov, med glavnimi rezultati pa je gotovo že omenjeni prevzem pogodbe za najem kamnoloma Petrovica s strani Občine. S tem sklepom je občinska uprava

va 24. januarja 2012 tudi prevzela v svoj sklad ves denar in vse koriščene zakonite obresti, ki jih je jus prejel v obdobju trajanja omenjene pogodbe ob preklicu priziva, ki ga je bila svojčas vložila pri deželnem komisarju za likvidacijo jusrarske imovine.

Poleg tega se je poročilo dotaknilo tudi delovanja bivšega kamnoloma Purič: v slednjem se je obravnavanje prekinilo leta 2011, ponovno pa je steklo julija lani, najemnina pa je bila plačana samo za obdobje delovanja. Obenem je repenski jus sklenil tudi devetletno pogodbo za prehod čez jusrarsko zemljišče Močilske vrh do hišne številke 131, medtem ko je bilo v zvezi z delitvijo dovoljenj za pobiranje suhljadi na jusrarskih zemljiščih opozorjeno tudi, da se nekateri člani jusa žal ne držijo pravil in prekomerno pobirajo suhljad. Kar se tiče preostalega delovanja, so člani jusa kot vsako leto položili cvetje k spominskim obeležjem, na kraju »Pr kale« pa so postavili božično drevo.

Primorska šola na prepuhu

V Prosvetnem domu na Opčinah bo drevi ob 20. uri prof. Marija Kacin gostja openske knjižnice Pinka Tomazič in tovaršev ter društva Tabor. Predstavila bo knjigo »Primorska šola na prepuhu«. Delo je zasnovano tudi kot spodbuda za razmišljanje o današnji šolski problematiki, kajti če jezik kaže našo kulturno raven, je prav šola tista, ki jo določa. Na večeru bo zapel MoPZ Tabor pod taktirko Davida Zerjala.

O kapitulaciji Italije

Nadaljuje se niz srečanj z zgodovino, ki jih tržaški občinstvu ponujajo tržaška univerza, Deželni inštitut za zgodovino odporanstva, muzej Revoltella in Deželni inštitut za istrsko, reško in dalmatinsko kulturo. Danes se bo docent Claudio Silingardi ob 16.30 v konferenčni dvorani državne knjižnice (na Trgu Largo Papa Giovanni XXIII, 6) posvetil temi kapitulacije Italije, 8. septembra 1943.

Srečanje posvečeno stiski

Inštitut Jacques Maritain v sodelovanju s tržaško univerzo vabi danes ob 9.30 na sedež fakultete v Ulici Tigor 22 na dopoldansko okroglo mizo posvečeno stiski oz. odnosom, vrednotam in motivacijam v pomoč drugim. Namenjena je zlasti študentom humanističnih ved in socialnim delavcem, docentom in vsem, ki se posvečajo pomoci sočloveku.

Vlak za Lizbono v Mieli

V gledališču Miela bodo v okviru filmskega niza Film Outlet drevi ob 19. in ob 21.30 predvajali psihološki film Night train to Lisbon danskega režisera Billea Augusta. Za ogled filma (v originalnem jeziku z italijanskimi podnapisi) bo treba odšteti 4 evre.

Filmski večer na Pončani

Kulturno združenje Tina Modotti vabi drevi ob 20.30 v Ljudski dom na Pončani (Ul. Ponziana 14) na ogled filma Sbatti il mostro in prima pagina Marcia Bellocchii.

O iredentizmu in masoneriji

V knjigarni Minerva (Ul. San Nicolo' 20) bo Diego Redivo danes ob 17.30 predaval o iredentizmu in prostozidarstvu v Julijski krajini. Srečanje prireja Krožek priateljev tržaškega dialektu.

Zaprt botanični vrt

Uprava mestnih znanstvenih muzejev sporoča, da bo vse do 7. marca mestni botanični vrt v Ul. de Marchesetti zaprt za javnost. Na obisk bodo lahko prisli le šolski učenci in dijaki ter skupine turistov po predhodni najavi. V zimskem obdobju bodo skrbniki poskrbeli za nujna vzdrževalna dela, sajenje, gnjenje in podobno.

Sv. Vid - zaprta izpostava

Tržaška občina sporoča, da bo občinska izpostava pri Sv. Vidu zaradi poklicnega izpopolnjevanja osebja danes dopoldne (od 8.45 do 12.15) zaprta za javnost. Spet bo začela delovati v popoldanskih urah, in sicer od 14. do 16. ure.

Likovne delavnice pri Palčku

Občine Okraja 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor) in Zadruga L'Albero Azzurro obveščajo, da bo ludoteka delovala v igralnem kotičku Palček v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih popoldne od 16. do 18. ure in ob sobotah od 10. do 12. ure. Namenjena je otrokom od 1. do 6. leta starosti. Ta mesec so predvidene likovne delavnice: Poteze s copiči in Barvane škatle. Informacije so na voljo pri igralnem kotičku na tel. 040.299099 od pondeljka do sobote od 8. do 13. ure.

OBISK - Openski predstavniki na Ilirskobistriškem

Kako so fašisti požgali Kilovče in šest sosednjih vasi

Skupina Spoznavajmo svet in domovino, ki deluje pri UTŽO – Ilirska Bistrica, je lani gostovala pri nas. To je skupina ljudi, pretežno žensk, ki obiskujejo Univerzo za tretje življenjsko obdobje. Pobudnik srečanja je bil Zoran Sosič. Sprejeli pa so jih predstavniki vaških organizacij in ustanov, jih seznanili z življenjem na Općinah in z dejavnostmi v naših društvih. Gostje so bili, kot so sami povedali, nad sprejemom navdušeni in se obogateni vrnili domov z objubo ponovnega srečanja, tokrat pri njih v Ilirski Bistrici.

Obljuba pa dela dolg, kot pravi lep slovenski pregor. Tako se je Zoran Sosič spet potrudil in organiziral obisk pri Bistrčanah. Vabljeni so bili lanski udeleženci srečanja. Na žalost se nekateri obiska niso mogli udeležiti, pa vendar se nas je zbral devet, ki smo se s kombijem Sklada Mitja Čuk in še z enim avtom napotili v Ilirska Bistrico.

Prijazno nas je sprejela mentorica skupine gospa Marica Gaberšnik in nas vodila v Kilovče. Do njih prideš iz smeri Pivka–Ilirska Bistrica. Kilovče so gručasto naselje, ki leži na flisnem svetu pod Zgornjo Pivko, na desnem bregu reke Reke. Tu se je rodil leksikograf, prevajalec in verski pisec Matija Kastelec (1620–1688). V gornjem delu vasi se dviga cerkev sv. Marije Magdalene, zgrajena 1854. leta. Pod vasjo je ob progi Postojna–Ilirska Bistrica železniška postaja. Na majhni kmetiji smo se srečali še z drugimi gostitelji, ki so nam najprej ponudili silce prave domače slivovke in slastno malico. Morali smo tudi ugotoviti sestavne dobrega namaza, pa jih nismo.

Spletel se je prisrčen pogovor in razlag o hujih vojnih časih, ko so italijanski fašisti začiali to in še druge vasi, pregnali ali pobili prebivalce in pustili za seboj pravo razdejanje. Domačina Anton Tomšič (roj. 1931) in njegova sestrica Anica, ki sta preživelih hude, nepojmljive dogodke, sta nam obnovila tisto žalostno zgodbo.

Začelo se je 18. maja 1942, ko so fašisti pridrveli v Kilovče in v sosednje vasi ter pobrali vse moške, razen dveh fantov, katerih oceta sta služila v italijanski vojski, skupaj jih je bilo 28 mladih fantov. Odvedli so jih v zapor v Neverke. 4. junija 1942 je bil praznik, ljudje so bili večinoma doma. Fašisti so prihrumeli v vas in iz hiš izgnali vse prebivalce. Ničesar niso smeli vzeti s seboj. Odgnali so jih na bližnji gricek, od koder so nemočno gledali, kako v plamenih izginja njihova vas. Rešila se je samo cerkev, ki leži nekoliko nad vasjo. Najhujše pa je moralo še priti. Iz zapora so fašisti pripeljali vseh 28 talcev in jih pod vsajo postrelili. V tistem trenutku so vaščani izgubili vse: svoje domove, imete, kar je najhuje, izgubili so svoje sinove in očete.

Istega dne so fašisti požgali še šest vasi. Postreljene talce so vaščani pod nadzrom krvnikov odpeljali na pokopališče in jih zakopali v skupni jami. Kasneje so jim so rodniki uredili poslednje počivališče. Danes stoji tam lepo urejen spomenik.

Preživele vaščane so gnali proti Doljni Bitnji. Med njimi so bili tudi otroci: naša sogovornica je imela samo tri leta, gospod Anton pa jih je imel enajst. Med izgnanimi je bilo tudi nekaj nosečih

žensk, (med njimi tudi mati naše sogovornice) in starejših oseb. Na cesti so jih čakali tovornjaki, s katerimi si jih prepeljali v Ilirsko Bistrico in jih stlačili v tamkajšnjo šolo. Nekaj dni kasneje so jih odpeljali do Matulja, od tam pa z vlakom v razne kraje v severni Italiji. Sposobne za delo so poslali na kmetije. Gospod Anton, enajstletni fantič, je delal kot pomočnik pri lastniku neke pralnice.

Kalvarije pa še ni bilo konec. Nekateri družine so poslali v taborišče Fraschette di Alatri blizu Rima. Anton Tomšič se še spominja nečloveških razmer, v katerih so bili prisiljeni živeti. Nekateri zaporniki, z katere so jamčili sorodniki, da jih bodo preživili, so se tik pred kapitulacijo Italije lahko vrnili v rodni kraj, ne domov, ker je bil ta požgan. Po vojni so se preživeli začeli vrati v svoj rojstni kraj in obnavljati domove. Začetek je bil težak, saj niso imeli ničesar, goli in bosi so se vračali v življenje. Danes so vasi spet žive, polja so obdelana in po travnikih se pasejo krave. Avtomobili pa prav gotovo olajšujejo odhod na delo v večja bližnja središča.

Z nami je bil ravnatelj ZKB Aleksander Podobnik, ki nam je povedal, da je bila iz Kilovč tudi njegova nona, oziroma ocetova mati; to priča kako so bili ti kraji povezani z nami oziroma s tržaškim slovenskim prebivalstvom.

Od tam smo se podali na znameniti grad Prem, ki stoji na drugi strani doline, to je romanski grad v srcu Brkinov. Star je 800 let in v njem se je razvrstilo veliko število grajskih gospodov, med njimi tudi devinski grofje. Danes je grad lčno urejen, z lepim notranjim dvoriščem, z orožarno in s posebno lepo poslikano slavnotnostno dvorano. Originalnega pohištva ni več, saj so hudi vojni in povojni časi naredili svoje. Današnji upravitelji gradu pa so izsledili in vrnili gradu originalno baročno ogledalo iz 17. stol. V gradu je tudi grajska kapela, v kateri si mladi pari lahko izmenjajo poročne prstane.

Grad Prem pa je posebej blizu vsem, ki ljubijo literaturo in poezijo, saj se tam odvijajo srečanja, posvečena spominu Dragotina Ketteja. Iz gradu sega pogled v preleplo Bistriško pokrajino obklojeno s hribovito zeleno idilo.

Iz gradu smo šli mimo šole, v kateri se je rodil Dragotin Kette, v farni cerkev posvečeno sv. Helen. V njej smo si ogledali stenske poslikave Toneta Kralja. O cerkvi in o zgodovini Prema nam je pripovedal župnik Anton Ličan. V Zahvalo smo zapeljali Marijino pesem, saj je bila z nam znana cerkvena pevka Berta Vremec. Okrog cerkve je lepo vzdrževano pokopališče. Priimki na nagrobnikih nam pričajo, da je veliko povzvez med Ilirsko Bistrico in Trstom.

Kulturno in tudi drugače nahranjeni smo bili prepričani, da je obiska konec. Pa ni bilo tako. Gostitelji so nas peljali v Bistriški hram, kjer je bila za nas pripravljena lepo pogrnjena miza. Pogostili so nas s pristno bistriško domačo, preprosto jedo, ki so jo njihovi predniki jedli za južino, in sicer s »krompirjem v zevanci«. To je krompir kuhan s kislim zeljem in zabeljen z ovirkami. Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

spa Olga, kar od doma prinesla še tople kuhane pehtrane štruklje. Ti so bili novost za nas, saj mi bolje poznamo kraške štruklje z orehovim nadevom. Treba je priznati da so te preproste kmečke jedi zares vredne posebne pozornosti. Ni pa bilo še vsega konec. Na mizo so gospe dale še pladnje slaščic. Te pa smo namenili gojencem Sklada Mitja Čuk. Po prisrčnem razgovoru je nastopil čas pozdravor. Zoran Sosič je pozdravil v imenu vseh openskih društev in ustanov in predal knjižna skromna darila, ki smo jih prinesli s seboj. Med temi ni mogla manjkati knjiga Borisa Pahorja Tako sem živel. Avtor jo je podpisal prav na njegov stoti rojstni dan. Podarili smo še nekaj glasil naših društev in ustanov.

Kostanca Mikulus

Včeraj danes

Danes, SREDA, 6. novembra 2013

LENART

Sonce vzide ob 6.52 in zatone ob 16.45 - Dolžina dneva 9.53 - Luna vzide ob 9.54 in zatone ob 19.28

Jutri, ČETRTEK, 7. novembra 2013

ENGELBERT

VREMENIČERAJ: temperatura zraka 16 stopinj C, zračni tlak 1015 mb ustaljen, vlaga 55-odstotna, veter 5 km na uro severo-vzhodnik, nebo oblačno s padavinami, morje rahlo razgibano, temperatura morja 18 stopinj C.

Lekarne

Do sobote, 9. novembra 2013

**Običajni urnik lekarne:
od 8.30 do 13.00 in
od 16.00 do 19.30**

**Lekarne odprtne
tudi od 13.00 do 16.00**

Ul. Dante 7 - 040 630213, Ul. Costalunga 318/A - 040 813268, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040 271124, Prosek - 040 225141 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

**Lekarne odprtne
tudi od 19.30 do 20.30**

Ul. Dante 7, Ul. Costalunga 318/A, Ul. Giulia 14, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Prosek - 040 225141 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Giulia 14 - 040 572015.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleno številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofoli.

Poslovni oglasi

50-LETNA IŠČE DELO

kot čiščenje ali varstvo starejših - 0038640628540.

Mali oglasi

RESEN IN ZANESLJIV FANT, star 21 let, ki je dokončal 5-letno mehansko smer na zavodu J. Stefan, nujno išče zaposlitve. Tel. št.: 329-3831585.

27-LETNIK išče delo. Tel. št.: 327-053827 ali 040-910393.

ISČEM DELO - z lastno kosilnico in motorno žago kosim travo ter obrežjujem tako drevesa kot živo mejo. Tel. 333-2892869.

4 ZIMSKE GUME kleber, 185 65 R 15, rabljene eno zimsko sezono, prodam za 120,00 evrov. Tel. 331-5311133.

ISČEM v najem dvosobno stanovanje v dolinski občini ali v Škednu in Sv. Ani. Tel. št.: 328-5424437.

ISČEM DELO kot pomočnica v gospodinjstvu ali pomoč ostarelim in bolnim osebam. Tel. št.: 00386-68131352.

LJUBITELJEM ŽIVALI podarimo 4 simpatične mucke, stare 5 tednov. Tel. 040-4528403.

MLADA GOSPA išče delo: nudi varstvo otrok in pomoč v gospodinjstvu. Tel. št.: 338-9603898.

PODARIMO 13 BELIH MIZ (2,00-0,80-H75). Poklicite na tel. št. 040-635629 (ponedeljek - petek, 9.00 - 17.00).

PRODAM fiat brava 1.4, v dobrem stanju, letnik 1996, za 300,00 evrov. Tel. št.: 340-9098123.

PRODAM zaprto garažo v Ul. Miramare. Tel. 329-4128363 (Marko).

PRODAM TRAKTOR goldoni, letnik 1976, popolnoma preurejen, v dobrem stanju. Tel.: 040-214618 v delovnih urah.

PRODAM ekstradeviško dalmatinsko oljčno olje lastne pridelave. Tel.: 339-8201250.

PRODAM fiat palio 1.2, letnik 2000, 150.000 km, letna taksa plačana do '08 2014, za 800,00 evrov. Tel.: 040-225304 ali 340-9144726.

PRODAM repo. Tel.: 347-4878994.

PRODAM Xbox 360 slim 250 gb, kinect s pripomočki in igrami ter predvajalnik hd-dvd s filmi. Tel. št.: 329-9841041.

PRODAM zimske gume sava, 195/50 R15 že nastavljene v platičih. Rabljene so bile eno sezono. Cena 200,00 evrov. Tel. št.: +39 329-5743056.

ZELO SIMPATIČNE MUCKE podarimo. Tel.: 040-200865.

Loterija 5. novembra 2013

Bari	83	40	45	36	33
Cagliari	44	10	37	80	20
Firence	60	03	80	84	25
Genova	17	32	55	16	86
Milan	14	41	84	18	21
Neapelj	70	26	17	35	12
Palermo	41	02	11	51	84
Rim	47	17	63	13	12
Turin	42	82	65	21	49
Benetke	67	47	50	27	43
Nazionale	89	32	11	38	36

SKD TABOR in KNIŽNICA P.TOMAŽIČ IN TOVARIŠI
vabita
na predstavitev knjige prof.
Marije Kacin

PRIMORSKA ŠOLA NA PREPIHU

danes ob 20.00 uri

Na večeru bo zapel Mopz
Tabor-dirigent David Žerjal.

Osmice

BORIS PERNARČIČ je odpril osmico v Medji vasi št. 7. Tel. 040-208375.

DRUŽINA COLJA je odprila osmico, Samsatorca št. 21. Tel.: 040-229326. Vljudno vabljeni!

PRI PAROVELU v Boljuncu je odprta osmica. Tel.: 346-759053.

V RICMANJIH 175 je odpril osmico Jadrans. Tel. 040-820223.

Obvestila

KD RDEČA ZVEZDA vabi na tečaj šivanja narodnih nošč, ki bo potekal ob sredah, z začetkom ob 20.30 v društvenih prostorih v Saležu. Podrobnejše informacije na tel. št. 340-9763900 (v popoldanskih urah).

OBČINE OKRAJA (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor) in Zadruga L'Albero Azzurro obveščajo, da bo ludoteka delovala v Igralnem kotičku »Palček« v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih od 16. do 18. ure in ob sobotah od 10. do 12. ure. Likovne delevnice v novembру: Poteze s čopiči in Barvane škatke. Info: 040-299099.

ZUMBA - SKD DRAGO BOJAN obvešča, da bo tečaj potekal ob ponedeljkih od 20. do 21. ure in ob četrtekih od 20.45 do 21.45 v domu Briščiki. Vabljeni tudi na uro poskusne brezplačne vadbe. Informacije na tel. 348-0633569 (Katja).

ŠE NEKAJ PROSTIH MEST na razpolago za tečaje slovenščine (stopnje A1, A2, B1), angleščine (A1, B1) in računalništva na osnovni stopnji, ki bodo potekali na Ad formandum v Trstu. Koledar je objavljen na www.adformandum.org. Informacije na tel. 040-566360, ts@adformandum.org.

PILATES - SKD IGO GRUDEN obvešča, da vadba poteka ob torkih od 18.00 do 19.15 ter od 19.15 do 20.30, ob četrtekih pa od 16.45 do 18.00 ter od 18.00 do 19.15. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Vabljeni tudi na uro poskusne brezplačne vadbe.

SEKCIJA VZPI-ANPI RICMANJE sporoča, da bo danes, 6. novembra, ob 20.00 v društvenih prostorih v Ricmanjih, seja odbora.

SK DEVIN prireja »smučarski sejem« od danes, 6. do nedelje, 17. novembra, v nakupovalnem centru v Devinu (zraven avtocestnega izvoza). Zbiranje rabljene opreme: danes, 6. in četrtek, 7. novembra, 10.00-19.30. Prodaja: sobota, 9. in 16. novembra, 10.00-19.30 in nedelja, 10. in 17. novembra, 10.00-19.30, od ponedeljka, 11., do petka, 15. novembra, 15.30-19.30. Prevzem neprodane opreme: ponedeljek, 18. in torek, 19. novembra, 10.00-19.30.

SKLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB L. KOŠIR vabi slovenske filateliste na mesečno srečanje, ki bo danes, 6. novembra, ob 18.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Sv. Frančiška, 20.

UPRAVA OBČINE DOLINA - odborništvo za kulturo, obvešča vse, ki bi želieli sodelovati na letošnji izvedbi Božičnega sejma, da je na razpolago za informacije danes, 6., četrtek, 7. in petek, 8. novembra, od 9.30 do 11.30 na tel. št. 040-8329213.

AŠD SK BRDINA organizira tradicionalni sejem rabljene smučarske opreme v prostorih Doma Brdina, Prose-

ška ul. 109, na Opčinah. V četrtek, 7. novembra, 18.00-21.00 zbiranje opreme. Dnevi in urniki odprtih vrat sejma: petek, 8., 18.00-21.00; sobota, 9., 16.00-21.00; nedelja, 10., 10.00-12.00 ter 16.00-20.00. Info: 347-5292058, www.skbrdina.org.

SKD TABOR - Prosvetni dom vabi srednješolce v Novinarski krožek, kjer bodo utrijevali pisno izražanje v slovenskem jeziku pod mentorstvom Marije Košuta-Stekar in Katje Orel v četrtek, 7. novembra, od 17.00 do 18.30.

SKP TRST vabi v četrtek, 7. novembra, ob 19.30 v Ljudski dom v Podlonjter (Ul. Masaccio, 24) na večer posvečen 96-letnici oktobrske revolucije. Sledi družabnost z večerjo.

TEČAJ SODOBNEGA PLESA za študente in odrasle, pri društvu Mosp, Ul. Donizetti 3. Vodi ga Raffaella Petronio. Srečanja, na katerih bomo izkusili razne plesne tehnike in koreografije, pa tudi sprostivene in razgibalne vaje, bodo potekala ob četrtkih ob 20.30 in sobotah ob 10.30. Prvo srečanje v četrtek, 7. novembra. Info: 339-7046331.

AGRarna SKUPNOST JUSOV-SRENJ vabi predsednike upravnega in nadzornega odbora Jusov-Srenj v tržaški pokrajini na sejo glavnega odbora, ki se bo odvijala v petek, 8. novembra, ob 20.00 v sejni dvorani Mirka Špacapana na sedežu na Padrčah.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS vabi noše, da se udeležijo Martinove furenge v nedeljo, 10. oktobra, ob 14.30. Prosim, da se udeleženci javijo v tajništvu do srede, 6. novembra, ali na tel. št. 040-225956.

SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE v Trstu sporoča, da bo letosnjica skupna Hvaležnica: »Oznanjevanje in pričevanje za vero ni zadeva le nekaterih, temveč tudi moja, tvoja, vsakega izmed nas« (papež Frančišek, splošna avdiencia, 9. oktober 2013) v nedeljo, 10. novembra, ob 16. uri v stolnici sv. Justa. Slovesno zahvalno bogoslužje bo ob somaševanju slovenskih duhovnikov vodil Nj. ekscl. tržaški nadškof msgr. Giampaolo Crepaldi. Poleg Združenega zbora ZCPZ bo sodelovala pevska skupina SZSO, obogatile pa narodne noše ter prinalci darov.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v nedeljo, 10. novembra, ob 18.00 nastop v telovadnici v Nabrežini.

SLOVENŠČINA ZA ODRASLE - ŠC Melanie Klein prireja 1x tedenski 20-urni začetniški tečaj. Min. število tečajnikov je 5, max pa 10. Potek bo ob torkih 19.15-20.45. Začetek 12. novembra. Info in prijave na www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 345-7733569.

SEČNJA 2013/14 NA OPČINAH: Jus Općine obvešča člane in bivalce na Općinah, da bo sprejemanje prošenja za letosnjo sečnjo ob torkih od 18.30 do 19.30, najkasneje do 19. novembra, na upravnem sedežu, Prosečka ul. 71.

PRAVLJIČNE URICE: Biserka Cesar bo v sredo, 20. novembra, v Narodni in študijski knjižnici, Ul. S. Francesco 20 (www.knjiznica.it), pripovedovala pravljice s skupnim naslovom »V knjižnico z medvedom«, ob 16.30 za otroke iz vrtca ter ob 17.30 za osnovnošolce (1., 2. in 3. razred).

60-LETNIKI POZOR! V soboto, 23. novembra, praznujemo vsi skupaj od Brega do Krasa. Kliči takoj na tel. št. 348-5608501 - Divna ali 348-5159966 - Edvin.

60-LETNIKI s Proseką in okolice vabljeni na večerjo s plesom z orkestrom Souvenir v Devinu v nedeljo, 24. novembra. Vpis na tel. 347-8379963 (Silvana).

SREČANJE 60-LETNIKOV LOKEV iz vasi Lokev in Prelöže pri Lokvi, bo v petek, 29. novembra, ob 18. uri v goštišču v Lokvi. Prijave do 25. novembra. Zbira in nudi dodatne informacije Drago Mali, tel. 00386-041-249-337

AŠD SK BRDINA obvešča člane in tečajnike, naj se oglasijo pri društvu gle-

de nakupa v predprodaji sezonske karte, kajti so možne določene ugodnosti. Najkasneje do 29. novembra. Info: 342-10730513 (Sabina).

JUS TREBČE vabi člane in vaščane, da se vsako prvo nedeljo v mesecu do 2. februarja, udeležijo vzdrževalne sečnje na poljski poti od Zav do Kralj. V slučaju slabega vremena se rabata premakne na drugo nedeljo v mesecu. Zbirališče na Roune ob 8.30. Ob zaključku rabute bodo posekana drva porazdeljena med udeleženci na osnovi žreba.

Prireditve

SKD TABOR IN KNIŽNICA P. TOMAŽIČ IN TOVARIŠI - Prosvetni dom vabi na predstavitev knjige prof. Marije Kacin: Primorska šola na prepihu danes, 6. novembra, ob 20. uri. Na večeru bo zapel MoPZ Tabor, dirigent David Žerjal.

TRŽAŠKA KNJIGARNA - MLADIKA - ZTT vabijo na kavo s knjigo danes, 6. novembra, ob 10. uri. Gosta kave bovsta Boris Pangerc, avtor knjige »Čudovita zgodbica. Poletni seminar v devetih območnih enotah ZRSŠ« in višja svetovalka za slovenske šole v Italiji ter koordinatorka poletnega seminarja Andreja Duhovnik.

SLAVIŠTICO DRUŠTVO Trst - Gorica - Videm in Založba Mladika vabi na predstavitev pesniške zbirke Irene Žerjal »Sumljive in abstraktne poezije«. Avtorico in jeno delo bovsta predstavili prof. Vilma Purič in dr. Irena Novak Popov. Umetniško branje Lučka Peterlin. Sodeluje duo flavt Valentina Jogan in Nausikaa Concina iz razreda prof. Eriko Slama pri Glasbeni matici. V četrtek, 7. novembra, ob 17.30 v Narodnem domu (Ul. Filzi 14) v Trstu.

VINCENCIJEVA KONFERENCA - KLUB PRIJATELJSTVA vabita na srečanje posvečeno msg. Jakobu Ukeljanu: ob predvajjanju dokumentarca »J. Ukeljar, svetniški duhovnik« avtorja Danila Pertota, bo prof. Tomaž Simčič obudil njegov lik, g. Dušan Jankomin pa nas seznanil s potekom postopka za njegovo beatifikacijo. V četrtek, 7. novembra, ob 16. uri v Perlerinovi dvorani, Ul. Donizetti 3, I. nadstropje.

OBČINA DEVIN NABREŽINA prireja v nedeljo, 10. novembra, ob 18.00 v občinskim telovadnicam v Nabrežini, koncert TPPZ Pinko Tomažič. Vstop je prost.

Glede na omejeno število mest, je obvezna rezervacija na tel. št. 800 002291 do petka, 8. novembra, od 9.00 do 12.00, v sredo tudi od 15.00 do 17.30. Toplo vabljeni!

PRAZNIK SV. MARTINA NA PROSEKU - 8. novembra: SDD Jaka Štoka vabi ob 20.00 na ogled igre Umor v vili Rounig (režija F. Žerjal) v izvedbi Dramske družine F. B. Sedej iz Števerjana v kulturni dom; 9. novembra: ob 18.00 razstava in pokrovna »fanclov z dušo« na sedežu ravnateljega sveta na Proseku, ob 19.30 koncert ŽepZ Prosek-Kontovel ter MVS Sv. Jernej z Općin v cerkvih sv. Martina, ob 20.00 glasba z DJ-jem v kulturnem domu; 10. novembra: ob 9.30 »5. Martinov pohod po poteh proseškega jusa« (zbirališče pri spomeniku padlim na Proseku), ob 14.30 Martinova furenga, prevoz novega vina s konjsko vprego, ob 16.00 Krst novega vina Prosekarja v kulturnem domu in koncert Pihalnega orkestra Divača ter otroškega pevskega zborja OŠ A. Černigoja, ob 18.00 projekcija trailerja Sfinga (režija F. Žerjal) v izvedbi Finžgarjev dom, Dunajska cesta 35 na Općinah. Predaval bo nadškof Alojz Uran. Informacije na tel. 340-3864889.

ZDruženje PROSTOVOLJCEV HOSPIČ ADRIA ONLUS vabi na predavanje »Dobra komunikacija je zdravilo za dušo in telo« v petek, 15. novembra, ob 18.00 - Maurizio Zacchigna - L'eredita' dell'ostetrica; v nedeljo, 24. novembra, ob 18.00 - Openska glasbena srečanja: Luka Ljubas - violinist in Jeremisa Fliedl - violončelo; v soboto, 30. novembra, ob 20.30 - Openski mladinski krožek in Bar Tabor: Balkan party s Kraškimi ovčarji.

SKD TABOR - PROSVETNI DOM: v petek, 15. novembra, ob 20.30 »Martino pevski večer« - MoPZ Tabor, dir. David Žerjal, MePZ Lipa, dir. Tamarja Ražem in Uopenska mulerija; v nedeljo, 17. novembra, ob 18.00 - Maurizio Zacchigna - L'eredita' dell'ostetrica; v nedeljo, 24. novembra, ob 18.00 - Openska glasbena srečanja: Luka Ljubas - violinist in Jeremisa Fliedl - violončelo; v soboto, 30. novembra, ob 20.30 - Openski mladinski krožek in Bar Tabor: Balkan party s Kraškimi ovčarji.

SKD VIGRED vabi v Štalco v Šempolalu na ogled razstave »Uporaba tobaka med prvo svetovno vojno«. Urnik: 8. in 15. novembra, 15.30-19.00; 9. in 16. novembra, 15.30-19.00; 10. in 17. novembra, 9.30-12.00 in 15.00-19.00. Zamisel-material Bruno Santini in Marco Perrino.

SLOVENSKI KLUB IN DRUŠTVО SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV

priprejata v petek, 8. novembra, predstavitev zbornika prispevkov o sodobni italijanski filozofiji Selected Essays in Contemporary Italian Philosophy. Predstavitev, pri kateri bodo sodelovali urednik zbornika Jurij Verč ter filozof Pier Aldo Rovatti in Dean Komel, bosta vodila Tina Kralj in Jernej Šček. Potekala bo v malih dvoranih Narodnega doma, Ul. Filzi 14, s pričetkom ob 17. uri.

GLEDALIŠKI VRTILJAK obvešča, da bo v nedeljo, 10. novembra, v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27, na sporednu predstavo »Ostržek«, v izvedbi Gledališča na vrviči iz Nove Gorice. Prva predstava bo ob 16. uri (red Pingvin), druga ob 17.30 (red Tjulenj).

TFS STU LEDI v sodelovanju z ZSKD vabi na čezmerno srečanje folklornih skupin »Čez ti gore, čez tri dole...« ob 40-letnici TFS Stu ledi. V nedeljo, 10. novembra, ob 17. uri v občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Sodelujejo: FS Predrag (Predrag pri Kočevju), istrska glasbena skupina Vruja, plesalci in pevke Stu ledi.

ZUPNIJSKA SKUPNOST NA PROSEKU vabi na praznik sv. Martina k slovenski evharistiji; somaševanje bo vodil dr. Jože Špeh. V ponedeljek, 11. novembra, ob 16. uri v cerkvi na Proseku.

FOTOVIDEO TRST 80 v sklopu Okusi Krasa 2013, vabi v sredo, 13. oktobra, ob 18.30 v Ul. Costalunga 4 (Antica trattoria Baldon), na otvoritev fotografskih razstav Radivoja Mosettija »Kraška ohcit 2013«. Vabljeni!

SLAVIŠTICO DRUŠTVO TRST-GORICA-VIDEM vabi na tri srečanja z naslovom »Jezikovna vprašanja«, ki jih bo vodil dr. Peter Weiss in Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani v sredo, 13., 20. in 27. novembra, od 17. do 19. ure v Narodnem domu v Trstu (Ul. Filzi 14). Znesek vp

KAVARNA SPECCHI - Predstavitev zadnjega dela Veita Heinichena Il suo peggior nemico

Roman na razpotju

Zgodba o Trstu kot stičišču sumljivih poslov - Poleg komisarja Laurentija novi liki

Roman na razpotju: tako je kulturni urednik pri dnevniku Il Piccolo Alessandro Mezzina Lona označil najnovejši roman na Tržaškem živečega nemškega pisatelja Veita Heinichena, ki je italijansku bralcu znan z naslovom Il suo peggior nemico, v nemškem izvirniku pa se naslov glasi Im eigenen Schatten. Lona je ob avtorjevi prisotnosti predstavil Heinichenovo knjigo sinoči v nabitu polni kavarni Caffè degli Specchi na Velikem trgu ob prisotnosti številnih ljubiteljev književnosti in kriminalka, a tudi politikov (prišoten je bil npr. tržaški župan Roberto Cosolini), ki so tudi prisluhnili nekaterim odlomkom, ki jih je prebral igralec Alessandro Mizzi.

Zakaj roman na razpotju? Mezzina Lona je svojo definicijo utemeljil z dejstvom, da se tudi v zadnji Heinichenovi knjigi vrstijo liki iz prejšnjih del, v prvi vrsti komisar Proteo Laurenti, zato je obstajalo tveganje, da se bodo bralci nanje kar navadili, vendar je avtor, čeprav mu, kot sam pravi, ni uspel umoriti Laurentija, ponovno odkril pripovedno »zlogo« prvih ro-

manov ter razkril stvarnost, ki jo vsi želimo olepšati, vendar je vse prej kot lepa. Roman namreč govori o sumljivih poslih, kot je npr. preprodaja zapadnih zdravil in orozja, v katero so vpletene sporne osebnosti ter neonacistične in teroristične organizacije. Vse se začne s skrivnostno smrtnjo bivšega južnotirolskega senatorja in sporrega poslovneža Franza Xaverja Spechtenhauserja, ki je v resnici atentat, povezan z omenjenimi sumljivimi posli, ki se razpredajo po celotnem italijanskem severovzhodu ter po Istri, Zagrebu, Avstriji in Bavarski, njihovo glavno stičišče pa je Trst. Gre za prepletanje politike, poslov in organiziranega kriminala, kar predstavlja grožnjo za demokracijo, je prepričan Heinichen, ki je snov za roman črpal iz polpretekle zgodovine in aktualnega dogajanja (tako je na sinočnji predstavitvi govoril tudi o problematiki pristanišča in evropske integracije). Vse to preiskuje komisar Laurenti, ki pa se mu pridružijo še novi liki, med katerimi izstopa policijska komisarka Xenia Zanier, ki jo čaka, kot pravi sam avtor, lepa prihodnost. (iz)

Predstavitev se je udeležila množica poslušalcev

TK: na kavi s Pangerčovo knjigo Čudovita zgodba

Današnje srečanje ob kavi v Tržaški knjigarni, ki ga prirejajo založba Mladika, Založništvo tržaškega tiska in Tržaška knjigarna, bo namenjeno pogovoru o knjigi, ki je nastala izpod peresa Borisa Pangerca in ki nosi naslov Čudovita zgodba. Zgodba v naslovu ni drugega kot pripoved o poletnih seminarjih za vzgojitelje, učitelje in profesorje šol s slovenskimi učnimi jezikom v Italiji, ki jih vsako leto prireja Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Seminarji se vsako leto pozno poleti udeleži znatno število solnikov in ob predavanjih predvideva tudi obisk krajev in okolice, kjer seminar poteka, s podarkom na jezikovnih in kulturnih značilnosti regije. Boris Pangerc je v knjigi, h kateri so spremne besede prispevali Roman M. Gruden, Andreja Duhovnik in Tomaž Simčič, prijetno podal opis seminarjev, njihovega poteka in vsebinskih poudarkov, zaustavil pa se je tudi pri spremljevalnem programu z obiski krajevnih znamenitosti, umetniškimi točkami in družbenimi srečanjimi. V knjigi so tako zbrani obiski devetih območnih enot ZRSŠ: Otočca, Dravograd, Zreč, Maribora, Bleda, Kobarida, Ljubljane, Portoroža in Murske Sobote.

O knjigi in pomenu seminarjev bosta danes ob 10. uri v Tržaški knjigarni spregovorila avtor Boris Pangerc in višja svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik ob kavi, ki jo bo ponudilo podjetje Primo aroma.

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Plesna ponudba

Ljudska jota v koncertni preobleki Miguela Angel Berne

Miguel Angel Berna s svojo plesno skupino

Napiše se jota, izgovarja se hota. Gre za ljudski ples, ki je doma predvsem v severovzhodni Španiji, še točneje v Aragoni. Navadno so ga plesali v parih, v zdignjenimi rokami, v dlaneh pa so plesalci imeli kastanjete, ki spremljajo navadno iskrivo plesanje. Tako joto še danes izvajajo številne folklorne skupine. Poznani sta plesna in vokalna verzija, vedno ob glasbeni spremljavi brenkal, tradicijo jote pa v aragonskem glavnem mestu Zaragozi še posebej gojijo, saj pritejajo izrecna srečanja, tudi tekmovalnega značaja. V Zaragozi deluje tudi poseben center Centro Aragonés de Danza, ki se posveča produkciji plesnih predstav.

V tržaškem Rossettiu je konec tedna gostovala skupina Compania Espaniola de Danza, ki jo vodi koreograf-plesalec Miguel Angel Berna. V predstavi ... bailando mi tierra Mudéjar je predelal joto in jo preoblekel v koncertno inačico, ki pa je skoraj bliže veliko bolj znanemu flamenku kot pa ljudski joti.

Miguel Angel Berna je svojo plesno dejavnost, v dvojni vlogi koreografa in izvajalca, posvetil joti. Po nje-

govem mnenju je bil ta ples, ki je sicer trdno zasidran v ljudsko tradicijo, za postavljen in ga je »ciganski«, južnejši flamenko po krivici zasečnil.

Kot je zapisano v gledališkem listu, je Berna vrsto let raziskoval inačice jote oziroma preučeval vse značilnosti tega plesa, češ da je bilo pre malo zapisanega. To sicer drži samo deloma, res pa je, da se je jota doslej ohranila predvsem v tradicionalni verziji. Berna je izluščil določene elemente in jih plesno obdelal, v njegovi virtuozni interpretaciji pa zadobijo atraktivnost, ki jih ljudska izvirnost ne premore. Če je Bernov plesni vzorec enovit in ponavljajoč, pa je pri sestavi svojih koreografij posegal v raznoliko glasbeno »zmes«, ki se je v stoletjih izoblikovala v Španiji. Naslov odrskega projekta Mudéjar, ki je nastal že leta 2003, izdaja vpliv arabske kulture, kateri je Berna pridal še šepec židovske.

Vsekakor je plesni spektakel, ki ga je Berna s svojim ansamblom predstavil v Trstu v okviru plesne ponudbe Stalnega gledališča FJK, eden njegovih največjih uspehov. S to predstavo, v kateri ob njem pleše še 6 ple-

salcev, 4 ženske in dva moška, v živo pa jih spremlja šestčlanski ansambel z ženskim vokalom, je obkrožil svet. In doživel velik uspeh. Kar je tudi razumljivo, saj je plesno izvajanje zastavljeno solistično po meri virtuoзов. Berna v plesu izpostavlja predvsem tehnično zahtevnost izvedbe, saj je hitrost korakov in udarjanja kastanjet razvil do vrtoglavne hitrosti. V tem v prvi vrsti blesti sam kot plesni virtuoзов in tako je skromna, ljudska jota postala temperamentna, nabita s patosom, kar sodi med značilnosti flamenka. Izpostavljal je moški, solistični ples, v katerega plesalke posežejo kot nekakšno dopolnilno.

Odličen glasbeni ansambel je v glavnem izvajal avtorsko glasbo, ki je bila bolj raznovrstna od plesa, spoj obeh pa ni bil vedno najbolj smiseln. Predvsem prevzemajoče petje »cantadore« Marie José Hernandez bi sodilo južneje od domovine jote. Sicer pa je z naslovom Mudéjar Berna jasno izpostavil svoj namen, da vse premeša ... Vsekakor je Miguel Angel Berna dokazal, da je tudi jota lahko ples osvajanja. V tem primeru občinstva. (bip)

DIJAŠKI DOM - V četrtek, 31. oktobra

Jesenski praznik kot priložnost za spoznavanje

V nedeljo v stolnici slovenska hvaležnica

Slovensko pastoralno središče v Trstu tudi letos prira je tradicionalno mašo

hvaležnico za slovenske vernike tržaške škofije, ki bo v nedeljo, 10. novembra, ob 16. uri v stolnici sv. Justa. Geslo letosnjega slavlja je »Oznanjevanje in pričevanje za vero ni zadeva le nekaterih, temveč tudi moja, tvoja, vsakega izmed nas«, nanaša pa se na besede papeža Frančiška na splošni audienci preteklega 9. oktobra. Slovensko bogoslužje bo ob so maševanju slovenskih duhovnikov vodil tržaški nadškof msgr. Giampaolo Crepaldi, poleg Združenega zborna Zveze cerkvenih pevskih zborov bodo pri mašni daritvi sodelovali še pevski skupini Slovenske zamejske skavtske organizacije, slavje, na katero so vabljeni tudi predstavniki javnega in kulturnega življenja na Tržaškem, pa bodo obogatile še narodne noše ter prinašalci darov.

Končno je sledilo nagrajevanje, pozdrav ravnatelja Gorazda Pučnika ter dišeča in pisana zakuska. Starši in nonoti so spekli okusne slaščice in piškote, kuharice dijaškega doma pa so pripravile tradicionalne pečene kostanje.

Na sliki: jesenski praznik v Dijskem domu je bil ob najrazličnejših igrah in zabavi lepa priložnost za spoznavanje med gojenci, starši, sorodniki in vzgojitelji.

Na današnji dan bi praznovala sto let

Marica Šorli - svetel obraz v temnih časih

ru. Bila je tudi dobra pevka. Dvajset let je hodila na kor, najprej deset let kot pevka, naslednjih deset pa kot organistka, kar je pomenilo obveznost ne samo ob nedeljah, ampak tudi v tednu, ko so bile tudi po tri črne maše na dan in so se pele v latinščini. Če ni bilo nobenega pevca, je Marica kar sama opravila pri orglah in s petjem. Imela je lep glas, ki ga je podedovala od očeta Luka, rada je imela družbo, tudi plesala je rada, in vesela družba je imela rada njo.

V tridesetih letih so se kar vrstili dogodki, najprej smrt sestre Vere. Na pogreb je prišel Lojze Bratuž, ki se je pozneje zblížal s sestro Ljubko in čez dve leti je bila v Tolminu bogata poroka. Ljubka se je odselila v Gorico, na domu je ostala le Marica, ki je skupaj z materjo upravljala trgovino. Vedno bolj se je kazal njen prijazni značaj in ljudje so ji radi zaupali, saj je znala vsem pomagati. Opravila je tudi bolničarski tečaj za prvo pomoč, kar ji je marsikdaj v življenju prišlo prav. Po tragediji, ki se je zgodila v Gorici, in po smrti svaka Lojzeta je bila sestri v veliko oporo in pomoč, pa tudi oba nečaka, Lojzka in Andrej, sta rada prihajala v Tolmin. Teta Marica je imela vedno čas zanju, znala je pričevanje zgodbe in jih naučiti veliko zanimivega. Pravzaprav si je to postavila kot pravo poslanstvo in je sprva ni zanimalo, da bi si ustvarila svojo družino, čeprav ji je dvoril izobraženi tigrovec Slavko Tuta. Šele po tržaškem procesu in obsodbi na trideset let ječe se je odločila zanj in mu začela pisati v zapor.

Toda v aprilu 1943 so tolminske orgle obnemele. Policia in vojska sta prečesali Tolmin in okolico tja do Baške grape ter odpeljali v taborišče Fraschette v Alatri v pokrajini Frosinone tudi Marico in njeno mamo. V njihovo hišo pa se je naselil neki oficir, ki je odtlej sistematično pošiljal domov v Italijo polne kovčke zaves, prtov, preprog, rjuh, sploh vsega, kar je bogata hiša premogla. Medtem pa se je odi-

grala še ena tragedija. Sestro Ljubko je aretirala Collottijeva tolpa, kmalu potem ko se je vrnila z obiska v taborišču pri mami in sestri. Strahotno so jo mučili, a ker niso od nje nič izvedeli, so poslali še po Marico in jo prepeljali v Trst. Najprej so jo zaprli skupaj z Ljubko v isto celico, ker so najbrž računali, da se bosta sami izdali. Pa ni bilo tako. Zato so tudi njo mučili na zloglasni kišti. Po tednu dni mučenja so jo iz jezuitskih zaporov poslali na Kostanjevico, Ljubko pa v Zdravščino. Po kapitulaciji Italije je bila kalvarija končana in zaporniki so se za-

čeli vračati domov. Tudi Strojcovi so se vrnili v Tolmin. Čez nekaj mesecev se je vrnil iz ječe še Slavko in z Marico sta se poročila. Še pred koncem vojne se je rodil sin Igor.

V začetku maja 1945, medtem ko je po vseh zidovih pisalo »nikoli več ječe«, so aretirali njenega moža z obtožbo, da je na Tolminskem ustanavljal reakcionarno organizacijo Snapro, kar seveda ni bilo res, a namen je bil likvidirati izobražence, ki niso bili komunisti. Marica, ki je med prvimi pristopila k obrambi svojega naroda in je bila članica krajevnega odbora OF z imenom Jasna, je takrat iskala pomoč pri številnih prijateljih, znancih in sorodnikih, saj je bila njeni sestrični Slavica v centralnem komiteju Komunistične partije. Ko je nekoč na javnem zborovanju v Tolminu govoril France Bevk in je na koncu povabil dvorano, naj še kdo kaj pove, je vstala in mu molče nesla pismo. Vsi v dvorani so vedeli, kaj je v pismu. Nazadnje je zmagala, moža so izpustili. Odšel je v Trst in dobil zaposlitev na slovenski radijski postaji. Tik pred državno razmejitvijo leta 1947 se je rodila hčerka, podpisana, toda prav zaradi meje se je moral Marica odločiti, ali ostane z otrokom v Tolminu, kjer je imela dom in delo, ali se preseli k možu in obdrži skupaj družino. Odločila se je za izselitev in z njo se je izselila tudi mama Alojzija; hiša in posestvo sta bila nacionalizirana, njiju pa so avtomatično vpisali v knjigo optantov.

Prvo zavjetje je Marici in družini nudila sestra Ljubka v Gorici in šele po dveh letih se je družina preselila v samostojno hišo z lepim vrtom in ribnikom v Sesljanu. Ker je edina plača šla vsa za odplačevanje hiše, si je Marica spet zavihala rokave in poskrbela za preživetje. V pritličnem prostoru je uredila trgovino, papirnicu in knjigarno, saj je hiša stala zraven šole in vsi otroci so potrebovali zvezke in peresa. Naučila se je tudi fotografiranja za izkaznice in je sama razvijala slike. Poleg dela za dom pa je še našla čas za cerkveno petje, saj je želela prispeti svoj del za versko vzgojo in narodno obrambo v Sesljanu. A verjetno je bilo vsega tegega preveč, posebno še ko je mož zbolel in moral za nekaj mesecev v sanatoriju. Takrat je resno zbolela na srcu. Svetovali so ji operacijo v Turinu in ona se je pogumno odločila za eno prvih operacij na srcu leta 1956. Potem je še dvajset let zdravo živila, skrbela za dom, družino in za svoje rože, ki jih je imela nadvse rada.

Nekoč mi je o njej rekел prof. Fulvio Camerini, ki je bil njen kardiolog, kako jo ima še vedno živo pred očmi in da je bila »una donna saggia«. Povedal mi je tudi, da je od nje prvič slišal za primorske Slovence in za našo težko preteklost. Močna volja in prirojena vedrina sta Maricici pomagali prenašati težo življenja. Kdor jo je poznal, je še danes ne more pozabiti.

Vera Tuta Ban

Na posnetku ob naslovu Marica Šorli, pod naslovom skupaj z možem Slavkom Tuto ob 25-letnici poroke in levo sestre Marica, Ljubka in Vera skupaj z mamo Alojzijo

DRUŽINSKI ARHIV

Na današnji dan bi praznovala sto let Marica Šorli (1913-1975), sestra pesnice Ljubke Šorli in žena tigrovec Slavka Tute. Njeno življenje je potekalo skozi burne dni primorske zgodovine, a bila je vedno med prvimi, ki so znali dvigati duha in pomagati sebi in drugim. Zaradi svojega veselega značaja je bila zelo prijubljena v vsaki družbi, najprej v Tolminu, kjer je zrasla in živila do razmejitve leta 1947, kot tudi v Gorici in na Tržaškem, kamor se je pozneje preselila z družino.

Bila je iz tiste generacije, ki je po prvi svetovni vojni rasla brez očetov. Očetje so bili ali mrtvi ali pa so se bolni vrnili iz te evropske morije. Njen se je vrnil, a ni bil več veseljak, pač v igralec Rokodelskega bralnega društva kot prej, niti ni bil več sposoben za delo, za svojo obrt – strojarstvo, po kateri so družini rekli Strojcovi. Umrl je v začetku leta 1925. Družinske vajeti je že med vojno, ko je pač bilo treba preživeti sebe in tri otroke, prevzela mama Alojzija. Hčerke je poslala k sorodnikom na Jesenicce, ostala je na fronti v Tolminu in začela s trgovino. Bila je podjetna, znala je tri jezik in je bila razgledana, saj je pred poroko živila v Trstu pri neki bogati družini in se je tam naučila meščanskih manir. Po vojni je kupila večjo hišo bližu cerkve in je v njej uredila trgovino z mešanim blagom. Sobo na verandi je oddajala v najem profesorjem tolminskega učiteljišča in tako je hiša postala prostor srečevanja, kamor so radi zahajali tudi župnik in kaplani na kavo in klepet, a je postala žal tudi občutljiva točka za krajevne fašiste in kvesturine, ki so pošljali na notranje ministrstvo poročila o vsakem premiku. Posebno ko so dekleta rasla in obiskovala meščansko šolo, so bili hišni pregledi na dnevnem redu, tako da so morali dijaško uredništvo časopisa Soča preseliti drugam.

Za Marico se je šolanje zaprlo pri dvanajstih letih, ko je bila izključena za zmeraj iz vseh državnih šol v Italiji. S čim se je pregnegnila, da so jo tako strogo kaznovali? Zgodilo se je, da je v njenem razredu učitelj žaljivo govoril o Slovencih in slovenščini. Otroci so šli domov in razburjeni pričevali staršem, starši pa so šli naslednji dan k ravnatelju. Ta je sklical nekakšno sodišče, ves profesorski zbor in predstavnike staršev in pred njimi so zasliševali otroke, drugega za drugim. Večina otrok se je zbalila in ni hotela ponoviti hudih besed, le Marica in še eden sta bila dovolj pogumna, da sta to storila in oba sta bila kaznovana z izključitvijo. Marica je šolsko leto končala pri notredamkah v Gorici in je potem začela delati v domači trgovini. Prirojeno radovednost je tešila z branjem knjig, naravnost pozirala jih je in iz njih gradila svoje obzorde.

V hiši so bile same ženske, mati in tri hčere, poleg Ljubke in Marice je bila druga po vrsti Vera, od vseh treh najbolj nadarjena, a je umrla še ne dvajsetletna, vpisana v prvi letnik medicine v Bologni; tuberkuloze takrat še niso znali zdraviti. Z njimi skupaj je rasla sestrična Slavica, tudi vojna sirotka, ki je z mamo živila v Klancu. Vzgoja je bila meščanska, kar pomeni, da so dekleta poleg šole imele domačega učitelja za glasbo. Ljubka je igrala violino, Vera je bila pianistka, Marica je igrala klavir, pozneje pa orgle in je postala organistka na tolminskem ko-

SSG - Predstavili novo domačo produkcijo, ki bo premierno uprizorjena v petek

Družinska drama Plemena tudi metafora za manjšino?

Gluhota se lahko na gledališkem odrum spremeni v metaforo za drugačnost, za tako ali drugačno manjšino, ki se vsakodnevno sooča z vprašanjem pripadnosti taki ali drugačni skupnosti in z vprašanjem komuniciranja z ostalimi »plemeni«, ki živijo v njeni bližini. O tem pripoveduje gledališka predstava Plemena (v angleškem izvirniku Tribes), ki bo v petek premierno zaživel na velikem odrum tržaškega Kulturnega doma. Umetniška koordinatorka Slovenskega stalnega gledališča Diana Koloini se je namreč odločila, da bo novo sezono SSG uvedla slovenska pravzvezda angleške drame, ki jo je leta 2010 napisala Nina Raine in z njo doživelna mednarodno uveljavitev. Mlada dramatičarka, dramaturginja in režiserka ima sicer ustvarjalnost v genih, saj je pravnukinja ruskega pisatelja Borisa Pasternaka.

Predstava, o kateri je včeraj tekla beseda na predstavljeni tiskovni konferenci, režira Matjaž Latin, 45-letni mariborski režiser, ki se v Trst vrača po triletnem premoru. Tu je leta 2010 že režiral Quiltereve Duete, v katerih sta nastopala Maja Blagovič in Vladimir Jurc; romantična komedija je doživelna preko petdeset ponovitev! Oba takratna protagonista nastopata tudi v

Utrinek iz
družinske drame
Plemena, ki jo je
napisala Angležinja
Nina Raine

KROMA

tokratni produkciji, saj sloni družinska drama Plemena izključno na članih Slovenskega stalnega gledališča. Ob dvojici Blagovič-Jurc, ki nastopa v vlogi staršev, so tu še njuni odrasli otroci Nikla Petruška Panizon, Romeo Grebenšek in Luka Cimprič, ki se nekako ne morejo ali znajo odseliti. Ra-

vno Cimpriču je bila zaupana nelahka naloga gluhega sina, ki se zaljubi v Laro Komar, dekle, ki v teku predstave postopoma ogluši. Par se tako na odrum preizkusiti tudi v jeziku gluhih-kretanje, kar je za oba igralca predstavljalo poseben izziv. Njuno razmerje pa v intelektualni družini-ple-

menu, ki najbolj ceni besede, odpre marsikatero vprašanje ...

Kot je pojasnila dramaturginja Barbara Skubic, je Nina Raine navdih za besedilo, ki bi se ukvarjalo s problemom pripadnosti, dobila med gledanjem dokumentarca o gluhem paru; ženska je bila noseča in oba sta si že-

lela, da bi bil tudi njun otrok gluh, saj bi tako najbolje spadal k njima. V predstavi Plemena je gluhota postala metafora za ljudi, ki so drugačni. Gre pa tudi za igro o komunikaciji in pripadnosti, za vprašanje, koga smo pripravljeni spustiti v pleme in iz plemena. Kajti, kot je podčrtal režiser Latin, lahko skozi komuniciranje gluhih opazujemo tudi komunikacijo »slušecih« ljudi in njihovo splošno težnjo po pripadnosti skupini, sekti, stranki. Plemen je »tako kot večino dobro napisanih tekstov mogoče brati na več nivojih«, v njem komični elementi prehajajo v dramatični naboj; v izrazit in teleskupski družini je veliko besedičnja, na površje pa pridejo tudi frustracije in zablode. V predstavi se bodo najbrž prepoznali tudi starši, saj po mnenju Maje Blagovič odpira tudi vprašanje vzgojnih prijemov, vloge ocetov, »zdravega« egoizma. V Plemenih pa je mogoče videti tudi metaforo »za naše gledališče in našo manjšino« ...

Premiera bo v petek ob 20.30, tržaške ponovitve bodo na sporednu do 17. novembra, dan kasneje bodo Plemen uprizorili tudi v goriškem Kulturnem domu. Vse ponovitve bodo opremljene z italijanskimi nadnapiji. (pd)

DSI - Gledališko obarvan pondeljkov večer

SSG stremi h kvaliteti in ponuja predstave, ki gledalce bogatijo

V Društvu slovenskih izobrazencev je tokrat tekla beseda o gledališču. Umetniška koordinatorka Slovenskega stalnega gledališča Diana Koloini je s predsednico Upravnega sveta SSG Majo Lapornik in v pogovoru s Sergijem Pahorjem sprengovorila o skorajnjem začetku nove sezone. Bilten, ki so ga izdali ob priiliki, nosi naslov Sledi srca, poudarja pa ljubezen kot pozitivno vrednoto, ki nas usmerja pri kreativnem delu. Tudi gledališče lahko ustvarjam le z ljubezni. Zato ponujajo tokrat gledalcem intimne, osebne zgodbne, ki zadevajo tudi širšo problematiko, kot je stanje duha danes, in upajo, da bodo tako stopili tudi po sledeh srca gledalcev.

Diana Koloini je bil zaupan neavadno kratak mandat, eno leto, ki se izteče decembra letos. Glede programa je doslej slišala večino pozitivnih mnenj. Rahlo presenečena pa je nad odzivom glede denarnega vidika, saj so od bivših abonentov dobili povratno informacijo, da so s programom sicer zadovoljni, a so druge težave, na primer visoka cena abonma. Umetniška koordinatorka pravi, da so cene dostojne, a da je tudi krizno obdobje naredilo svoje.

Osnovna naloga je stremljenje h kvaliteti. Če primerjamo SSG z ostalimi osrednjimi gledališči, ima svojo specifiko. Medtem ko delujejo v Ljubljani tri gledališča in ima vsako svoj profil ter so eden izmed prostorov javnega življenja oziroma institucija, so pri SSG-ju določene stvari samoumevne. Povezuje namreč slovenski zamejski prostor, a komunicira istočasno z matico in sodeluje z italijanskim prebivalstvom. V repertoarjih je zelo pomembna dramatika tako slovenskih kot italijanskih in zamejskih avtorjev. Gotovo pa je treba na novo definira-

Maja Lapornik (levo) in Diana Koloini v DSI

KROMA

ti stvari in vztrajno iskati komunikacijo s prostorom, zato ni enoznačnega odgovora, kakšno naj bi bilo naše gledališče. Ponuditi je treba, kar je zanimivo in kar bo pritegnilo gledalce ter bogatilo njihovo doživljjanje sveta.

Na vprašanje glede pomladka je Diana Koloini dejala, da »o zaposlovanju mladih ni mogoče razmišljati, starih pa ne moreš enostavno metati ven«. Letošnjo sezono ustvarjajo stalno zaposleni igralci. Kar se tiče finančnega položaja gledališča, je Maja Lapornik dejala, da so finance urejene tudi zaradi novega epohalnega statuta, ki so ga odobrili decembra 2010. Če je v preteklosti bilo gledališče odvisno od politike te ali one uprave, danes tega ni več, saj so v upravnem odboru SSG vstopili tudi ustrezno strokovno usposobljeni predstavniki tržaške občine, tržaške pokrajine in dežele FJK. Res je, da slednji niso nujno slovenskega rodu, a so izjemni poznavalci gledališkega sveta. Zapisniki so dvojezični, vsak pa

lahko govori v svojem jeziku. Pripovedke ministrstva za kulturo prejemo redno, a z nekajmesečno zamudo. Finance so vedno pod kontrolo, saj pazijo, da ne prekoračijo danih postavk.

Ob koncu je Diana Koloini predstavila še letošnji abonma. V petek bo prva premiera letošnje sezone. To je družinska drama Plemena mlade dramaturgice Nine Raine. Glavno vlogo imata Lara Komar in Luka Cimprič, ki se zaljubita in naučita govorice kretjenj. Nato bo na malem odrumu večer z dvema kratkima igrami, ki ju bo režiral Marko Sosič. Na velikem odrumu bo v domači produkciji zaživel tudi Čehovov Striček Vanja, ki ga bo režiral Ivica Buljan, zadnjo produkcijo (Pet modernih no dram Yukia Mishime) pa bo režiral Mateja Koležnik. Letošnji abonma je sestavljen iz osnovnega sklopa, ki zaobjema šest predstav in treh izbirnih sklopov, modrega, zelenega in rdečega. Skupno si lahko ogledamo osemnajst predstav (met).

TRST - Drugi simfonični koncert v Verdiju Schumann in Brahms pod taktirko Yoshide

Drugi simfonični koncert je v gledališču Verdi združil skladatelja, ki sta bila tudi velika prijatelja: Robert Schumann je z jasnovidnostjo kritika, ki ga ni razjedala zavist, takoj ugotovil, da je Johannes Brahms »umetnik prihodnosti«, kot je zapisal v svoji reviji Neue Zeitschrift für Musik, triindvajset let mlajši Brahms pa je v hiši zakoncev Schumann našel topilno ter iskreno prijateljstvo, ki se s Claro Wieck nadaljevalo tudi po Robertovi smrti. Ravno to iskrenost, ki je zaznamovala odnosne med tremi umetniki, je Brahms dokazal, ko je prvič poslušal Schumanovo Mašo v C-Duru za soliste, zbor in orkester op.147: zgodilo se je l.1861, pet let po skladateljevi smrti, ko je morala vdova odločiti, če naj gre partitura v tisk. Brahmsovo mnenje ni bilo pozitivno, vendar so mašo kljub temu objavili, izvedbe pa so zelo redke.

Schumann je svoje najlepše umeštine ustvaril na komornem področju, medtem ko zgleda simfonična dimenzija kot nekam ohlapna: nedvomna spretnost v harmoniji in instrumentaciji ne odtehta pomanjkanja pravega navdaha in jasnih smernic, zato nam Maša zveni kot sosledje sicer lepo zgrajenih, a nepreiprčljivih sekvenč. Slika se spremeni v Offertoriemu, ki ima komorni dimenzijo tria s sopranistko, solidno Angelo Nisi, prvim čeličom Tulliom Zorzetom in Hilarijem Lavrenčičem na orglah ter zveni mnogo bolj iskreno. Manjše vloge so odpeli tudi člani zobra, ki ni zablestel z intonančno čistočo, je pa lepo odgovarjal na kretnje dirigenta Hiroyumi Yoshide, ki je orkestru namenil mnogo manj pozornosti.

Orkester je postal absolutni protagonist v drugem delu koncerta, ki je bil posvečen 1. simfoniji v c-molu op. 68 Johanna Brahma: več kot dvajset

let je mojster snoval svoje delo v bojanini, da ne bi bil kos primerjavi z Beethovenovo veličino, rezultat pa je izredno navdahnjenje in dovršena partitura, v kateri se resnoba pretaka z milino v enovitem loku, ki nas z veliko energijo pritegne in osvoji. Energija ni bila posebno zaznavna v prvem stavku, ki ga je japonski dirigent izpeljal z nekoliko upočasnj enim tempom. Za užitek sta v drugem stavku poskrbela odlični koncertniki mojster Stefano Furini in solo hornist Nilo Caracristi, ki sta v duetu zablestela s krasnim zvokom in čustveno obarvanim muziciranjem. Najlepše trenutke smo doživeli v sklepnom stavku, ko se v vrsti rogov rodijo prekrasna, ozarjujoča tema, ki se v razgibanem pripovednem nizu enkratno prepleta z žametno melodijo godal. Yoshida je orkester vodil zelo zanesljivo in našel tudi dovolj pustovljajne energije, da je bil kos presenetljivim zavojem in pospeškom, ki simfonijo pripeljejo do mogičnega zaključka. Poleg že omnenim solistom gre poohvala vsem oddelkom, od elegantnih pihal do trobil, ki so zaokroženo okreplila celoto, timpanistu Danielu Sandriju in seveda vsem godalcem, ki so poleg profesionalne tehnike vizvedbo vpli tudi čustveno prizadetost: občinstvo je z dolgimi aplavzi dokazalo svoje navdušenje, še posebej dobrodošlo v teh težkih časih, ki resno ogrožajo preživetje glasbene ustanove, kot so njeni uslužbenci z dvema protestnima koncertoma na Velikem trgu že leli povedati širši javnosti. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev so dogodki vedno bolj razredčeni, zato bo prihodnji koncert na sporednu 22. in 23. novembra z glasbo Richarda Wagnerja, Cristiana Carrare (spomin na tragedijo Vajonta), Felixa Mendelssohna-Bartholdyja in Franza Schuberta.

Katja Kralj

RIM - Cancellierijeva včeraj poročala v parlamentu o »zadevi Ligresti«

Vladna večina podprla pravosodno ministrico

RIM - Pravosodna ministrica Annamaria Cancellierijeva je včeraj v dvjetnemu nutnem posegu v senatu in poslanski zbornici pojasnila okoliščine telefonskega pogovora z družino Ligresti, zaradi katerega jo je opozicija postavila na zatočno klop in zahtevala njen odstop. Povedala je, da ni nikoli vplivala na sodstvo za izpustitev Giulie Ligresti. Prijateljski družini da je le izrazila svojo človeško solidarnost, ko je končala v zaporu zaradi podjetja Fonsai. Ministrica je sicer priznala, da nima vsakdo možnosti, da potrka na vrata ministrstva za pravosodje in je obenem zagotovila, da ona sama prva občuti to krivico. Povedala je, da je ravna po občutku, ne da bi se kakorkoli odpovedala svoji ministrski vlogi in dolžnosti, ki iz nje izhaja.

Cancellierijeva je tudi poudarila, da odklanja vse obožbe, ki so padle nanjo v zadnjih dneh. Po njeni oceni je šlo za to, da pomaga človeku s hudimi zdravstvenimi težavami, na kar je pri svojem delu bila vedno pozorna.

Njeno verzijo je že v prejšnjih dneh potrdil tudi turinski tožilec Giancarlo Cosselli, rekoč, da je bila izpustitev Giulie Ligresti, oziroma njena premestitev v pripor na domu, povsem avtonomna odločitev sodstva. Cancellierijeva pa je kot spekulacijo zavrnila tudi vpletanje njenega sina v to zgodbo (bil je menedžer v skupini Ligresti). Ministrica je še dejala, da se zaveda dvomov, ki jih je sprožilo njenje ravnjanje, kar obžaluje. Nikoli pa se pri tem ni odmarnila od korektnega pojmovanja in izvajanja svoje institucionalne funkcije, je povedala ministrica. Dala je na razpolago svoj ministerki mandat, za katerega je dejala, da ga ne more izvajati, če ji ne bo potrjeno zaupanje.

Tako kot je bilo napovedano sta pri zahtevi po odstopu ministričice vztrajala

Gibanje 5 zvezd in Severna liga, ki ju izvajanje Cancellierijeve ni prepričalo. Do njenega obnašanja je bila kritična tudi stranka Sel Nichija Vendole, čeprav ni zahtevala njenega odstopa. Solidarnost pa je ministrica prejela s strani večine, ki podpira Lattovo vlado. Za potrditev zaupnice ministrici so se tak oopredelili v Demokratski stranki, Forza Italia in Državljanском centru.

Medtem so včeraj v senatu določili datum rtačprave o izključitvi Berlusconija. Avla senata bo o tem glasovala 27. novembra, potem ko bo parlament že izglasoval proračun oziroma pakt stabilnosti. Tako se je vnela polemična razprava, kajti Gibanje 5 zvezd je hotelo glasovati prej, številni predstavniki desnice pa so hiteli z izjavami, da ne morejo ostati v vladi s »krvniki« njihovega liderja. Sam Berlusconi pa je pomenljivo dejal, da ima predsednik republike Napolitano še vedno čas, da ga pomilosti.

Ministrica Annamaria Cancellieri in predsednik vlade Enrico Letta

ANSA

BRUSELJ - Jesenska gospodarska napoved evropske komisije

Evropi se obeta postopno gospodarsko okrejanje, a Slovenija bo še v recesiji

BRUSELJ - Evropi se obeta postopno gospodarsko okrejanje, Slovenija pa bo prihodnje leto poleg Cipra edina še vedno v recesiji. V letu 2015 se ji sicer obeta rast, a najšibkejša v celotni EU. Na predzadnjem mestu, spet le pred Ciprom, bo v prihodnjem letu tudi po velikosti primanjkljaja. V Bruselju kljub temu menijo, da se še lahko izogne programu pomoči. »Vse več je znamenj, da je evropsko gospodarstvo doseglo točko obrata.«

Fiskalna konsolidacija in strukturne reforme so ustvarile temelje za okrejanje. A prezgodaj je, da bi razglašali zmago - brezposelnost ostaja nesprejemljivo visoka,« se glasi glavno sporočilo evropskega komisarja za gospodarske in denarne zadeve Olliya Rehna ob predstavitvi jesenske gospodarske napovedi.

A medtem ko Bruselj območju evra v prihodnjem letu napoveduje 1,1-odstotno, v letu 2015 pa 1,7-odstotno rast, bo v naslednjem letu globlje v recesiji kot Slovenija z enoodstotnim padcem bruto domačega proizvoda (BDP) le še Ciper s 3,9-odstotnim padcem BDP. V letu 2015 pa bo Slovenija z 0,7-odstotno rastjo beležila najšibkejšo rast v celotni uniji.

Tudi napovedi za slovenski primanjkljaj niso spodbudne. Medtem ko se bodo primanjkljaji v članicah unije v povprečju zmanjševali, je Slovenija ena redkih izjem. Komisija ji za letos napoveduje 5,8-odstotni primanjkljaj (štiriodstotnega brez dokapitalizacije bank), za prihodnje leto 7,1-odstotnega (3,6-odstotnega brez dokapitalizacije bank), za leto 2015 pa 3,8-odstotnega.

To ni v skladu s cilji in priporočili. V skladu s pogoji v okviru postopka zaračunke primanjkljaja bi namreč morala Slovenija doseči naslednje vmesne nominalne cilje v postopku odpravljanja presežnega javnofinančnega primanjkljaja: 4,9 odstotka BDP v letu 2013, 3,3 odstotka

BDP v letu 2014 in 2,5 odstotka BDP v letu 2015.

Večji primanjkljaj od Slovenije bo sta v prihodnjem letu med vsemi državami, ki jih je komisija vključila v napoved, beležila le Ciper (8,4 odstotka BDP) in Japonska (7,2 odstotka BDP).

Ahilogi peti območja evra, Grčiji, komisija za letos napoveduje 13,5-odstotni primanjkljaj, v prihodnjem letu pa le še dveodstotnega.

Številke za brezposelnost na sploh niso obetavne. Komisija opozarja, da je brezposelnost v Evropi nesprejemljivo visoka. Za prihodnje leto napoveduje Bruselj območju evra 12,2-odstotno, celotni EU pa za naslednje leto 11-odstotno; v letu 2015 pa naj bi se začela znizevati - v območju evra naj bi bila 11,8-odstotna, v celotni EU pa 10,7-odstotna.

Sloveniji komisija za letos napoveduje 11,1-odstotno brezposelnost, za prihodnji dve leti pa 11,6-odstotno, kar je še vedno boljše od povprečja v območju evra, a slabše od povprečja v EU. Razlike med članicami so še vedno ogromne. Največjo brezposelnost naj bi v prihodnjem letu beležili Španija (26,4-odstotno) in Grčija (26-odstotno), najmanjšo pa Avstrija (petodstotno) in Nemčija (5,3-odstotno).

Poleg tega še vedno strmo raste javni dolg Slovenije, ki je leta 2008 znašal 22 odstotkov BDP. Sedaj že presega 60 odstotkov BDP, kar kot zgornjo mejo dolčajo evropska proračunska pravila, je pa še vedno precej pod povprečjem v območju evra in EU. Za letos Bruselj Sloveniji napoveduje 63,2-odstotni dolg, za prihodnje leto 70,1-odstotnega, za leto 2015 pa 74,2-odstotnega.

Komisar Rehn je takole strnil analizo razmer v Sloveniji: poglabljanje recesije je posledica vztrajnega padanja domačega povpraševanja ob rasti brezposelnosti in krčenju investicij, na kar vpliva proces razdroževanja podjetij in slabih pogojev financiranja gospodarstva. »Po leg tega gospodarsko dejavnost bremenijo negotovosti v bančnem sektorju. Ne to izvoz je dejansko edini segment gospodarske dejavnosti, ki pozitivno prispeva k rasti, pa še to le s precej počasnim tempom,« je še dejal.

Zato je po njegovih besedah zelo pomembno, da se je slovenska vlada lotila odločnega ukrepanja za reformo upravljanja podjetij, za reformo bančnega sektorja in za reformo javnih finanč. Se posebej je izpostavil pomen kratkoročne urejene sanacije bančnega sektorja, ki jo mora spremljati pravočasna izvedba potrebnih pogumnih struktturnih reform.

V Rusiji do smrti zabodli dva migranta

SANKT PETERBURG - V ruskem Sankt Peterburgu so v ponedeljek do smrti zabodli dva migranta. Do njunega umora, ki naj bi ga zagrešili skrajni desničarji, je prišlo na isti dan, ko je v mestu potekal množični shod ruskih nacionalistov, ki so proti priseljencem demonstrirali z neonacističnimi gesli, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Kot je včeraj sporočila policija v Sankt Peterburgu, so truplo 51-letnega Uzbeka našli kmalu po zaključku t. i. ruskega marša, ki se ga je udeležilo več tisoč nacionalistov. Že v ponedeljek zjutraj pa je skupina mlajših moških napadla tri priseljence iz Kirgizistana in enega od njih zabodla do smrti.

V Rusiji živi in dela veliko migrantov iz nekdajnih sovjetskih republik, ki so pogosto tarče nasilnih napadov. V ponedeljek so se russki nacionalisti v več mestih po državi zbrali na vsakoletnem shodu, poimenovanem ruski marš, ki ga redno spremljajo nasilni napadi na pripadnike manjšin in tujcev delavcev.

Kljub črni gospodarski napovedi se Slovenija po oceni Ollija Rehna še lahko izogne programu pomoči.

ANSA

A kljub črni gospodarski napovedi se Slovenija po komisarjevi oceni še lahko izogne programu pomoči. »Slovenija zagotovo ne stopa nujno proti programu, če bo še naprej odločno ukrepala - učinkovito izvajala strukturne reforme ter še posebej hitro in učinkovito končala sanacijo bančnega sektorja in finančnega sistema, kar je potrebno za vrnitev gospodarske rasti v Sloveniji,« meni Rehn.

Finančni minister Uroš Čufer je črno bruseljsko napoved komentiral z besedami, da je »v okviru pričakovanj«. Tudi guvernerja Banke Slovenije Boštjana Jazbeca ni presenetila. Slovenija bo imela prihodnje leto vendarle dobre pogoje za rast, vprašanje pa je, ali jih bo znašla izkoristiti, je še menil Jazbec.

Tudi ekonomist Jože P. Damijan nad gospodarsko napovedjo Evropske komisije ni presenečen. »Poslabšana napoved je logična posledica dejstva, da rahlo naraščajoč izvoz ne more nadomestiti izpada povpraševanja gospodinjstev, države in investicijskega povpraševanja,« je zapisal za STA.

V Uradu RS za makroekonomske analize in razvoj (Umar) pa so opozorili, da so zaostreni finančni pogoji glavno tveganje za gospodarsko aktivnost Slovenije v prihodnje, ter da sta konsolidacija javnih finanč. in sanacija bančnega sistema zato nujna pogoja za začetek okrejanja slovenskega gospodarstva. (STA)

ZDA - Volitve V New Yorku verjetno župan Bill de Blasio

NEW YORK - V ZDA so to noč (po našem času) potekale trojne volitve. Na volitvah guvernerja New Jerseyja ankete napovedujejo gladko zmago republikancu Chrisu Christieju, v tekmi za župana mesta New York pa ima veliko prednost demokrat Italijanec Bill de Blasio. V Virginiji se za položaj guvernerja potegujeta demokrat Terry McAuliffe in republikanec Ken Cuccinelli. Ankete dajejo nekaj prednosti prvemu.

New Yorku pa se tokrat obeta, da prvič po letu 1989 spet dobri demokratski župana. Sočeč po anketah bo slavil do nedavnega skoraj neznanji Bill de Blasio. Ta je s sporočilom, da je čas za locitev od dedičine doseganega župana Michaela Bloomberga, med katero so imeli predvsem koristi premožni prebivalci Manhattna, septembra že v prvem krogu dobil 40 odstotkov glasov.

De Blasiju nasproti stoji republikanec Joe Lhota, ki je bil lančni v času orkana Sandy vodja podjetja za javni promet MTA. Prislužil si je priznanja, da je po orkanu hitro obnovil javni promet v mestu.

BDP v letu 2014 in 2,5 odstotka BDP v letu 2015.

Večji primanjkljaj od Slovenije bosta v prihodnjem letu med vsemi državami, ki jih je komisija vključila v napoved, beležila le Ciper (8,4 odstotka BDP) in Japonska (7,2 odstotka BDP).

ZLATO
(999,99 %) za kg
31.246,79 € -92,98

SOD NAFTE
(159 litrov)
105,36 \$ -0,82

EVRO
1,3494 \$ -0,10

valute	evro (povprečni tečaj)
ameriški dolar	1,3494 1,3506
japonski jen	132,59 133,28
bolgarski lev	1,9558 1,9558
češka krona	25,833 25,835
danska krona	7,4583 7,4584
britanski funt	0,84030 0,84560
madžarski forint	297,00 295,75
litovski litas	3,4528 3,4528
latviški lats	0,7025 0,7028
poljski zlot	4,1802 4,1778
rumunski lev	4,4418 4,4385
švedska krona	8,7940 8,7722
švicarski frank	1,2297 1,2321
norveška krona	8,0520 8,0165
hrvaška kuna	7,6223 7,6200
ruski rubel	43,6960 43,8245
turška lira	2,7332 2,7273
avstralski dolar	1,4157 1,4215
brazilski real	3,0614 3,0334
kanski dolar	1,4157 1,4048
kitajski juan	8,2281 8,2411
indijska rupija	83,4110 84,0280
južnoafriški rand	13,8124 13,7488

GRADIŠČE - Zaradi neuporabnosti objekta so 36 priseljencev odpeljali v Trapani

Bo izpraznitvi centra CIE sledilo zaprtje?

Dvome novinarjev, ki so včerajšnje jučtro preživeli v navzkriznem ognju nasprotujočih si informacij, je v popoldanskih urah razblinilo sporocilo predsednika senatne komisije za zaščito človekovih pravic Luigija Manconi, ki je potrdil, da so se na oddelku za civilne pravice in priseljevanje notranjega ministarstva odločili za izpraznitve centra za nezakonite priseljence v Gradišču in njegovo zčasno zaprtje. Odločitev, za katero so se dalj časa zavzemali mnogi krajevni in deželni upravitelji ter parlamentarci, je padla po oceni škode, ki so jo priseljenci povzročili med zadnjimi neredi: priseljenci so minuli teden zanetili ogenj in popolnoma uničili notranje prostore centra, zato je bilo ministerstvo priporano odrediti selitev.

Levji delež priseljencev je objekt bivše kasarne Polonio zapustil dopoldne. Z letalom so v Trapani, ki je tako kot Gradišče sedež centra CIE, odpeljali 36 priseljencev, za ostale - bilo naj bi jih med deset in dvajset - pa naj bi pospešili postopek za izgon iz države. Po poročanju kvesture naj bi v centru CIE ostalo še deset priseljencev, poslanka SEL Serena Pellegrino, pokrajinska odbornica Ilaria Cecot in tajnik policijskega sindikata SAP Angelo Obit pa so povedali, da bodo v teh dneh vsi priseljenci zapustili bivšo kasarno Polonio. »Dokler ne bomo dobili uradnega sporočila, da pomeni izpraznitve tudi zaprtje, si ne bomo delali utvar. Seveda upamo, da se bo to zgodilo,« je povedal župan iz Gradišča Franco Tommasini, Cecotova pa meni, da je izpraznitve priložnost, ki jo je treba izkoristiti, da se center dokončno ukine. »Danes se je zaključilo obdobje izrednega stanja, začne pa se najpomembnejša faza, saj morame sprememiti zakon, ki ureja vse centre CIE. Možno je, da bodo v bivši kasarni Polonio izvedli nekaj obnovitvenih del, preprečiti pa moramo, da bi obnavljali zapor. Uresničiti moramo popolnoma drugačen projekt, objekt, ki bi bil kot centri CARA namenjen sprejemovanju priseljencev za krajsko obdobja,« je povedala Pellegrinova. Predsednik senatne komisije Manconi je predlagal, naj obnovljeno kasarno Polonio izkoristijo za razširitev centra za prisilce azila, ki bo še naprej deloval v Ulici Udine v Gradišču. Deželni svetnik Rodolfo Ziberna in tajnik sindikata SAP Angelo Obit pa menita, da pomeni izpraznitve centra poraz države. »Ali bodo center CIE obnovili in ponovno odprli, je politična odločitev, žalostno pa je, da država ne zna zagotoviti spoštovanja svojih zakonov,« je poudaril Obit.

Priseljenci pred vkrcanjem na letalo podjetja Poste Italiane, s katerim so poleteli v Trapani

FOTO: I.C.

GORICA-SOVODNJE - Občini pripravljata načrt obvladovanja tveganj za letališče

Za rekreativce kot doslej

Uvedli bodo vrsto omejitev, ki pa ne bodo preprečevali rekreativcem in drugim občanom, da bi še naprej obiskovali priljubljen kraj za izvajanje športnih dejavnosti in sprostitev. Goriška in sovodenjska občina bosta v prihodnjih mesecih sprejeli načrt obvladovanja tveganj za letališče na Rojah, ki ga predvidevata zakon o letalstvu in pravilnik o gradnji in upravljanju letališč ustanove ENAC. Kot piše v sklepku goriškega občinskega odbora, ki je tehničnemu uradu že poveril pripravo dokumenta, je cilj načrta »omiliti posledice morebitnih nesreč« na in ob letališču, in sicer s tem, da »omeji prisotnost ljudi« in določi dejavnosti, ki niso primerne za ta območja.

Ali bodo nova določila preprečevala tekačem, sprejalcem in drugim ljudem z obeh strani meje, ki v rastочem številu obiskujejo letališče, da bi še naprej zahajali na Roje? »Nikakor ne. Načrt bo na območju letališča v bistvu le formaliziral današnje stanje. Hoja po

Tekač na letališču

BUMBACA

letalski stezi, denimo, je že zdaj predpovedana,« je povedala goriška občinska odbornica Arianna Bellan, arhitekt goriške občine Marco Marmotti, ki pobliže sledi izdelavi načrta, pa je pojasnil: »Dokument moramo izdelati, da zadostimo zakonskim obvezam. Cilj

načrta je predvsem zaščita populacije v neposredni okolici letališča, kjer je treba na primer uvesti nekaj gradbenih omejitev. Ko bo načrt izdelan, bosta moralni goriška in sovodenjska občina njegovim določilom prilagoditi tudi svoja regulacijska načrta.«

Omejitev za rekreativce in športnike torej za zdaj ne bo, po besedah sovodenjske županije Alenke Florenin pa bo v bodoče, ko bodo Roje predvidoma postale tudi sedež proizvodnih dejavnosti (npr. Pipistrela), treba razmislieti o usklajevanju med raznimi potrebami. »Za letališče se začenja nova faza. Glede na to, da je bilo v zadnjih letih in mesecih vloženega kar nekaj truda v snovanje načrtov in iskanje poti, ki bi omogočile razvoj tega območja - ne nazadnje s spremembo statusa delniške družbe za razvoj letališča v konzorcij, ki bo omogočila pridobitev prispevka Trgovinske zbornice - je zdaj čas, da kaj konkretnega uresničimo. Nihče nima namena, da bi preprečeval rekreativcem in drugim obiskovalcem dostop na letališče, gotovo pa je, da bo treba uvesti nekaj pravil, ki bodo zagotovljala varnost ljudi in hkrati omogočala potek gospodarske dejavnosti,« je zaključila županja. (Ale)

GORICA - Aretirali 28-letnega I.I.

Zaradi plačila psičkov mu je zlomil čeljust

Goriški karabinjerji so v minulih dneh v Gorici aretirali 28-letnega romunskega državljanega zaradi povzročitve telesnih poškodb in upiranja silam javnega reda. I.I., ki so ga v preteklosti že obravnavali zaradi drugih kaznivih dejanj, je prišel v Goricu iz Spilimberga, da bi se s 45-letnim M.Z. pogovoril o plačilu za pasje mladiče, ki mu jih je nedavno prodal. S kupcem, ki ga je obiskal na njegovem domu, se očitno nista dobro razumela: pred hišnim pragom sta se začela prepirati, nakar so rodrniki 45-letnega M.Z. poklicali karabinjerje. Leti so skušali moška pomiriti, nenadoma pa je 28-letni Romun sunil s pestjo Goričano, ki je padel in udaril z glavo ob tla. Karabinjerji so napadalca aretirali in odvedli v kasarno, Goričana pa je resilna služba odpeljala v bolnišnico, kjer so ga spreveli na zdravljenje zaradi zloma spodnje čeljusti.

Goriški karabinjer

BUMBACA

GORICA - Na sodišču azbest spet v središču pozornosti

Postopka združena

Proces se nadaljuje 17. decembra - 19. osumljencev se mora zagovarjati pred sumom nenamernega umora 71 delavcev

RONKE

V garaži je zagledala dvojico tatov

Tatovi še naprej plenijo po Ronkah. V zadnjih dneh so obiskali več hiš v Ulici Raparoni, zdaj pa so se odpravili še v Ulico Boschete v rajonu San Vito. Tatvina jim je uspela le v eni izmed dveh obiskanih hiš; v njej so ukradli nekaj zlatnine, medtem ko jim je druga tatvina spodletela. Lastnica stanovanja v Ulici Boschete je slišala, da je garaži nekaj zaropotalo. Ko se je vanjo odpravila, je zagledala dve osebi; šlo naj bi za mladega moškega in žensko, ki sta ob njenem prihodu takoj zbežala. Zaradi tako številnih tatvin - našeli so jih že preko dvajset - so prebivalci Ronk vse bolj prestrašeni. Včeraj je domaćin klicala karabinjerje, ker je opazil kombi, ki je bil parkiran ob železniški postaji. Karabinjerji so prihiteli na kraj in preverili dokumente voznika in potnika; oba sta romunska državljanica s povsem veljavnimi dokumenti. Karabinjerji in policisti še naprej pozivajo domaćine, naj jih obvestijo, če opazijo kaj sumljivega.

SOVODNJE - Gladina Vipave se je včeraj dvignila, vendar reka k sreči ni prestopila bregov

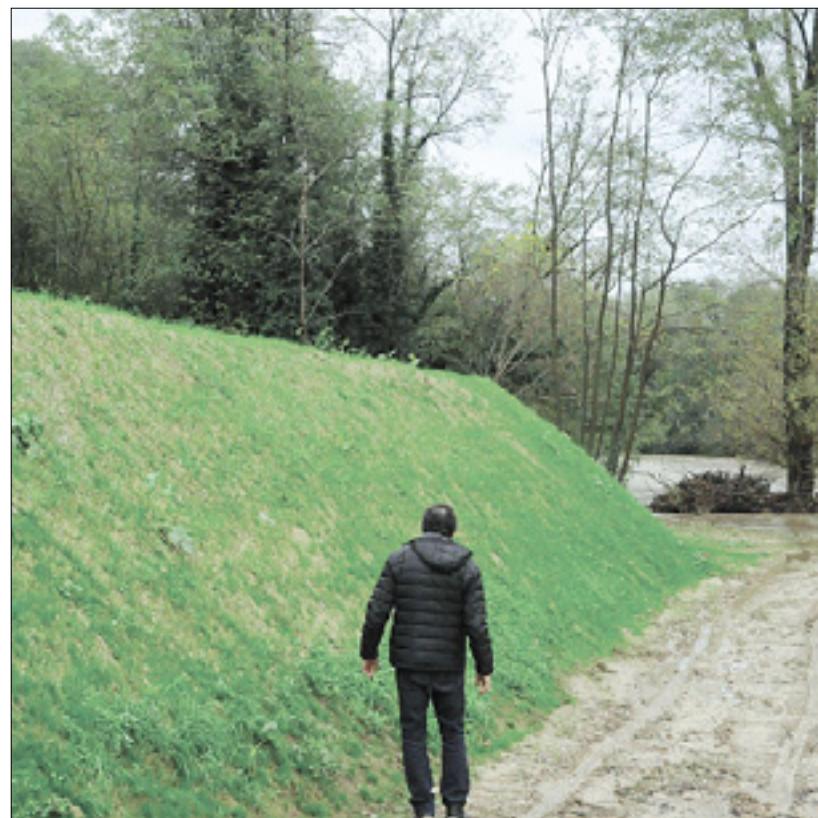
V Rupi zaskrbljeni, Gabrci že zavarovani

Načrtovanje rupenskega nasipa se bo zaključilo pred koncem letosnjega leta - Sovodenjska občinska uprava prireja javno srečanje z domačini

V sovodenjski občini so včeraj v ponedeljek zvečer pozorno spremljali naraščanje vodostaja reke Vipave, ki je v prejšnjih letih večkrat prestopila svoje bregove in povzročila veliko gmotne škode tako Rupi kot v Gabrijah. Da bi zavarovali hiše pred poplavami, so leta 2010 očistili bregove Vipave, ki jih je zaraščalo rastlinje, kar pa se ni izkazalo kot dovolj. Vipava je otkroba lanskega leta spet prestopila brezove, zato pa je postalo jasno, da se težave lahko rešijo le z gradnjo nasipov.

Sovodenjska občina je sprožila potrebna postopka, na podlagi katerih je dejela zagotovila denar za gradnjo nasipov tako v Rupi kot v Gabrijah. Postopka se med sabo razlikujeta, saj je za gradnjo nasipa v Dolnjih Gabrijah poskrbela neposredno civilna zaščita. Gradbina dela so se začela junija in se zaključila pred koncem poletja, tako da so Gabrci že zavarovani pred naraslo reko.

Drugače je v Rupi, zaradi česar so bili včeraj stanovalci poplavam izpostavljeni hiši že zaskrbljeni zaradi naraščanja reke, ki se je k sreči ustavilo komaj v večernih urah. Kot pojasnjuje sovodenjska županica Alenka Florenin, vodi celoten postopek za gradnjo nasipa v Rupi občinska uprava. »Do konca leta moramo zaključiti načrtovalno fazo; v Gabrijah je postopek spodbujala do konca civilna zaščita, v Rupi to delamo mi kot občina, zaradi česar imamo dodatne birokratske obveznosti. Zaradi njih je celotni upravni postopek v Rupi daljši. K sreči imamo istega načrtovalca tudi za greznično omrežje, tako da bosta oba načrta med

V Dolnjih Gabrijah so hiše zavarovali z nasipom

BUMBACA

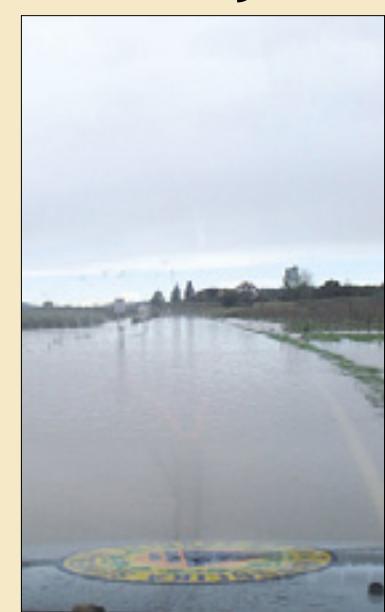
sabu usklajena,« pravi županica in pojasnjuje, da morajo pri načrtovanju nasipa v Rupi upoštevati tudi bližino državne meje. Zaradi tega je z načrtovanjem seznanjen tudi župan občine Miren-Kostanjevica Zlatko Martin Marušič, saj lahko vsak poseg ob reki v Rupi vpliva na njen pretok tudi na slovenski strani državne meje. Nasip v Rupi bo stal 260.000 evrov; ravno toliko denarja je šlo tudi za nasip v Dolnjih Gabrijah. (dr)

MIREN - Padlo od 40 do 90 litrov vode

V svojem srednjem toku Vipava poplavila nekaj cest

Od ponedeljkovega popoldneva do včerajšnjega jutra je po podatkih slovenske agencije za okolje ARSO na jugozahodu Slovenije padlo med 40 in 90 litrov dežja na kvadratni meter, največ na Vipavskem. Reka Vipava je v noči iz ponedeljka na včerajšnji dan in v zgornjem toku narašla in presegla opozorilno vrednost. Pretok je dopoldan še naraščal v Mirnu in dosegel višek ob 19.10, ko so izmerili 543 centimetrov višine in pretok 284 kubičnih metrov vode na sekundo; v večernih urah je pretok reke začel upadati. Vipava je po besedah Bogdana Zorattija, svetovalca za zaščito in reševanje na novogoriški mestni občini, poplavila regionalni cesti Šempeter pri Gorici - Prvacina in Preserje - Batuje, poplavljeni sta bili tudi cesti v Braniku ter Saksidu. Zaradi narasle Vipave so bile včeraj zaprte še ceste med Potočami in Brjami, malimi Žabljam in Velikimi Žabljam in Ustjem in Uhanjam. Na ajdovskem koncu je meteorna voda zalašila nekaj kleti. »Se pa zadeve že umirajo,« je včeraj zgodaj popoldan povedal Zoratti.

Višanje in nato upadanje vodostaja Vipave so spremljali tudi na so-

Poplavljena cesta pri Prvacini

vodenjskem županstvu. Poplavni val je sovodenjsko občino dosegel popoldne. Reka je v poznih popoldanskih urah pri Sovodenjah presegla 480 centimetrov višine, vendar je k sreči voda odtekala zelo hitro, ker je bil včeraj vodostaj reke Soče nizek. (ur, km)

Odprtje razstave (levo); Dominioni je med prvo svetovno vojno naslikal uničeno Kostanjevico na Krasu (zgoraj); izdelal je načrt tudi za obnovno gradu Formentini v Števerjanu (desno)

BUMBACA

vih spisov prebral v italijanščini, francoščini in nemščini, za slovenščino pa mu je priškocila na pomoč sodelavka.

Zaradi zavestnega poistovetenja s prostorom, kjer živimo, in poznavanja koticov, ki nas obdajajo, ko hodimo po ulicah ali se vozimo po teritoriju, navedemo nekaj primerov stavb, ki jih je Dominioni načrtoval ali bil zraven pri gradnji oziroma obnovil: kip vojaka in pilota Amedeo d'Aosta na letališču je njegovo delo, pristava v Rubiah, grad Formentini, stavba na Oslavju, osnovna šola v Sovodenjah... in italijansko veleposlanstvo v Turčiji, kostnica v El Alameinu... prav tako. V galeriji delavnega avditorija je na ogled petdeset stavbnih načrtov in pet slik. Med temi je

panoramski pogled na bojišče prve svetovne vojne v loku od Bilj, Mirma in Renč preko Mirenškega grada, Velikega hriba in Na logeh do Fajtovega hriba, Brezovca, Volkovnjaka in Gornjih Gabrij. Skoraj vsa zapisana imena so v slovenski obliki v brk tistemu, kar se je zgodilo neposredno po prvi svetovni vojni.

Naslednje pobude se bodo odvijale v tem in naslednjem mesecu - v Lantierijski palači 9. novembra, v dvorani goriškega občinskega sveta 22. novembra, medtem ko bo 14. decembra potekal pochod po Krasu v spremstvu vodiča. Danes ob 18. uri bodo odprli del razstave, ki je na ogled v Pokrajinskih muzejih v goriškem grajskem naselju. (ar)

DOBERDOB Boris Pahor za 45. letnico društva Hrast

Slovensko katoliško društvo Hrast iz Doberdoba praznuje letos svojo 45. obletnico delovanja. Ustanovna seja doberdobškega društva je bila sklicana 14. oktobra leta 1968. Delovanje se je v kratkem razbuhilo na različnih področjih, predvsem še na pevskem, in v prvem obdobju, tudi gledališkem. Da bi se spomnili tega pomembnega dogodka, prireja doberdobško društvo nocno prvega od dveh večerov, ki bosta v prihodnjih dneh obogatila kulturno ponudbo v domači vasi. Obe pobudi nastajata v sodelovanju z župniku sv. Martina.

Nocno bo Doberdob gostil tržaškega pisatelja Borisa Pahorja, ki je letos praznoval častitljivih 100 let starosti. Ob 19. bo v doberdobski župnijski dvorani na sporednu predstavitev monografije »Tako sem živel«, ki povzema Pahorjevo stoletje. Monografija sega v širše zaledje Borisa Pahorja. Je namreč tudi zgodbba o Trstu na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Hkrati razkriva tudi zasebno plat velikega tržaškega pisatelja, ki je bila širši publiku manj znana. Monografija pa je seveda predvsem popis stolnarih predstnih odločitev v pokončnosti Borisa Pahorja. Večer bo sooblikovala tudi avtorica monografije, profesorica Tatjana Rojc. Skupaj s pisateljem Pahorjem bosta spregovorila o dolgi življenski poti kulturnika - jubilanta in se dotaknila tudi aktualnih tem. Večer bo obogatila tudi mladinska gledališka skupina, ki deluje v okviru društva Hrast, za glasbeno točko pa bo na violončelu poskrbel Jurij Lavrenčič. (ac)

Paolo Caccia Dominioni je bil raznolika in ustvarjalna osebnost. Bil je arhitekt, slikar, ilustrator in piser. Rojen je bil leta 1896 v Nervianu pri Milanu, umrl je v visoki starosti leta 1992 v Rimu. Doživel je torej obe svetovni vojni in v obeh po sili razmer aktivno sodeloval. Med prvo svetovno vojno je kot vojak preživel tri leta v kraških jarkih in kavernah, ob koncu druge vojne pa se je vključil v odpor proti fašizmu in nacizmu. V našem okolju ni bil splošno poznan razen Gabrjem in širše Sovodenjem, saj je okrog tri desetletja za daljša obdobja živel prav v Gabrijah in hiši zraven sedeža tamkajšnjega kulturnega društva, pred katero je tako bogato cvetela ogromna glicinija. Prenočeval je tudi v gostilni Pri Tomažu. To pripadnost sovodenjskemu teritoriju je na razstavi podprtala s svojo prisotnostjo župnika Alenka Florenin.

V počastitev in spomin mu je vrsta goriških ustanov ter podjetij (14) pripravila dokumentarno razstavo slik in načrtov, ki si jih je mogoče ogledati v prostorih galerije Dora Bassi v deželnem avdi-

NOVA GORICA - Obisk turške veleposlanice

Turčija lahko postane pomemben partner

NOVA GORICA Kazenska ovadba zoper predsednika

»Zaskrbjeni zaposleni delavci Hit« - tako so se podpisali tisti, ki so prejšnji teden na Vrhovno državno tožilstvo v Ljubljani poslali kazensko ovadbo zoper predsednika uprave novogoriškega Hita, Dimitrija Piciga. Na vrhovnem tožilstvu potrjujejo, da so kazensko ovadbo prejeli predvčerajšnjim. Podpisani zaskrbjeni delavci Picigi očitajo podaljšanje najemne pogodbe s propadlim podjetjem Daimond, zaradi katere mora Hit od aprila letos plačevati višo najemnino kot doslej. Medtem pa predsednik sveta delavcev v Hitu in predstavnik zaposlenih v nadzornem svetu Hita Karlo Korče pravi, da po njegovi oceni kazenske ovadbe niso poslali zaposleni.

Podpisani v kazenski ovadbi opozarjajo na skoraj dve desetletji trajajočo prepletost med Daimondom in Hitom, izpostavljajo pa le del te zgodbe, in sicer tistega, ki je vezan na njuno najemno razmerje na lokaciji v Vrtojbi, kjer ima Hit igralni salon Drive In. Kot navajajo, želijo opozoriti na negospodarnost ali celo značne korupčne dejanja sedanje uprave oz. njene predsednika pri podpisu nove najemne pogodbe z Daimondom. Pogodba o najemu je bila podaljšana marca letos, nekaj dni potem, ko je vodenje Hita prevzel Piciga. Zaposleni mu očitajo, da bi tedaj moral vedeti, da bo Daimond končal v stecaju. Daimond je namreč že marca začel s postopkom prisilne poravnave, septembra pa je dejansko šel v stecaj. Prepričani so, da je Piciga podpisal za Hit škodljivo pogodbo, v kateri je določena višja najemnina kot prej, medtem ko v Hitu nižajo plače, stroške in se borojo za likvidnost, očitajo pa tudi, da predsednik uprave podpisuje pogodbe s katerimi povečuje stecajno maso Daimonda. »Kdo bo pa nas saniral?« se sprašujejo podpisani.

»Dogovori in pogajanja o podaljšanju najema poslovnih prostorov na mejnem prehodu Vrtojba so potekali že v letu 2012,« na očitke odgovarjajo v Hitu. »Znano je bilo, da si direktor družbe Daimond (Dragan Valenčič, op. n.) prizadeva za prisilno poravnavo. Pogodba je bila sklenjena do 26. marca letos, v tem času, ko je najemna pogodba potekla, pa je prišlo tudi do menjave vodstva družbe Hit. Grozila je izselitev iz najetih prostorov in posledično tudi možnost prenehanja poslovanja igrальнega salona,« so pojasnili v Hitu in dodali, da je družba Daimond podaljšanje najemne pogodbe pogojevala s sklenitvijo predpogodbe o nakupu najetega prostora, in sicer v letu 2016, po poteku najema, za že v predpogodbi doljeno ceno 1,2 milijona evrov. »Ker se družba Hit ni že zelela zavezati nakupu, je družba MMP 4 d.o.o. kot pogoj za podaljšanje najemne pogodbe dvignila ceno najema iz prejšnjih 17.000 na 19.000 evrov mesečno. Podaljšanje najemne pogodbe po novi ceni je omogočilo nadaljnje poslovanje igrальнega salona, gospodarska škoda pa bi družbi Hit in resnici lahko nastala, če bi zaradi prekinitev najemne pogodbe bila prisiljena ustaviti poslovanje igrальнega salona Casinò Drive-in, ki deluje vse od leta 2006,« so še pojasnili v Hitu. (km)

»Gotova sem, da imata Turčija in Goriška regija priložnosti za sodelovanje v panogah kot so vinarstvo, turizem in malo gospodarstvo,« je na včerajšnjem sprejemu pri novogoriškem županu Mateju Arčonu povedala turška veleposlanica v Sloveniji Serra Kaleli, ki je obljubila tudi, da bo gospodarski sektor v svoji domovini opozorila na zadnjo priložnost za nakup Mipovega mesnopredelovalnega obrata v Kromberku in na skorajšnjo javno dražbo nepremičnin, prav tako kromberškega podjetja Meblo Jogi, ki je proizvajalo vzmernice. Veleposlanica se je na obisku v Novi Gorici mudila v spremstvu svoje ekonomske svetovalke Nurdan Camlibel Aydin in direktorja Centra za mednarodno poslovanje pri Gospodarski zbornici Slovenije Aleša Cantaruttija. Po sprejemu na mestni občini se je udeležila seminarja z naslovom »Kako poslovati na turškem trgu«, ki ga je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije - Območna zbornica za severno Primorsko pod vodstvom direktorice Mirjane Božič. Župan je gostil najprej predstavljal regijo in jene gospodarske potenciale, še posebej je gostil predstavil Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) in novogoriški Hit ter igrališko panogo, ki je med najbolj zastopanimi v občini. Veleposlanica je bila presenečena nad podatkom, da je lastnik enega izmed številnih zasebnih igraliških salonov v okolici tudi turški državljan.

Pri Gospodarski zbornici Slovenije so prepričani, da je Turčija v bodoče lahko pomemben partner za Slovenijo. »Med Slovenijo in Turčijo so zelo dobri odnosi na politični ravni, a tega ne dovolj izkorisčamo na ravni gospodarstva,« je dodala veleposlanica in obljubila, da bodo na veleposlaništvu v bodoče pozorni na to, kje lahko državi sodeljeta. »Nekaj srednjih in malih podjetij je že investiralo v Slovenijo. Zakaj ne bi bilo tega več?« se je vprašala.

Lansko leto so se za nakup Mipovega obrata v Kromberku zanimali tudi turški investitori. Sprva je kazalo, da bo posel sklenjen, nato pa so odstopili. Veleposlanica je obljubila pomoč pri spodbujanju morebitnih drugih turških investitorjev tako v tem primeru kot tudi v primeru Mebla Jogi. Sicer pa je Turčija v slovenskem merilu na 60. mestu glede izvoza in na 44. mestu glede uvoza. »V letu 2012 smo v Turčijo izvozili za 210 milijonov evrov, v letu 2011 pa za 235 milijonov - sodelovanje se zmanjšuje. V naši regiji sodeluje s Turčijo malo podjetij, okrog 20 jih je, med njimi so Goap, Hidria, Kolektor, Pipistrel ... Turčija trenutno ni pomemben partner, lahko pa postane, prav zaradi njihove rasti. Sami imajo veliko tujih investicij in tudi veliko investirajo v tujino,« je o poslovanju Goriške s Turčijo povedala Božičeva. (km)

Novogoriški župan Matej Arčon s turško veleposlanico

FOTO K.M.

GORICA Cena kave sprožila polemiko

»Prilagoditev cen kave v goriških barih (zadržna tri leta cene niso povisili) ni vezna na 1-odstotni porast davka na dodano vrednost, pač na stalno naraščanje stroškov, ki jih zahteva naše vsakodnevno delo.« Predsednik zveze Confcommercio Gianluca Madriz na daljavo odgovarja predsedniku pokrajine Enricu Ghergetti, ki je na svojem Facebook profilu kritiziral upravitelje javnih lokalov zaradi povisjanja cene kave. »Zvišati ceno kave na 1,10 evra je popolnoma neupravičeno; če bi bil povisek vezan na povisanje davka na dodano vrednost, bi morali kavo plačati kvečjemu 1,01 evra. Tudi plačati pol litra vode 1,5 evra je brez vsake logike; kot da bi voda stala dvakrat več kot dizelsko gorivo; ali pa kozarec vina 3,5 evra. Kruh, ki je dražji od treh evrov na kilogram, je izven realnosti. Nekateri bi radi, da začítimo trgovce pred odprtjem nakupovalnega središča Tiare, ampak, moji dragi, nihče ne more živeti, kot da bi bil v luksuzni trgovini. Ko govorimo o sistemu Italija, bi si moral vsak izprasiti vest,« je zapisal Gherghetta, medtem ko mu Madriz odgovarja, da je trgovski sektor v hudi krizi, kljub temu pa trgovci plačujejo izredno visoke davke. »Če naš zaposlen prejema tisoč evrov plače, nas njegovo delo stane 1700 evrov, dva tisoč, če dodamo še dopuste in druge pristojbine,« poudarja Madriz in opozarja Gherghetto, da kljub vsemu država še vedno viša davke. Zato Madriz poziva Gherghetto, naj se ne norčuje iz trgovcev in naj se ne proslavlja s populističnimi izjavami.

GORICA - Ob izidu stote številke revije Isonzo-Soča

Mesto zgodovine

Na javnem srečanju bodo predstavili projekt muzeja na prostem dvajsetega stoletja

Ob prilikli izida 100. številke revije Isonzo-Soča, ki je že na razpolago v kioskih, bo uredniški odbor glasila priredil v četrtek 7. novembra, ob 17.30 uri na sedežu Fundacije Goriške hraničnice v Carduccijevi ulici v Gorici javno srečanje na temo »Gorica, mesto zgodovine, mesto dvajsetega stoletja«.

Srečanje bo uvedel Boris Perič, predsednik Transmedie, ki tudi izdaja revijo Isonzo-Soča. V svojem nagovoru se bo Perič sprehodil skozi 25 let prisotnosti dvojezičnega obmejnega časopisa, nakar bo glavni urednik revije Dario Stasi obrazložil vsebino projekta »Museo diffuso del Novecento - Muzej na prostem dvajsetega stoletja«. Gre za projekt, ki nastaja v sodelovanju z občinama Gorica in Nova Gorica ter goriško pokrajinsko upravo. Obenem bodo na srečanju projicirali kratkometražni film z naslovom »Ponovno odkrita dežela«, ki ga je posnel Nevio Costanzo. Prikazane bodo tudi fotografije na tematiko Muzeja, ki sta jih posnela Agostino Colla in Marko Vogrč. Na koncu bo mladi goriški zgodovinar Riccardo Cecovini prikazal značilnosti starodavne rimske ceste Gemina, ki se je v antiki vila skozi Posočje - most čez Sočo je bil postavljen samo kakih sto metrov više od današnjega avtocestnega mostu med Majnicami in Sovodnjami. Revija Isonzo-Soča je preč časom dala predlog, da bi se avtocestni odsek med Vilešem in Ljubljano neuradno imenoval Gemina. Do poimenovanja naj bi prišlo med skorajšnjim odprtjem prenovljenega avtocestnega odseka in krožnega križišča pri Štandrežu. (vip)

Platnice stote številke

GORICA - Jutri v Katoliški knjigarni

Na kavi s knjigo Marize Perat o Gorici

TRŽIČ - V pričakovanju na festival èStoria

Zadnje leto miru

Rusconi, Castronovo in Gentile o obdobju pred izbruhom 1. svetovne vojne

Kako je družba živila leta 1913, tik pred izbruhom prve svetovne vojne? So ljudje katastrofo pričakovali ali niso slutili, čemu gredo naproti? O tem bo v soboto, 16. novembra, tekla beseda v galeriji sodobne umetnosti na Trgu Cavour v Tržiču, kjer bo v pričakovanju na goriški festival zgodovine èStoria 2014 potekalo srečanje »Tra Belle Epoque e Grande guerra« - pogovarjala se bosta Georg Meyer in zgodovinar Gian Enrico Rusconi -, ob 18. uri pa bo srečanje »Verso l'economia dei tempi moderni«, ki ga bo zgodovinar Valerio Castronovo oblikoval v pogovoru z novinarjem Piercarлом Fiumanom. Večer bo ob 19. uri zaključilo predavanje zgodovinarja Emilia Gentileja z naslovom »La modernità trionfante e i suoi incubi«.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 1 V ŠTANDREŽU, UL. S. Michele 108, tel. 0481-21074.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', UL. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ALL'ANGELO, Ul. Roma 18, tel. 0481-777019.

Gledališče

23. GLEDALIŠKI FESTIVAL GORIŠKI GRAD

v Kulturnem domu v Gorici: v soboto, 9. novembra, ob 20.30 »Gepetto« (Carlo Adinolfi), nastopa gledališka skupina Concrete Temple Theatre New York in »Romeo e Julie« (po Williamu Shakespeareju), nastopa gledališka skupina Geisslers hofcomedian Praga; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51/a v Gorici (tel. 0481-30212).

ZIMSKI POPOLDNEVI v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici ob 16.30: 16. novembra »Piccolo passo. Storia di un'Ocarina pigra«, nastopa gledališka skupina Kosmocomico teatro (od 4. leta starosti); 30. novembra »Voglio la luna«, 14. decembra »Il gioco del lupo«, 18. januarja 2014 »A proposito di Peter Pan«, 1. februarja 2014 »L'airone e il grande fiume«, 15. februarja 2014 »La grande foresta«, 22. februarja 2014 »La città e il drago«; informacije v uradih CTA, UL. Vittorio Veneto 7 v Gorici 10.00-14.00 (tel. 0481-537280, 335-1753049, info@ctagorizia.it, www.ctagorizia.it).

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE (SSG) v Gorici ob 20.30: 18. novembra v Kulturnem domu »Plemen« Nine Rain, režija: Matjaž Latin; 9. decembra v KC Lojze Bratuž Prešernovo gledališče Kranj z dramo »Dvom« Johna Patricka Shanleya; 27. januarja 2014 v Kulturnem domu diptih enodejank v režiji Marka Sosiča »Dvorišče« in »Koli« Spira Scimoneja; 24. februarja 2014 v KC Lojze Bratuž komedija Alda Nicolaja »Parole, parole ali Ni bila peta, bila je deveta«, Gledališče Koper v režiji Jake Ivanca; 24. marca 2014 v Kulturnem domu drama »Striček Vanja« Čehovega, režiser: Ivica Buljan; 26. maja 2014 v KC Lojze Bratuž »Pet modernih no dram« Yukia Mishime, v režiji Mateje Koležnik; prodaja abonmajev do 18. novembra v Kulturnem domu v Gorici (tel. 0481-33288) vsak delavnik od 10. do 13. in od 16. do 18. ure in v Kulturnem centru Lojze Bratuž (tel. 0481-531445) vsak delavnik od 8.30 do 12.30 in od 17. do 19. ure.

V GLEDALIŠČU VERDI v Gorici bo v petek, 8. novembra, ob 20.45 gledališka predstava v režiji Francesca Macedonia z naslovom »Due paia di calze di seta di Vienna« (Lino Carpinteri in Mariano Faraguna), nastopa Ariella Reggio; informacije pri blagajni v Ul. Garibaldi 2/a, tel. 0481-383601.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v četrtek, 7. novembra, ob 20.30 komedija v tržaškem narečju »Din don, xe tornà el campan!« v produkciji skupine Il Gruppo Teatrale per il Dialetto. Nastopajo Gianfranco Saletta, Giorgio Amodeo, Riccardo Canali in Mariella Terragni. Večer prireja združenje Gorizia spettacoli v sodelovanju s Kulturnim domom v Gorici.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V KRMINU bo 12. novembra ob 21. uri komedija v dveh dejanjih »Farà giorno« (Rosa A. Menduni in Roberto De Giorgi), nastopa Gianrico Tedeschi; informacije pri blagajni v Ul. Nazario Sauro 17 v Krminu (tel. 0481-630057), več na www.artistassociatigorizia.it.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: 8. novembra (»900&oltre«) ob 20.45 koncert »SoloDuo«, nastopata kitarista Matteo Mela in Lorenzo Miceli. 12. in 13. novembra ob 20.45 gledališka predstava v režiji Francesca Macedonia z naslovom »Due paia di calze di seta di Vienna« (Lino Carpinteri in Mariano Faraguna), nastopa Ariel Reggio. 26. in 27. novembra ob 20.45 (»contrAZIONI«) »Verdi, narrar cantando« napisala in nastopata Marco Paolini in Mario Brunello; informacije in predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča v Tržiču (tel. 0481-494664); več na www.teatromonfalcone.it.

ze di seta di Vienna« (Lino Carpinteri in Mariano Faraguna), nastopa Ariel Reggio. 26. in 27. novembra ob 20.45 (»contrAZIONI«) »Verdi, narrar cantando« napisala in nastopata Marco Paolini in Mario Brunello; informacije in predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča v Tržiču (tel. 0481-494664); več na www.teatromonfalcone.it.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: 7. novembra, ob 20. uri »Gozd« (Aleksander Nikolajevič Ostrovski); informacije na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.40 - 17.45 - 20.00 - 22.00 »Zoran, il mio nipote scemo«.
Dvorana 2: 15.20 - 17.15 - 20.20 - 22.15 »Sole a catinelle«.
Dvorana 3: 17.30 - 20.45 »La vita di Adele«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.10 - 19.50 - 21.45 »Sole a catinelle«.
Dvorana 2: 17.30 - 20.10 - 22.10 »Zoran, il mio nipote scemo«.
Dvorana 3: 17.40 »Cattivissimo me 2«; 20.30 - 22.20 »Sole a catinelle«.
Dvorana 4: 17.00 - 19.45 - 22.10 »Captain Phillips - Attacco in mare aperto«.
Dvorana 5: 17.15 »Justin e i cavalieri valorosi«; 20.00 - 22.10 »Cani sciolti«.

Razstave

PALAČA CORONINI na Drevoredu 20. septembra v Gorici obvešča, da bo do konca marca 2014 ogled muzeja možen samo s predhodno najavo; informacije po tel. 0481-533485, info@coronini.it, www.coronini.it.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽU je na ogled razstava nagrade Franz Kafka Italia. Razstavljo: Luciano Biban, Avelino De Sabbata, David Faganel, Anna Maria Fanzutto, Katia Gori, Andrej Kosič, Ada Renza Modotti, Franca Morandi, Alberto Quoco, Sergio Romano, Daniela Savini, Giovanni Toniatti Giacometti, Massimo Totolo, Adriano Velussi; do 31. decembra.

KULTURNO IN REKREACIJSKO DRUŠTVO ANDREJ PAGLAVEC iz Podgorie vabi na društveni sedež v Ulici 4. Novembra v Podgori na ogled fotografiske razstavo domaćina Edija Maligoja z naslovom »Ko smo bili še "Paglavci": utrinki društvene preteklosti«; do 9. novembra od ponedeljka do sobote 16.00-18.00.

V KAVARNI CARDUCCI v Tržiču je na ogled razstava Sonie D'Alessandro z naslovom »Memorie bizantine«; do 14. novembra.

V BARU CICCHETTERIA AI GIARDINI v Ul. Petrarca v Gorici je na ogled razstava članice fotografike krožka Circolo fotografico Isonzino Chiare Gatta z naslovom »Carillon - una soirée a Parigi«; do 25. novembra.

PILONOVA GALERIJA vabi ob svoji 40. obletnici na ogled dveh razstav v razstavnih prostorih v Prešernovi ulici 3 v Ajdovščini: »Veno Pilon, risbe« (pregledna razstava) in »France Mesenesl - Veno Pilon« (korespondenca); do 29. novembra od torka do petka 8.00-17.00, ob nedeljah 15.00-18.00.

Koncerti

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI bo danes, 6. novembra, ob 20.15 koncert skupine NOVA Jazz quintet; informacije in predprodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure ter uro pred koncertom (tel. 003865-3354013, www.kulturnidom-ng.si).

DOBRODELNI KONCERT S SKUPINO PINK PASSION bo v petek, 8. novembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici. Nastopila bo skupina Pink Passion iz Gorice, ki bo izvajala skladbe skupi-

ne Pink Floyd. Solidarnostni koncert prireja Lions Club iz Gorice v sodelovanju z goriškim Kulturnim domom.

V LOKALU IL CARSO IN CORSO na Korzu del Popolo 11 v Tržiču poteka dve glasbeni reviji s prostim vstopom: »Musica in Corso« v nedeljo, 10. novembra, ob 11. uri nastop pianist Seifa Labiba iz Egipta in Vadima Lacroixa iz Belgije; iz niza »Jazz in progress« bo v četrtek, 14. novembra, ob 20.45 nastop Zeno De Rossi trio s koncertom »Kepos«; več na www.ilcarsoincorso.it.

OB 45. OBLETNICI DELOVANJA društva, SKD Hrast iz Doberdoba vabi na celovečerni koncert MePZ Hrast v soboto, 16. novembra, ob 20.45 v cerkvi Sv. Martina v Doberdoru.

V CERKVI SV. NEDELJE v Selcah bo v soboto, 23. novembra, ob 20. uri orgelski koncert Eve Dolinšek v spomin na Bernardko Radetič.

TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR PINKO TOMAŽIČ bo nastopil v nedeljo, 24. novembra, ob 17.30 v okviru praznovanja 32-letnice Kulturnega doma v Gorici; pri blagajni (tel. 0481-88288) potekata rezervacija, oziroma predprodaja vstopnic.

Šolske vesti

ŠE NEKAJ PROSTIH MEST ZA TEČAJ NEMŠCINE na osnovni stopnji A1 (30 ur) bo potekal ob ponedeljkih (19.00-20.30) in ob sredah (19.00 - 21.15) na sedežu Ad formandum v Gorici (Korzo Verdi 51). Prvo srečanje bo 11. novembra, kotizacija znaša 75 evrov; informacije po tel. 0481-81826, go@adformandum.org, www.adformandum.org.

Izleti

SKRD JADRO IZ RONK prireja v sklopu projekta »Po rekah in po vodah Slovenije« v sodelovanju s CTS enodnevni izlet s kosirom v Brezje, Radovljico, Kropo, Kamno Gorico in Vrbo v nedeljo, 17. novembra; informacije in prijave po tel. 0481-82273 (Roberta ali Sara).

SPDG vabi na jesenski izlet, ob Martinu, v nedeljo, 17. novembra. Obiskali bodo Banjsko planoto in se povzpeli na Lašček, najvišji vrh na tem območju, ki, ceprav samo za nekaj metrov, presega nadmorsko višino tisoč metrov. Seznani bodo s kovaško dejavnostjo in kulturnim izročilom. Na izletu - predvideno je okrog tri in pol ure zmerne hujje, bo udeležence spremljala domaćinka, g. Lidija Vončina. Zalključili bodo z družabnostjo. Prevoz bo z lastnimi sredstvi. Izlet je primeren tudi za otroke, ki družinami. Zaradi organizacijskih zadev je zaželenega prijava do 10. novembra na društvenem sedežu, ob četrtekih med 19. in 20. uro in pri odbornikih društva. Informacije po tel. 0481-882079 (Vlado) v opoldanskem času.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVO-DAJALCEV IZ DOBERDOBA prireja v nedeljo, 15. decembra, celodnevni izlet z avtobusom v Verono z ogledom božičnih tržnic; vpisovanje in informacije v trgovini jestvin Lavrenčič v Doberdoru, tel. 0481-78036.

NOĆNI IZLET PO BRESTOVCU prireja združenje Juliaest danes, 6. novembra, z zbirališčem ob 18. uri pred Lokando Devetak na Vrhu. Ob koncu ogleda bo aperitiv z vini kmetijskega podjetja Rubijski grad. Obvezna je rezervacija (tel. 338-6557425, 347-9661607, juliaest@libero.it). Izlet, ki bo trajal pol-družno uro, je primeren za vse, svetujejo jo udobno obleko in primerno obutev, potrebna je uporaba električne svetilke, po možnosti čelne.

KRUT obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za izlet v Avstrijo, od 6. do 8. decembra, z vožnjo preko Salzburga v Linz na ogled božičnih sejmov in samostana Kremsmuenster, ob vrtniti postanek v mestecu Styr; informacije in prijave o torkih od 9. do 12. ure v goriškem uradu KRUTa, Korzo Verdi 51/int, tel. 0481-530927 oziroma na sedežu v Trstu, ul. Cicerone 8, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

KMEČKA ZVEZA vabi na javno srečanje v četrtek, 7. novembra, ob 18. uri v Tumovi dvorani na Korzu Verdi 51 v Gorici z naslovom »Zakon 81/2008 - varnost na delu. Zahteve zakona na kmetijskih obratih«.

OB 45. OBLETNICI DELOVANJA društva prireja SKD Hrast iz Doberdoba večer s pisateljem Borisom Pahorjem in predstavitev monografije »Tako sem živel« danes, 6. novembra, ob 19. uri v župnijski dvorani v Doberdoru ob prisotnosti avtorice monografije Tatjane Rojc.

V KNJIGARNI UBIK na Korzu Verdi 119 v Gorici (tel. 0481-538090) bo danes, 6. novembra, ob 18. uri predstavitev knjige »Laboratorio teatro« Alessandre Nardon.

V OBČINSKИ KNJIŽNICI SANDRO PERTINI v Ronkah prirejajo pravljicne urice v italijansčini in slovenščini med 17. in 18. uro: za otroke do 3. leta starosti: 12., 19., in 26. novembra ter 3. in 10. decembra. Za otroke od 3. do 7. leta v italijansčini: 6. novembra »Gustando riso risotto e risate« (v Avditoriju), 13. novembra »Storie fat-

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJEN-CEV

za Goriško sporoča udeležencem martinovanja, ki bo pri Šterku v Ajševici v soboto, 9. novembra, da bo avtobus odpeljal ob 17. uri iz Doberdoba, nato s postanki v Sovodnjah pri cerkvi in lekarni, v Štandrežu na Pilošču in lekarni, v Podgori pri telovadnici in spomeniku, v Pevmi pri vagi in v Gorici na trgu pri Goriščku-Medaglije d'oro. Začetek srečanja bo ob 18. uri, organizatorji pripravljajo točnost. Na razpolago je še nekaj mest, vpisovanje po tel. 0481-20801 (Sonja K.), 0481-88288 (Dragica V.), 0481-884156 (Andrej F.), 347-1042156 (Rozina F.); na račun 20 evrov.

GOSPODARSKA ZADRUGA »BRAJD-A-VRH

si prizadeva, ob bližajoči se stoletnici prve svetovne vojne, izpolnilni seznam padlih avstroogrskih vojakov, rojenih in bivajočih na Vrhu in v drugih vseh sovodenjskih občin. Zadruga vabi k sodelovanju sorodnika in potomcev padlih vojakov. K uresničitvi pobude lahko pomagajo z nudjenjem informacij in najrazličnejših podatkov (tudi drobnih in na prvi pogled nepomembnih) in posredovanjem fotografskega ter drugega gradiva. Kontaktne osebe: Devetak Walter (tel. 0481-882688), Marija Čečut (tel. 0481-882657), Vlado Klemše (tel. 0481-882079).

DRUŠTVOTO TRŽIČ

obvešča, da poteka ob sredah tečaj telovadbe za odrasle v telovadnici osnovne šole Duca d'Aosta; informacije po tel. 347-2471222 (Lucia).

OBČINSKA KNJIŽNICA SOVODNJE

je odprta ob torkih in četrtekih med 15. in 18. uro.

O NAŠEM TRENUTKU

Separatisti, avtonomisti in protievropska gibanja

ACE MERMOLJA

Za uvod k razmisleku bi se za trenutek vrnil k izidom volitev na Južnem Tirolskem. Izidi so pokazali premik, ki ne preseneča. Sredinska in v bistvu do Italije lojalna SVP prvič v svojem nastopanju ni presegla večine glasov in se »zaustavila« pri 45 odstotkih, kar vseeno ni malo. Uveljavila pa so se gibanja, ki zagovarjajo nemški separatizem. Niso nov pojav, vendar so doslej našla svoje manjše mesto v veliki Volkspartei.

Želja po priključitvi k Avstriji ne potrebuje poglobljenih razmišljjan. Bocenska pokrajina v svoji celoti občuti krizo manj, kot jo ostali predeli Italije. Dvojno tržišče in dvojni turez, italijanski in nemški, zagovljata prebivalstvu blagostanje, vendar se elementi krize poznajo tudi tu. Ljudje vidijo večjo varnost in več perspektiv v Avstriji ali v Nemčiji, čeprav pripadnost povečuje mit. Globljih razlogov za separatizem ne bi iskal.

Se lahko v Trstu od omenjenih volilnih izidov kaj naučimo? Lahko slovenska manjšina gleda na spremembe na Tirolskem? Mislim, da ne. Priključitev Trsta k Sloveniji ali k Hrvaški se mi ne zdi mamljiva ideja. V Trstu so skupine obudile staro avtonomistično idejo o STO. Pravne in zgodovinske razprave so tudi v tem primeru nesmiselne. Nekateri pač misijo, da bi samostojni Trst z zaledjem boljše živel kot sedaj, ko je del Italije in z njim šibkega dela Evrope. Dokazati tezo boljšega življenja z resno analizo je malce težko, vendar ni še nihče pisal pravljic z računicami. Kdor verjame v dobroto tržaške avtonomije, pač verjame, vsaj dokler bo imela nekatere razloge in odmev.

Ko bi se gibanje za STO spremenilo v stranko in kandidiralo na prihodnjih občinskih volitvah, bi verjetno razgibalo tukajšnjo politično sceno in spremenilo sedanja ravnovesja. Za Svobodno tržaško ozemlje bi volilo kar nekaj Slovencev, ne vem pa, kateri stranki bi odvzeli največ glasov. Vsekakor bi tržaško politično življenje doživelovali večji ali manjši zasuk.

Omenjeni trendi, ki vodijo k separatizmu, k avtonomijam in stran od Evrope, so markantni v vsej Evropski uniji in v evrskem območju. Prihodnjo pomlad bodo evropske volitve in Unija resnično tvega parodoks, da bo v evropskem parlamentu sedelo veliko število protievropsko nastrojenih poslancev. Zadeva je malce smešna, vendar ima svoje emotivne in tudi racionalne razloge in je zato resna.

Osebno zagovarjam evropsko združevanje, obenem pa sem postal evroskeptik. Preveč desetletij ostaja Evropa nedograjen načrt in morda, kar je slabše, dograjen do tiste mere, ki dopušča močnejšim, da prevladujejo nad šibkejšimi. Skratka, predolgo čakamo na resnično in demokratično federacijo evropskih narodov in manjin.

Nacionalne države so se z vstopom v EU odpovedale delom lastne suverenosti. Z vstopom v euro-club so se odrekle celo lastni valut. Ni pa organizma, kjer bi na višji ravni državljeni Evrope lahko demokratično odločali o skupni usodi. Pristojnosti evropskega parlamenta so preveč omejene, drugače ne bi bilo potrebnih toliko drugih forumov in komisij, ki malo sklepajo, ker ne delujejo na osnovi demokratičnih volitev, ampak na kompromisih in, slabše, na merjenju moči.

Evropa ima skupno valuto in skupno banko, nima pa skupne bilance, ki bi jo potrdili izvoljeni pred-

stavniki. Pristojnosti skupne banke so omejene in daleč pod možnostmi ameriške, japonske ali kitajske centralne banke. Evropa ima skupen denar, zdijo pa se kletvice skupne evropske obveznice, ki jih izdajajo ZDA, Japonska in druge velike države. Članke EU plačujejo s skupno valuto, ki ima isto vrednost, zadolžujejo pa se z domaćimi obveznicami, kar odloča o razmerjih moči ter o višini cene kreditov oziroma posojil.

Evropa ima več skupnih sporazumov in skoraj vsi so restriktivnega značaja, kar pomeni, da nalagajo posameznim evropskim članicam obvezne, ki so za gospodarsko močne države koristne, ker lahko najemajo poceni posojila in draga prodajajo lastne in varne obveznice. Šibke države pa morajo stiskati pasove zato, da ostajajo v predpisanih normah in s tem vprašajo dolgov. Devalvacijo preprečuje evro. V praksi to pomeni nižje plače delavcem, nižje socialne in drugačne storitve, kolektivno obučanje in obenem »umik« bogatega sloja, ki raje kot da bi vlagal v domači delo in razvoj, kupuje varnejše obveznice in valute močnih držav ter delnice transnacionalnih družb, ki ne občutijo krajevnih kriz.

V odsotnosti demokratičnih nadnacionalnih politik, skupne bilance in solidarnostnega urejanja očitnih razlik, ki so bile že pred uvedbo evra, se evropsko vzdušje cepi na dvoje. Revnejši jug s Španijo in Italijo vred z žalostjo in jezo opazuje lastne politike, ki romajo na evropska srečanja kot šolarčki, ki niso opravili domače naloge in se bojijo spraševanja. Bogatejši sever pa z odpornim opazuje slabo oblecene in nepripravljene sošolce, ki ovirajo razvoj in onemogočajo celotnemu razredu boljši študij. Ne bi raje razdelili razred? Zamisel o Evropi z dvema hitrostima je bila že večkrat izrečena in je v svoji osnovi nagnusna.

Skratka, sedanja Evropa je slabo urejena, ne funkcioniра in je namesto solidarnosti ubrala pot sankcij in kazni. Zadnja palica je zloglasna trojka, ki bi ji nobeno demokratično izvoljeno državno vodstvo ne smelo dovoliti, da pristane na nekem državnem letališču. Trojka namreč ni izraz kakega izvoljenega telesa, ampak »zaprtih« inštitucij, kot so Mednarodni denarni sklad, Evropska centralna banka in Evropska komisija. Grčija je bila zgled delovanja teh birokratskih forumov. Slišali smo celo, da bi ne bilo škode, ko bi mala Grčija izstopila iz Unije in iz evro območja. Nisem pa še slišal, da bi lahko kaka manjša ameriška država zaradi slabih bilanc (take države obstajajo) odstopila od dollarja in pričela poslovati v neki domači valuti. Montana bi lahko imela na svojih bankovcih kravjo glavo, Aljaska belega medveda itd. Kaj takega se zdi povsem nemogoče. V Evropi pa mnogi odkrito govorijo o drahmi ali liri.

V takem položaju je povsem razumljivo, da imajo v evropskih državah protievropski populizmi svoj glas in svojo privlačnost. V Italiji je Grillo že prižgal svoje komedijeske motorje, Berlusconi mu bo sledil iz kakega socialnega centra. Na krajevih ravneh pa preprosto želijo iz Italije ven: v Bocnu in Avstrijo, v Trstu pod zaščito Mihca in Jakca. Vsekakor iz Evrope ven. Razlogi so skupni, tansnacionalni in razumljivi. Skratka, ni več dovolj, da evropeisti prepravljemo populiste z lepimi besedami, ki izpadejo prav tako votlo kot razne separatistične fantazije.

ČEZMEJNO SODELOVANJE - V nedeljo, 17. novembra, v Gorici Že 13. potujoča prireditev Starosta mali princ

Oblikujejo jo Krožek Kru.t in Društvo upokojencev iz Trsta in Gorice ter s Koprskega in Novogoriškega

V nedeljo, 17. novembra, se udejanja že 13. izvedba potujoče prireditve Starosta mali princ, ki jo oblikujejo krožek Kru.t, Društvo slovenskih upokojencev iz Trsta in Gorice ter društvo upokojencev z Novogoriškega ter Koprskega. Gre za koncertno prireditve v navezi štirih mest, ki se porodila iz želje, da bi se tamkajšnji prebivalci, predvsem upokojenci družili in navezovali nova poznanstva in prijateljstva, ki bi presegala vsako mejo in razmejitve. Tako se bodo na odru goriškega kulturnega doma zvrstili ženski pevski zbor Društva slovenskih upokojencev iz Gorice, moški pevski zbor Bertoki – Prade, moški pevski zbor Fran Venturini in mešani zbor Slavec – Solkan. Koncert bo uvedel otroški zbor, ki ga sestavljajo učen-

ci dvojezične šole iz Špetra in deluje v sodelovanju z Glasbeno matico. Razigrane Male luterje že vse deset let vodi David Klodič.

V prvih popoldanskih urah se bodo vsi udeleženci, ki prihajajo iz Trsta in Kopra, pevci in publika, zapeljali do spomenika na Cerju, kjer se bodo srečali s krajevnimi predstavniki. Ogledali si bodo mogočen spomenik v stolpi obliki in razstavo, ki je postavljena v treh nadstropjih in obravnavata slovensko zgodovino od predzgodovine do nastanka nove Jugoslavije ter samostojne države Slovenije. Ob lepem vremenu se z gornje ploščadi nudi obiskovalcu pogled po celotnem Primorski in dlje do Triglava, Tržaškega zaliva in Furlanske nižine.

Po zaključenem ogledu se bodo zapeljali do goriškega kulturnega doma, kjer bo ob 17. uri stekel koncert z nagovori organizatorjev in zborovskimi nastopi ter sklepni skupnim petjem vseh zborov ob splošni zavesti, da so se v letih stkane prijateljske vezi utrdile in obogatile. Prav tako bo izpostavljen ena vodilnih niti prireditve o medgeneracijskem sodelovanju v prepričanju, da je medsebojno spoznavanje in povezovanje med generacijami vse bolj potrebno in zaželeno za razvoj skladne in sodobne usmerjene družbe.

Dan bo doživet kot vsebinsko bogat pozno jesenski praznik med prijatelji in znanci in kdor ga želi deliti z ostalo družbo, naj se čim prej zglasí na Kru.tu, kjer bo dobil podrobnejše informacije.

JEZIK NA OBROBU

Naša tržaška in goriška slovensčina se precej razlikuje od matične, kjer v pogovornem jeziku kar mrgoli nemški spakedrank. **Kot pri nas vsak otrok ve, kaj je kačavite** (cacaviate v ital., da ne bo nesporazumno zaradi fonetične pisave), tako ve **vsak ljubljanski, celjski in mariborski, kaj je šraufenciger**, imajo pa oboji kar nekaj težav, preden se spomnijo, **da se temu orodju po slovensko reče izvijač**.

Takih izrazov bi lahko našli kar celo vrsto, **težje pa je našemu mlajšemu študentu razložiti, kaj je slovenska cimra po tržaško, ali tudi po italijansko**. Zaman jo iščemo tudi v Šlenčevem Slovensko - italijanskem slovarju. Niti v SSJK je ni. **Več sreče imamo, če pogledamo v Pravopis**. Tam je že l. 1962 našla svojo uradno potrditev. **Z oznako sleng, je zabeležena oblika cimer (sostanovalec) in cimra (sostanovalka)**.

Kdor zna nemško, se bo spomnil na besedo Zimmer - slov. soba. V starejših slovarjih, tudi v Wolfovem pa najdemo zabeleženo še Zimmerherr - podnajemnik kake izbe., t.j. današnje sobe.

Slovenci so vedno (že pod Avstro-Ogrsko) oddajali sobe podnajemnikom, pravili so jim Zimmer-

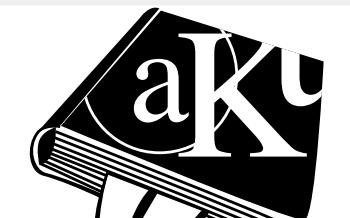
herr. Ženske niso imele ne izobrazbe ne službe, zato tudi sob v tujih mestih niso potrebovale in tudi posebnega naziva ne. Enako velja tudi za študente in dijake, ki so stanovali pri študentskih gospodinjah.

Po zadnji vojni je bila velika stanovanjska stiska, oblasti so kar z ukazom dodeljevale sobe ali dele stanovanj tujim, nedružinskim članom. Večina družin je v prvih letih socializma dobila sostanovalce. O tem piše marsikaj Angela Vode. Študentov in študentk je stanovalo več v eni sobi, v domovih ali tudi pri zasebnikih. **Ker niso bili ne gospodje ne gospe, ampak tovariši in tovarišice, so se iz cimerherjev prelevili v cimre - sostanovalce.** Fant je postal cimer, dekle pa cimra. **Uveljavili so se v študentskem slengu.**

Razlag o izvoru cimrov in cimer nisem našla še nikjer. Nastanek tega poimenovanja poznam iz lastne izkušnje, ker sem ta prehod še sama doživila.

Tudi današnji študentski žur izvira še iz predsocialističnih časov. Poznale so ga slovenske mestne gospe. **Ime je dobil iz francoščine - jour fixe; bil je stalni dan in tednu, ko so se gospe sestajale pri eni ali drugi, včasih tudi v kavarni.**

Zelo je bilo razširjeno kartanje,

pri imenitnejših slojih posebno tarok in bridž (takrat vedno zapisan po angl. bridge).

V socializmu so študenti žur posodobili, spremenili se je v domačo zabavo (sleng, žur) in poslovenil v žurko, iz njih sta nastala glagola žurati in žurirati. Takih zabav med obema vojnoma še ni bilo. **Če so bili meščanski starši bolj demokratični, smo doma prirejali hausbale - domače plese.** Jedačo in pijačo so za hausbal prispevali starši, in tudi polnoma brez nadzora nas niso pustili. Glavna zabava je bil ples, pijače, posebno alkoholne, ni bilo toliko, da bi stopila komu v glavo, največkrat nič. **Hausbal ni bil veseljačenje, kar je v Pravopisu zapisano za žuranje, bil je skromna zabava.** Mize in stole smo potisnili k zidu in plesali ob zvokih gramofona.

Lelja Rehar Sancin

PISMA UREDNIŠTVU

Brda

Odgovor odbornika Marjana Drufovke na strahoten spodrljaj občinske uprave iz Števerjana nam razloži samo naslednje: ves njegov odgovor in razlaganje, kako in zakaj je prišlo do nesrečnega napisa na zelo vidnem prostoru v Brdih je samo ta: odbornik Drufovka nam hoče pokazati, kako dober plezalec po veliki stekleni steni je, ker to, kar hoče dokazati ali opravičiti, je enako temu plezanju, kjer nikdar ne uspeš priti na cilj!

Prav tako nas ne bo nikdar uspel prepričati, da je to, kar so zagodli v Števerjanu, edino dobro! Mislim, da si Števerjan, poznan po krasnem Festivalu slovenske narodno-zabavne glasbe, kaj takšnega ni zasluzil!

Ampak korajno odbornik Drufovka: edina rešitev ni plezanje, ampak copič v roke in po besedi »Collio« se doda en lep strih in besedil B R D A!!! In srečno!

Lucijan Kocman

Hrup - naš vsakdanji kruh?

V nedavni kolumni, objavljeni v rubriki Sklad Mitja Čuk svetuje, ste se lotili izjemno aktualne in resnično skrb zbujoče teme o hrupu. Naslov je obejal nekoliko specifično razmišljanje, saj je pozornost usmeril na odnos hrupa in sluha, bralec pa je kaj kmalu uvidel, da sestavek zajema mnogo širšo problematiko. Lahko smo hvaležni (domnevam) avtorici, da se je polotila teh vprašanj, saj je hrup, kakor se je zapisalo meni, skoraj naš vsakdanji kruh. Prav povsod je prisoten, je moteč in škodljiv. Pišem pa zato, ker me skrbi določena neobčutljivost do tega vprašanja pri nekaterih institucijah, za katere vemo, da temeljijo na etično izpričani in udejnosti ljubezni do bližnjega, pozabljojo pa, da tudi same prispevajo »zvok, ki vzbuja nemir«, torej hrup. V mislih imam pogosto in močno zvonjenje cerkevih zvonov ter (nočno) oglašanje cerkevih ur. Ta moja misel je absolutno zunaj vprašanja verskega prepricanja. Gre izključno za hrup kot tak. Med

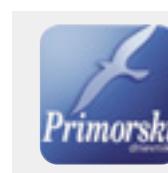

vrsticami, čeprav ni v sestavku nikjer izrecno izpostavljen, se čuti, kako je v problematiko vključeno tudi omenjeno vprašanje. Če ni, se opravičujem. Menim in iz izkušenj tudi vem, saj stanujem tako rekoč pod vaškim zvonikom v strnjennem naselju, da zvonjenje nedvomno povzroča škodljiv hrup, kakršen je v sestavku podrobno opisan. Se vam ne zdi, spoštovani bralec, da bi morali tudi verujoči in cerkvene oblasti, ne le državni organi, vplivati na izboljšanje stanja in v ljubezni do bližnjega vsaj ublažiti hrup cerkevih zvonov? Tako bi njihov glas ostal glasba, torej tisto, kar je res vredno, za Boga in za Človeka.

Radivoj Pahor, Renče

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

Šport

Nadal začel masters v Londonu

LONDON - Prvi igralec sveta Španec Rafael Nadal je zanesljivo prišel do prve zmage na zaključnem turnirju sezone v Londonu. V španskem obračunu je premagal tretjega tenisača s svetovne računalniške lestvice Davida Ferrerja s 6:3 in 6:2. Nadal se je reprezentančnemu kolegu oddolžil za poraz v polfinalu turnirja prejšnji teden v Parizu, hkrati pa se je močno približal osvojitvi prvega mesta ob koncu sezone. Prestižno lovoško, ki jo osvojil že 2008 in 2010, si lahko zagotovi že danes, če bo premagal Švicarja Wawrinko.

Težek poraz Ach volley

LJUBLJANA - Odbojkarji ACH Volleyja so v 3. krogu lige prvakov doma izgubili proti francoskemu Toursu z 1:3 (23, -26, -21, -17), s katerim naj bi se potegovali za drugo mesto v skupini. Tekma je pokazala, da je Tours trenutno boljša ekipa in da je za ACH realnost tretje mesto v skupini. Jasno je, da se oranžni zmaji ne bodo predali, optimizem lahko gradijo na prvih dveh nizih tokratne tekme, a bodo izgubljeno težko nadoknadi v Franciji oziroma na drugih dvobojih.

NOGOMET - Juventus v Turinu ustavil Real Madrid

Brez zmagovalca

Cristiano Ronaldo je tudi v Turinu potrdil, da je izjemni igralec, gledalci pa so ga ves čas izvijačali zaradi izključitve na škodo Chiellinija, ki jo je povzročil na prvi tekmi v Madridu

ANSA

SKUPINA A

Šahtar - Leverkusen
0:0, Real Sociedad - Manchester U. 0:0

Manchester U.	4	2	2	0	6:3	8
Leverkusen	4	2	1	1	8:5	7
Šahtar	4	1	2	1	3:5	5
Real Sociedad	4	0	1	3	1:5	1

PRIHODNJI KROG (27.11.) Leverkusen - Manchester U., Šahtar - Real Sociedad

SKUPINA B

Juventus - Real Madrid 2:2, Kopenhagen - Galatasaray 1:0

Real Madrid	4	3	1	0	14:4	10
Galatasaray	4	1	1	2	6:10	4
Kopenhagen	4	1	1	2	3:8	4
Juventus	4	0	3	1	6:7	3

PRIHODNJI KROG (27.11.) Real Madrid - Galatasaray, Juventus - Kopenhagen

SKUPINA C

Psg - Anderlecht 1:1, Olympiacos - Benfica 1:0

PSG	4	3	1	0	13:2	10
Olympiacos	4	2	1	1	6:5	7
Benfica	4	1	1	2	3:5	4
Anderlecht	4	0	1	3	1:11	1

PRIHODNJI KROG (27.11.) Anderlecht - Benfica, PSG - Olympiacos

SKUPINA D

Manchester C. - CSKA 5:2, Victoria Plzen - Bayern 0:1

Bayern	4	4	0	0	12:1	12
Manchester C.	4	3	0	1	11:6	9
CSKA Moskva	4	1	0	3	6:12	3
Victoria Plzen	4	0	0	4	2:12	0

PRIHODNJI KROG (27.11.) CSKA - Bayern, Manchester City - Victoria Plzen

Birsa najbrž tudi na Nou Campu

Med današnje tekme sodi tudi dvoboje med Barcelono in Milanom (1:1 pred dvema tednom v Milenu). Polom bi po mnjenju mnogih opazovalcev odpilihnil trenerja Milana Allegrija. Novogoričan Valter Birsa bo najbrž tudi tokrat začel v standardni postavi. V »skupini smrti« mora Napoli doma nujno premagati Marseille. Začetek tekem ob 20.45.

TURIN - Juventus je v Ligi prvakov kot prvi preprečil novo zmago Real Madridu, kljub neodločenemu izidu proti španskemu velikanu pa se je v svoji skupini znašel na repu lestvice, ker je Kopenhagen nekoliko prese netljivo premagal turški Galatasaray. Vendar za Contejevo moštvo nič še ni izgubljeno. Za uvrstitev v naslednjo fazo pa mora zdaj premagati Kopenhagen in osvojiti točko v Istanbulu proti Galatasarayu, razen če slednji ne premaga Real.

Objektivno močnejšemu nasprotniku se je Juventus upiral z zvrhano mero borbenosti. Tekma je bila zelo napeta, izenačena in zanimiva. Ekipi sta proti vratom sprožili kar 30 strelkov, oba vratarja sta imela precej dela, vsega skupaj je bilo le 18 prekšrov. Juventus je bil v prvem polčasu nevarnejši. Ceprav je zadel še po 11-metrovki z Vidalom (prekres je v 40. min. izsili Pogba), je bilo vodstvo ob odmoru zaslужeno.

Real Madrid je svoj pravi obraz pokazal v drugem delu, a še po izenačujučem zaredetku. Caceres je v 7. min. slabo podal nazaj, njegovo napako pa je neusmiljeno kaznavalo odlično Cristiano Ronaldo. Špansko moštvo Carla Ancelottija je v nadaljevanju sprožilo več nevarnih akcij, (Xabi Alonso je zadel prečko), dvakrat pa je bil pred kapitulacijo tudi Real, dokler ni v 15. min. v protinapadu mojstrsko zadel tudi Bale za vodstvo z 2:1. V 25. min. je z glavo končni izid postavil visoki Llorente, ki je po podaji po zraku zmagal dvoboje s svojim branilcem. Real je imel do konca tekme terensko premoč, a ni napadal preveč odločno, da se ne bi pustil vnovič presenetiti. Proti razpoloženim domaćim igralcem je točka prišla prav tudi gostom.

Juventus - Real Madrid 2:2 (1:0)

Strelci: Vidal (11-m) v 42., Ronaldo v 52., Bale v 60. in Llorente v 66. min.

Juventus: Buffon; Caceres, Barzaghi, Bonucci, Asamoah; Vidal, Pirlo, Pogba; Marchisio, Llorente (od 88. Giovinco), Tevez (od 80. Quagliarella).

Real Madrid: Casillas; Sergio Ramos, Varane, Pepe, Marcelo; Khedira, Xabi Alonso (od 70. Llarramendi), Modrič; Bale (od 75. Di Maria), Benzema (od 80. Rodriguez), Cristiano Ronaldo.

NOGOMET - Koper prevzel vodstvo

V Sloveniji bo izenačeno

Krhin v pondeljek najboljši v dresu Bologne - Neverjetno v 4. slovenski ligi

GOLETNEGA Handanovičevega delodajalca. Milan Valterja Birse je že v soboto na domačem San Siru izgubil (0:2) proti Fiorentini Josipa Iličića (slednji je še poškodovan). Birsa igra v zadnjih krogih vse manj prepričljivo.

SLOVENCI DRUGJE - Za deželo s sončne strani Alp sta bila konec tedna zanimiva dva derbi, beograjski, med Partizanom in Crveno zvezdo, ter valižanski, med prvoligašema iz Walesa v Premier League Cardiff City in Swansea. Na Millennium Stadiumu v Cardiffu, sicer svetišču ragbijja, so zmaga-

li domaćini (1:0), pri katerih pa tokrat ni igral primorski nogometni Etien Velikonja. Obe valižanski ekipi sta v prvi angleški ligi nekje na polovici lestvice. V Beogradu je pred prepolno Marakano (tudi tokrat ni šlo brez izgredov) zmago slavila Crvena zvezda z 1:0. Vesela sta se tako njen trener Slaviša Stojanović kot slovenski nogometni Nejc Pečnik. V prvi hrvaški ligi je drugič letos izgubila Rijeka Matjaža Keka. V Splitu so proti domaći ekipi RNK Split izgubili z 1:0 (Matija Škarabota tokrat ni bilo na igrišču). V nemški drugi ligi je mrežo Munchna 1860 zatresel tudi Kopčan Zlatko Dedič. Njegov Dynamo iz Dresna je v gosteh zmagal s 3:1.

REJA ODHAJA V RUSIJO? - Lochenški trener slovenskih korenin Edy Reja bi lahko v nadaljevanju sezone prevzel moskovski Dinamo. 20-letni Nejc Praprotnik iz Cerknega bo kot kaže svojo nogometno pot nadaljeval na Škotskem, kjer ga snubi drugoligaš Liverpool.

PA ŠE RES JE ... - V četrtoligaškem prvenstvu Enotni primorski nogometni ligi se je konec tedna pripet nevsakdanji dogodek. Tekma v Piranu med domačo ekipo Portorož Piran in Ilirske Bistrici je trajala le dobrih 12 minut. Gostje so namreč prišli na gostovanje le s sedmimi igralci, kar je po pravilniku minimalno število za regularno igranje. Igrali so torej 11:7. Po slabih četrt ure se je poškodoval gostujoci igralec in sodnik je moral prekiniti tekmo. Portorož Piran bo tekmo zmagal brez boja s 3:0. V primorski ligi vodi na lestvici Bilje pred Vipavo. (jng)

Sreda, 6. novembra 2013

17

Primorski
dnevnik

KOŠARKA Rubini bi rad sedel na klopi Trsta

V nedeljo so v tržaški športni palači predstavili knjigo časnikarjev Oscarja Elenija in Gianfranca Mede o Cesareju Rubiniu. Cesare Bruto Benito Rubini, imenovan Rino, se je rodil 2. novembra 1923 v Trstu, sin pomorščaka Mirka iz Splita in matere Marice, po rodu iz Črne Gore. Končnica -ini je dokaj sumljiva (Rubič), a o tem nisem našel nobenih virov. Kakorkoli že, Rubini se je vedno čutil Tržaščan, ali, kot je povedala njegova sestra Laura, Rojančan. Srednja generacija se ga spomni predvsem kot trenerja v šestdesetih in sedemdesetih letih, nato pa še kot odgovornega za italijansko košarkarsko reprezentanco v osemdesetih. Starejši pa se mogče spomnijo, da je v prvih povojnih letih igral istočasno košarko (pozimi) in vaterpolo (poleti), z italijansko vaterpolosko reprezentanco pa celo osvojil zlato na OI v Londonu leta 1948. Za zasluge v obeh športih je prišel kar v dve Hall of fame (ameriške galerije najslavnnejših v raznih športih). Kar pa je bilo za Rubinija značilno, je to, da je bil izreden borec: neusmiljen branilec v vaterpolu in neizprosen igralec in trener na košarkarskih igriščih. Mesto trenerja milanske Olimpie je zapustil, ko se je zavedal, da će spremnjava, ko je igralce začel zanimati predvsem denar in ni bilo več tistega zanosa, ki je skupino Tržaščanov gonila, da so se vsak teden vozili s kamionom v Milan in tam igrali kot Triestina Milano. Časi, ko je z milansko Olimpio Borletti leta 1951 nastopil v Gradišču ob Soči na odprttem igrišču s temperaturom minus pet, pa so bili prazgodovina.

Ko sem takoj potem gledal tekmo med Tržaščani in Brescia, mi je prišlo na misel, da bi Rubini prav rad sedel na klopi tržaške ekipe. Dalmasson ni mogel računati na poškodovanega Di Liegra, tudi Hoover ni še prav okreval, vsi pa so dali res vse od sebe, od Cannussija pa do Fossatiha, ki je nekaj minut celo branil kakih 30 centimetrov višjega Cuccarola (ki je z 221 cm najvišji italijanski igralec). Brescia je ekipa, ki odpravo računa na prva mesta, razpolaga z odličnimi posamezniki in dobrim trenerjem – tržaškim «pristopalcem» Martellošijem (poročen je s Tržaščanko in živi v Trstu), ni pa ekipa z «dušo». Tokrat je zmagal razum nad srecem (59:74 za goste), mogoče pa vendar ne bo vedno tako. Morda bi v italijanskih prvenstvih res potrebovali nekaj več takšnega duha, ki smo ga zaznali v reprezentanci na evropskem prvenstvu v Sloveniji.

Marko Oblak

anketa

klikni in izrazi svoje mnenje

Bo Tina Maze kljub slabemu nastopu v Söldnu tudi letos osvojila svetovni smučarski pokal?

- Da
- Ne
- Ne vem
- Me ne zanima

primorski_sport

primorski_sport

AVTOMOBILIZEM - Andro Pertot

Punto bo zamenjal za močnejši clio

Pričakovanja iz komaj zaključene tekmovalne sezone se niso uresničila, klub temu se Andro Pertot veseli novega izizza. Prvenstvo Lema Grande punto bo namreč zapustil za prestižnejši razred, ki bo združeval boljše pilote iz Srednje Evrope. Pertot bo po novem meril moči z dvajsetero drugih pilotov za volanom Clio RS v novem prvenstvu FIA Central Europe Zone.

»Preskok iz Fiatovega Grande punto v Renaultov Clio je velika sprememba, nastavite so popolnoma različne, pospeški pa veliko močnejši,« trdi 22-letni Svetovvančan, ki je francoski dirkalni avtomobil že preizkusil na testiranju v Monzi in na 6-urni endurance preizkušnji v Brnu v začetku oktobra. Na Češkem je s četverico drugih slovenskih pilotov iz ekipe Lema racing osvojil tretje mesto. Prvič pa se je tudi preizkusil v nočni vožnji.

Sezona v prvenstvu Grande punto se je za Pertota dobro začela, vendar ga je v drugem delu pestila smola. Tehnične okvare in odstopi so ga potisnili daleč od vodilnih. Na koncu je bil v skupnem seštevku tretji. Klub ne uresničiti načrtov, kjer si je mladi pilot zastavil osvojitev prvenstva, ga je dveletna izkušnja za volanom Punta veliko naučila. Postal je bolj občutljiv do teh-

Svetovvančan Andro Pertot

nike avtomobile, podrobnejše je spoznal tudi tekmovalno okolje v zakulisju. S kančkom grenkobe je ugotovil, da sta tudi v manj vidnih prvenstvih finančni vidik in predvsem pokroviteljstva bistvenega pomena. V veliko oporo mu je bila tekmovalna struktura Leme Racing, ki mu je ponudila tudi volan Clio RS.

Nov dirkalnik pa ga zelo navdušuje. Clio RS zmore do 200 konjski moči, sicer je veliko občutljivejši in hitrejši od vozil, na katerih se je doslej preizkusil. V novem prvenstvu bo moč poseči v vsakem trenutku po nastavljiv avtomobilu, saj zreb avtomobilov ni predviden. Vsak pilot bo prvenstvo opravil z lastnim dirkalnikom.

Z boljšimi piloti Clio RS je po testiranjih zaostajal za nekaj sekund, različko pa bo poskusil nadoknaditi takoj na uvodnih dirkah sezone. Sicer se Pertot ostrejše konkurenco, kjer nastopajo tudi profesionalni piloti, ne boji. Nasprotno mu sedež v Clio RS pomeni uresničitev sanj in nastopanje na vrhunskih dirkalniščih, kot sta avstrijski Zeltweg ali češki Brno. V pričakovanju novega prvenstva, ki se bo začelo naslednjo pomlad, bo zimsko sezono posvetil študiju in košarki, saj goji tudi športno ljubezen do košarke, kjer v dresu Bora nastopa v deželni C-ligi. (mar)

KOŠARKA Bor drevi v Romansu za nove točke

Bor Radenska bo drevi igral v Romansu zaostalo srečanje 5. kroga C lige proti doslej presenetljivemu nasprotniku, ki je po štirih zmagah v soboto doživel šele prvi poraz. Stebri letos na papirju oslabljene postave so play-maker Gaggioli ter krilna centra Carich in Novogoričan Žigon. V vrstah KK Bor bo še naprej odsoten poškodovan Norbedo, vprašljiv pa je nastop Babicha, ki si je v soboto pretegnil mišico. V Ronkah čaka zaostala tekma tudi D-ligaša Kontovela.

Domači šport

DANES

Sreda, 6. novembra 2013

KOŠARKA

DEŽELNA C-LIGA - 21.00 v Romansu: Romans - Bor Radenska

DEŽELNA D-LIGA - 20.45 v Ronkah: Ronchi - Kontovel

UNDER 17 DRŽAVNI - 19.30 pri Briščikih: Jadran ZKB - CBU

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA - 20.30 v Špetru ob Soči: Isonzo - Vesna

DEŽELNI POKAL - 20.30 v Rauscedu: Vivai - Primorec

ODOBJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 19.30 v Trstu, šola rossetti: CGS - Zalet Kontovel; 20.30 v Dolini: Zalet Breg - Killjoy

ŠAH - Ekipno DP Genzo in Gruden prispevala točke za 5. mesto SST

Tržaško društvo SST 1904 je na ekipnem mladinskem državnem prvenstvu v konkurenči štiriintridesetih ekip doseglo zelo dobro deveto mesto. Prehitela je veliko ekip z znatno višjim povprečnim elo ratingom. Po začetnih dveh porazih proti prvemu in enajstemu nosilcu so nanizali tri zmage in en remi. K uspehu sta poleg Filippa Camane (4,5/6, peti najboljši na drugi šahovnici), odločilno pripomogla naša predstavnika Enrico Genzo (4,5/6, tretji najboljši na tretji šahovnici) in Matej Gruden (4,5/6, peti najboljši na peti šahovnici). Alberto Jurissevich pa je na prvi šahovnici proti močnim nasprotnikom dosegel le eno točko. (Marko Oblak)

NOGOMET

Sedem golov Krasa

V zaostali tekmi so mladinci Krasa kar s 7:4 (4:1) premagali tržaški San Giovanni in ga dohiteli na 3. mestu lestvice deželnega prvenstva. V pravem nalivu so na Rouni največ pokazali v prvem polčasu, ko so igrali res dobro, v drugem pa bi se skoraj puštili dohiteti (4:3), vendar so se spet zbrali in dosegli še tri gole. Strelci za Kras: Maio 2, Tawgwi 2, Simeoni, Petracci, Vescovo.

KOŠARKA

Mladinci Jadrana tesno

Klub okrnjeni postavi je Jadran prvič do zmage. Potem ko si je v tretji četrtni priigral večjo prednost, bi v končnici skoraj zapravil zmago, naposlед pa le obdržal mirno kri. Ob 25 točkah Martina Ridolfija treba omeniti še 25 skokov visokega Leghisse.

Codriope - Jadran ZKB 64:65 (22:19, 32:37, 40:55)

Jadran: Regent 2, Sternad 5, Gregori 2, Leghissa 8, Ridolfi 24, Peric, Mattiassich 10, Kocijančič 14.

Deželno prvenstvo

Domovci so začeli deželno prvenstvo U19 s porazom proti tržaški ekipi Libertasa. Škoda, saj so Zavrtanikovi varovanci v prvi četrtni prikazali odlično igro in tudi poveli s 30:19. Nato pa so nasprotniki igrali bolj agresivno obrambo, ki je spravila v težave Domov napad. Po izenačeni tretji četrtni so v zadnjih minutah srečanja nasprotniki zadevali kot za stav in zasluženo osvojili srečanje. Pri Domu si zaslужita pojavilo Bogaro in Raida, ki sta bila najboljša strelca ekipe. (av)

Dom Gorica - Libertas Ts 67:85 (30:19, 41:38, 55:59)

DOM: Zera 2, Franzoni 11, Coz 6, Vasic, Gaggioli, Bensa 14, Mattiussi, Antonello, Cianetti 2, Bogaro 17, Raida 15.

Sandi Peršolja

KROMA

ke za Olympio so dosegli Terpin (25), Vognič (10), Cobello (6), Corsi (5), Peršolja (13) in Princi 3.

V nedeljo je Olympia s 3:0 (25:13, 25:14, 25:14) premagala tudi Pasiano.

NAMIZNI TENIS - Nižje lige

V C2-ligi Kras končno prvič zmagal

Po premoru so prejšnji konec tedna bili krasovke in krasovci zaposleni v raznih deželnih namiznoteniških ligah. C-2 ligaši so igrali proti slabši ekipi TT Trieste-Sistiana in prvič letos zmagali z zgodovnim rezultatom 5:1. Za nasprotnike sicer ni nastopal neugoden igralec Vincenzo Sportiello, kar pa verjetno vsekakor ne bi spremenilo končnega izida. Edi Bole (dve točki na sobotni tekmi), Fabiani Tom (tudi dve) in Gianni Rotella (ena točka) so igrali brez trenerja-igralca Dušana Michalka, resnici na ljubo pa bi bila njegova pomoč tokrat odveč.

V D-1 ligi je Kras A spet klonil, tokrat z rezultatom 5:3, kar je že tretji zaporedni poraz. Ekipa Cus Udine ima v svojih vrstah povprečne igralce, tako da bi lahko zmaga resnično v dometu »A-jevcev«. Na slab dan je naletel Ettore Malorgio, ka-

teremu ni uspel premagati nobenega nasprotnika. Največji doprinos je dala Sonja Doljak z dvema osvojenima točkama eno pa je prispeval Simone Giorgi. Kras B je prvič, sicer za las, izgubil proti goriški Azzurri (5:4). Brez težav je vse tri nasprotnike premagala Claudia Micolaučič, Livio Tagliapietra je dodal še točko, Katarina Milic pa se je znašla pred neljubo nalogo: igrali v odločilnih tekmi za zmago. Proti goriški Slovenki Jasmin Lutman ji ni uspelo zdržati pritiska in poraz je bil neizbežen.

V moški D-2 ligi »open« beležimo za

Kras poraz in zmago. Roberto Trampus, Paolo Fabris, Alen Corbatti, Monica Masetti, Isabella Torrenti so najprej gladko izgubili proti Astri San Vito s 5:1 (točko je osvojila Mosettijeva), nakar so zmagali z DLF Isonzino s 4:2. Dve točki je prispevala Mo-

settijeva, po eno pa Torrenti in Fabris. (R)

Združena ekipa Soče

Združena ekipa Olympie

Under 16: na Goriškem z dvema ekipama

Z nastopi so na Goriškem začele tudi odbojkarice do šestnajst let. V okviru projekta o sodelovanju so naša društva vpisala v prvenstvo dve ekipe z igralkami vseh društev. Močnejša nastopa kot Soča, trenirata pa jo Paola Ursič in Urška Vrečko. Gre za dokaj perspektivno ekipo, ki meri na zgornji del prvenstvene lestvice. Po treh krogih ima na lestvici pet točk, v nedeljo je gladko izgubila proti vodilni Mossi. Dekleta letos prvič trenirajo trikrat na teden, prvič tudi igrajo z enim samim podajalcem, kar zahteva še nekaj več uigranosti.

Ekipo pod imenom Olympia od letos vodi Novogoričan Primož Vidič, gre pa v bistvu skoraj izključno za igralke mlajše kategorije under 14. V prvih krogih so naletete na starejše in močnejše nasprotnice, v naslednjih krogih pa bi lahko končno prišle tudi na svoj račun.

Postavi naših ekip

Olympia: Chiara Bergnach, Marta Fajt (obe 1998) Silvia Ivančič, Valentina Kosič, Ilaria Pacori, Valentina Terpin, Veronika Onesti, Tijana Borič, Lara Colja, Mateja Ferfolja (vse 2000), Denise Frandolič, Alessia Leopuscech, Jasmin Petruž (vse 2001). Trener: Primož Vidič; spremiščevalca: Marko Terčič in Andrej Vogrč.

Soča: Klara Terčič (1998), Jasmin Butkovič, Giulia Černic, Sofia Gergolet, Demetra Jarc, Erika Ocretti, Iris Petruž, Gaja Sardoč, Anna Violin, Veronika Winkler (vse 1999), Sara Del Pino, Alessandra Doria, Letizia Gerin, Jana Juren, Niko Tomšič (vse 2000). Trenerja Paola Ursič in Urška Vrečko

Obvestila

SK DEVIN prireja Šmučarski sejem od 6. do 17. novembra v nakupovalnem centru GranDuino v Devinu s sledenim urnikom: zbiranje rabljene opreme: sreda 6. in četrtek 7. novembra od 10 do 19.30. Prodaja: Sobota 9. in 16. novembra od 10. do 19.30 in Nedelja 10. in 17. novembra od 10. do 19.30 - Pon. 11., Tor. 12., Sre. 13., Čet. 14., Pet. 15. novembra od 15.30 do 19.30. Prevzem neprodane opreme: Ponedeljek 18. in Torek 19. novembra od 10. do 19.30.

AŠD SK BRDINA organizira tradicionalni sejem rabljene šmučarske opreme v prostorih Doma Brdina, Proseška ul. 109, na Opčinah. V četrtek, 7. novembra, od 18. do 21. ure zbiranje opreme. Dnevi in urniki odprtih vrat sejma: petek, 8., od 18. do 21. ure; sobota, 9., od 16. do 21. ure; nedelja, 10., od 10. do 12. ure ter od 16. do 20. ure. Informacije: 347-5292058, www.skbrdina.org

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

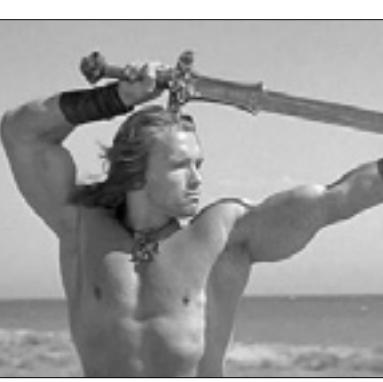
18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik, sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina Caffè **6.30** Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: Uno-Mattina Estate **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik **12.00** La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Show: Verdetto finale **15.20** Aktualno: La vita in diretta **17.00** Dnevnik **18.50** Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik **20.30** Igra: Affari tuoi **21.10** Film: Ex (kom., It., i. C. Bisio) **23.45** Aktualno: Porta a porta

Rai Due

6.55 Risanke **8.10** Nad.: Cuori rubati **8.35** Nad.: Heartland **9.20** Nan.: Settimo cielo **10.00** Dnevnik: Tg2 Insieme, sledijo rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Detto fatto **16.15** Nan.: Ghost Whisperer **17.00** Nad.: Private Practice **17.50** Dnevnik in športne vesti **18.45** Nad.: NCIS **20.30** 23.05 Dnevnik **21.00** Nan.: Una mamma imperfetta **21.10** Film: Shall we dance? (rom., i. R. Gere, J. Lopez)

23.20 Film: Conan the Barbarian (pust.)

Rai Tre

6.00 Aktualno: News Rassegna stampa **7.00** Tg Regione - Buongiorno Italia **7.30** Tg Regione - Buongiorno Regione **8.00** Agorà **10.00** Mi manda Rai Tre **11.10** Elixir **12.00** Dnevnik **12.45** Pane quotidiano **13.10** Nad.: Terra nostra **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.50** Tg Regione - Leonardo **15.00** Dnevnik LIS in Tgr Piazza di Affari **15.10** Nan.: La signora del West **15.50** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **18.55** 0.00 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Blob **20.15** Nan.: Sconosciuti **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Chi l'ha visto? **23.15** Gazebo

Rete 4

6.10 Rubrika: Media Shopping **6.25** Nan.: Chips **7.20** Nan.: Charlie's Angels **8.20** Nan.: Siska **9.45** Nan.: Carabinieri **10.50** Ricette all'italiana **11.30** Dnevnik **12.00** Nan.: Detective in corsia **12.55** Nan.: La signora in giallo **14.00** Dnevnik **14.45** Lo sportello di forum **15.30** Nan.: Hamburg Distretto 21 **16.35** Film: Le ali delle aquile **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Aktualno: Quinta Colonna - Il Quotidiano **21.10** Serija: The Mentalist **23.05** Serija: Rizzoli & Isles **23.55** Dentro la notizia

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.40** La telefonata di Bel-

ŠPORTNA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (5. novembra 2013)

Vodoravno: resa, kros, omikanost, mit, le, Eo, alibi, T.B., Irena, Cres, RAI, Brooks, Bruno Kneipp, ris, re, Apius, avtomobilizem, nejasnost, efa, era, I.A., to, Mak; na sliki: Irena Rustja.

IRIS Sreda, 6. novembra Iris, ob 21. uri**C'era una volta in America**

ZDA 1984

Režija: Sergio Leone

Igrajo: Robert De Niro, James Woods in Elizabeth McGovern

Dogajanje Leonevega filma iz leta 1984 je postavljeno v prvo polovico prejšnjega stoletja, ko sta Max in Noodles še zelo mlada pričela svoje so-delovanje s krajevno tolpo nepridipravih. Njuno prizadevanje na tem področju ju seveda kaj kmalu privede do aretacije, a po nekajletni vrniti na prostost, se prijateljska vez, ki ju je do takrat združevala bistveno skali.

Veliki italijanski režiser je svoje tretje oko uprl v življenje Noodlessa, židovskega bossa, ki je v East Sideju odločal o usodi marsikaterega sonarodnjaka, a je naposled postal tudi sam postal žrtve svojega nasilja. Film, svojevrstni prikaz petih desetletij ameriškega vsakdana, je tudi zadnje Leonejevo delo.

pietro **8.50** Talk Show: Mattino Cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: Centoverte **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.10** Nad.: Il segreto **16.55** Talk Show: Pomeriggio Cinque **18.50** Kviz: Avanti un altro! **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.20** Show: Striscia la notizia - La Voce dell'irruenza **20.45** Champions League, Barcellona - Milan **22.50** Champions League Speciale

Italia 1

6.55 Nan.: Friends **7.50** Nan.: La vita secondo Jim **8.45** Nad.: The Middle **9.45** Nad.: Royal Pains **10.35** Nad.: Dr. House - Medical Division **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **13.40** Nan.: Futurama **14.10** Nan.: Simpsonovi **14.35** What's my destiny Dragon Ball **15.00** Risanka: Naruto Shippuden **15.30** Show: Si salvi chi può **15.45** Nan.: Two Broke Girls **16.10** Nan.: How I met your mother **17.05** Nan.: Community **18.00** Nad.: Mike & Molly **18.30** Dnevnik **19.20** Nan.: CSI - Miami **21.10** Film: Tata Matilda e il grande botto **23.20** Film: Un semplice desiderio

La 7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** Dnevnik **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Nad.: Le strade di San Francisco **16.30** Nan.: Due South **18.15** Nan.: Il commissario Cordier **20.00** Dnevnik **20.30** Otto e mezzo **21.10** La gabbia

Tele 4

7.00 Deželni dnevnik **7.25** 12.45 Italia economia e prometeo **7.35** Dok.: Borgo Italia **8.00** Dok.: Italia da scoprire **8.30** Deželni dnevnik **13.00** Le ricette di Giorgia **13.20** Dnevnik **13.45** 21.00 Rubrika: Qui studio a voi stadio **16.30** 19.30, 20.30 Dnevnik **17.00** 19.00, 23.30 Trieste in diretta **18.00** Calcio.Puntozero **20.00** Happy hour **23.00** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved

Koper

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.20** Euronews **14.30** Medridiani **15.30** Pogovor z... **16.00** Biker Explorer **16.30** Boben **17.30** Vsedanes - vzgoja in izobraževanje **18.00** Lynx Magazin **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00, 23.45 Vsedanes **19.25** Šport **19.30** Cial Junior **20.00** Slovenski magazin **20.30** City folk **21.00** L'appuntamento **21.45** Avtomobilizem **22.15** Artevisione **22.45** Le parole più belle **23.15** K2

Tv Primorka

8.35 9.00, 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.45** 16.45 Pravljica **9.30** 17.30 ŠKL **10.30** 11.30, 13.00, 14.30 Videostrani **12.00** Vedeževanje **18.30** Na čas **19.30** Žogarja v Lendavi **20.00** Med nami **21.00** Energetska samopomoč **21.30** Dok. film: Fenomen Bruno Gröning, 1. del **23.00** Glasbeni večer, Dnevnik, Tv prodajno okno in Videostrani

POP Pop TV

6.00 Risanke in otr. serije **8.35** 16.45 Nad.: Vihar **9.25** 10.35, 11.45 Tv prodaja **9.40** 14.55 Nad.: Ljubljena moja **10.50** 15.50 Serija: Rožnati diamant **12.00** 17.55 Nad.: Divja v srcu **12.55** Serija: Lepo je biti sosed **13.30** Nan.: Pod eno streho **14.25** Serija: Jamie - Obroki v pol ure **17.00** 24UR popoldne **18.55** 24UR - vreme **19.00** 21.55 24UR - novice **20.00** Serija: Gostilna isče šefa

21.00 Nad.: Bones **22.25** Nad.: Prevara **23.20** Nad.: Po sinovi sledi

Kanal A

6.55 Risane serije **8.20** Nad.: Jimova družina na **8.45** Serija: Mladi zdravnički **9.10** Faktor strahu ZDA **10.00** 17.00 Nan.: Na kraju zločina - New York **10.50** Astro Tv **12.25** Tv prodaja **12.55** Malo za šalo **13.10** Nan.: Trenutki pred smrtnjo **14.10** 19.25 Nan.: Očkoti **14.40** Film: Besede morja **16.30** **18.00**, **19.55** Svet **16.35** Nad.: Šola za pare **19.00** Nad.: Blaženi med ženami **20.05** Film: Smrtonosno orožje **22.15** Film: Pesek smrti **23.05** Odkrito

RADIO

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Porocila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena; 10.00 Porocila; 10.10 „Trdno verujem, kar me je mati učila“ - Živiljenje in dečko Virgila Ščeka; 11.00 Studio D; 12.00 Od srede do srede; 12.40 Hrana za dušo in telo; 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Porocila in deželna kronika; 14.10 Radio punt; 14.40, 17.10 Music box; 15.00 Mladi val; 17.00 Porocila in kulturna kronika; 17.30 Odprta knjiga: Nevenka Kovačič: Reminiscence - 8. nad.; 18.00 Glasbeni magazin; 19.35 Zaljubeč oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
5.00 Jutro na RK; 5.50 Radijska kronika; 6.30, 8.30 Porocila; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 8.45 Radijska kronika; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10 Pregled prireditve; 9.30 Porocila; 10.00 Živalski blues; 10.30 Porocila; 11.00 Poletna pesem in pol; 11.30 Porocila; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Na rešetu; 14.00 Aktualno; 14.30 Porocila; 15.30 DIO; 16.20 Prireditve dane; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik; 20.00 Večer na RK; 20.05 Utrip kulture; 20.30 Odprt za srečanje; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Poletna promenada.
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30,

IRIS Sreda, 6. novembra Iris, ob 21. uri**C'era una volta in America**

ZDA 1984

Režija: Sergio Leone

Igrajo: Robert De Niro, James Woods in Elizabeth McGovern

Dogajanje Leonevega filma iz leta 1984 je postavljeno v prvo polovico prejšnjega stoletja, ko sta Max in Noodles še zelo mlada pričela svoje so-delovanje s krajevno tolpo nepridipravih. Njuno prizadevanje na tem področju ju seveda kaj kmalu privede do aretacije, a po nekajletni vrniti na prostost, se prijateljska vez, ki ju je do takrat združevala bistveno skali.

Veliki italijanski režiser je svoje tretje oko uprl v življenje Noodlessa, židovskega bossa, ki je v East Sideju odločal o usodi marsikaterega sonarodnjaka, a je naposled postal tudi sam postal žrtve svojega nasilja. Film, svojevrstni prikaz petih desetletij ameriškega vsakdana, je tudi zadnje Leonejevo delo.

Primorski dnevnik

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude

DZP doo z enim družabnikom

PRAE srl con unico socio

Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.52 in zatone ob 16.45
Dolžina dneva 9.53

LJUNINE MENE
Luna vzide ob 9.54 in zatone ob 19.28

NA DANŠNJI DAN 1973 – Čez dan je v večjem delu Slovenije zmerno do močno deževalo, ponoči se je ohladilo in meja sneženja se je spustila do nižin. Na Revenovšah na Idrijskem so naslednji dan izmerili 209 mm in na Kozini pri Sežani 136 mm padavin v 24 urah.

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.45 najnižje -18 cm, ob 10.37 najvišje 46 cm, ob 17.18 najnižje -57 cm, ob 23.59 najvišje 29 cm.
Jutri: ob 5.30 najnižje -11 cm, ob 11.14 najvišje 37 cm, ob 18.00 najnižje -49 cm.

MORJE

Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 18 stopinj C.

TEMPERATURE °C	500 m 13	2000 m 3
	1000 m 9	2500 m 0
	1500 m 5	2864 m -3

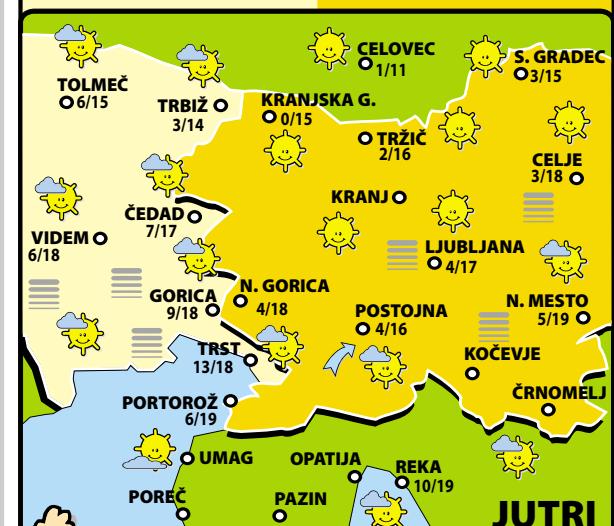
UV indeks bo sredi dneva v krajih z jasnim vremenom 2,5.

Po vsej deželi bo prevladovalo spremenljivo vreme; kaže da bo več oblakosti v hribih in več sončnega vremena ob morju. Od večernih ur bo po nižinah možna meglja. Na najvišjih vrhovih bo pihal okrepljen severozahodnik.

Danes bo delno jasno, več oblakosti bo le v severnih krajinah. Najnižje jutranje temperature bodo od 1 do 6, najvišje dnevne od 10 do 15, na Primorskem do 18 stopinj C.

Po vsej deželi bo prevladovalo pretežno jasno in stabilno vreme. Ponoči in v jutranjih urah bo po nižinah verjetna meglja. V višjih legah bo toplo za ta čas in ničta izoterna bo na kar 4000m.

Jutri bo večinoma sončno, popoldne pa se bo oblakost na zahodu spet povečala. Zjutraj in dopoldne bo po nižinah meglja.

Janis Joplin posthumno dobila svojo zvezdo slavnih

LOS ANGELES - Blues rock legenda Janis Joplin je v ponedeljek posthumno dobila svojo zvezdo na hollywoodskem Pločniku slavnih (Walk of Fame). Pevka je zvezdo na tem znamenitem bulvarju dobila še 43 let po prerani smrti zaradi pretiranega uživanja mamil. Leta 1943 v teksaškem Port Arthuru rojena Joplinova je pevsko kariero začela v barih okrog Austina, zaslovela pa je z nastopi na legendarnem mednarodnem festivalu pop glasbe v Monterreyju v Kaliforniji leta 1968. Naslednje leto je nastopila tudi na znamenitem koncertu Woodstock.

Joplinova, ki že ima svoje mesto tudi v Dvorani slavnih rock and rolla v Clevelandu, je poznana še po pesmih Piece of My Heart, Get it While You Can, Down on Me, Summertime, Piece of My Heart in drugih.

Indija včeraj uspešno izstrelila raketo s sondom za Mars

NEW DELHI - Indija je včeraj uspešno izstrelila raketo s sondom za Mars. 350 ton težko raketo s sondom so izstrelili ob 14.38 po lokalnem času. Gre za najzahtevnejšo misijo, odkar je Indija leta 1963 začela s svojim vesoljskim programom. Misija na rdeči planet, ki so jo Indijci poimenovali Mangalyaan, kar v hindujskih pomeni Marsovo vozilo, je pred zgodilj 15 mesecov napovedala indijski premier Manmohan Singh. Indijska sonda v velikosti manjšega avtomobila bo raziskovala Marsovo atmosfero in površje. Doslej je do Marsa uspelo ZDA, nekdanji Sovjetski zvezni in Evropski uniji.

LJUBLJANA - Po oceni revije Manager

Najbogatejši Slovenec ostaja Sandi Češko

LJUBLJANA - Sandi Češko iz Studia Moderna ostaja najbogatejši Slovenec, tokrat tretjič. Njegovo premoženje se je glede na lani povečalo, po oceni revije Manager za 12 odstotkov na 460,4 milijona evrov. Zakonca Albin in Tatjana Doberšek sta se letos povzpela na drugo mesto in Joca Pečečnika zrinila na tretje mesto na lestvici 100 najbogatejših Slovencev. Zakonca Doberšek sta lani po ugotovitvah revije Manager sicer najbolj povečala premoženje - kar za 118 odstotkov na 274,3 milijona evrov.

Glavni del njunega premoženja je inženirsko podjetje Engineering Dobersek, ki sta ga ustanovila pred 30 leti v Nemčiji, ima več kot 300 zaposlenih, večinoma inženirjev, in je specializirano za gradnjo energetskih, rudarskih, vodnogospodarskih in ekoloških objektov. Pečečnikov 90-odstotni delež v skupini Elektronček, ki izdeluje in daje v najem naprave za igralnice, je ocenjen na 188,4 milijona evrov, kar je tri odstotke več kot lani. Kaže pa, da ima Elektronček in s tem Pečečnikovo premoženje predvsem zaradi uspeha v Ameriki v prihodnjih letih velike možnosti za rast. Na lestvici, na 35. mestu, je namreč z 20,5 milijoni evrov tudi glavni izvršni direktor Elektrončka Tomaž Žvipelj, ki ima v podjetju 10-odstotni delež.

Zakonca Iza in Samo Login, ki sta bila lani na tretjem mestu, sta zdrsnila na četrto. V zadnjih treh letih jima je uspel veliki met v svetovnem merilu z zabavnimi mobilnimi aplikacijami. Vrednost podjetja Outfit7, ki je spomladti prebilo mejnik milijarde prenosov, so analitiki Managerja letos ocenili za 16 odstotkov više kot lani - 55-odstotni delež zakoncev Login je tako vreden 146,8 milijona evrov, na lestvici pa so še trije večji družbeniki podjetja.

Na peto mesto lestvice se je uvrstil novinec 39-letni Zoltan Varga - Zrečan, ki je študiral v Ameriki in se prebil med vodilne managerje v petem največjem svetovnem hedge skladu Och-Ziff Capital Management, kjer je odgovoren za azijske trge. V lasti ima nekaj več kot 13 milijonov delnic tega sklada, ki jih je doslej prejel kot del plačila za svoje delo; konč ne septembra so bile vredne 110,1 milijona evrov.

Nekdanji najbogatejši Slovenec, trgovec Mirko Tuš, je letos zdrsnil še za eno stopničko, na osmo mesto, vendar se vrednost njegovega premoženja lani ni več znižala. Revija Manager je oceno zvišala za tri odstotke na 73,7 milijona evrov, kar je sicer le dobrih 13 odstotkov vrednosti leta 2008.

Sicer pa je skupna vrednost premoženja 100 najbogatejših Slovencev dosegla 3,3 milijarde evrov, kar je dobrih 14 odstotkov več kot leto prej, a še vedno 17 odstotkov manj kot predkrižnega leta 2008. Od takrat se je na lestvici sicer zamenjala več kot polovica imen.

Revija Manager bo lestvico 100 najbogatejših Slovencev objavila v sredo. (STA)

WASHINGTON - Kongres mu za to že leta noče odobriti sredstev

Obama si še vedno prizadeva zapreti taborišče Guantanomo

WASHINGTON - Bela hiša je v pondeljek sporočila, da se je ameriški predsednik Barack Obama sestal s posebnima odposlancema za zaprtje taborišča za osumljene teroriste Guantanamo na Kubi in se znova zavezal k njegovemu zaprtju. Obama je že leta 2009 napovedal zaprtje Guantanama in to kot eno svojih priorit. Nato je trčil ob zid opozicije obh strank v kongresu in ob vseh ostalih zadevah, za katere je potreboval sodelovanje kongresa, kot je bilo reševanje ZDA pred finančnim propadom, zdravstvena in druge reforme, dogovora o Guantanamu ni bilo.

Obama že več kot štiri leta ponavlja, da bo zaprl Guantanamo, ki ga je sam označil za velik madež na ameriškem ugledu, a mu kongres za ta namen ne da denarja, poleg tega mu zakon, ki ga je sam podpisal, prepoveduje selitev ujetnikov na ameriška tla. Maja letos je napovedal, da bo imenoval posebna odposlanca, ki bosta pripravila podlago za zaprtje taborišča.

V pondeljek se je prvč sestal s posebnimi odposlancema Pentagona Paulom Lewisom ter State Departmenta Cliffordom Sloanom. Sporočil jima je, da naj nadaljujeta delo, njegova vlada pa bo še naprej izpuščala ujetnike v države, kjer jih bodo pripravljeni sprejeti. Obama je dejal, da ZDA na leto na ujetnika porabijo milijon dolarjev, in kongres pozval, naj mu pomaga ukiniti to nepotrebitno porabo.

Na Kubi ostaja 164 ujetnikov, od katerih jih ima večina zeleno luč za pot v tujino, na svobodo ali pa v zapor. Le nekaj domnevno najnevarnejših nameravajo Američani zadržati in jim soditi na posebnih vojaških sodiščih. Nekaterim pa ne bodo nikoli sodili, ker so prepričani, da so nevarni, vendar nimajo dovolj uporabnih dokazov za sojenje. Gre za dokaze, ki so bili pridobljeni z mučenji.